

Apetit
VUOSI 2017

Hyvinvointia KASVIKSISTA

APETIT kasvisten YKKÖNEN

LIKEVAIHTO	OPERATIIVINEN LIIKETULOS	TULOS / OSAKE	INVESTOINNIT	HENKILÖSTÖ
314,0	1,3	0,46	5,2	557
MILJ. €	MILJ. €	€	MILJ. €	KESKIMÄÄRIN

Apetit valmistaa kasviksista maukkaita ja helppoja hyvinvointia edistäviä tuoretuotteita, pakasteita ja valmisruokia. Rypsiä jalostamme laadukkaita kasviöljyjä ja tuotamme rypsiपुरisteita rehuraaka-aineeksi. Viljakaupassa yhdistämme viljan myyjät ja ostajat sekä viljelijät ja teollisuuden niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin tarjoamalla pitkäaikaista ja luotettavaa kumppanuutta sekä asiantuntemusta.

Kasvistrendi jatkaa kasvuaan. Apetit on näyttänyt suuntaa kasvispohjaiselle syömiselle uudistamalla ja vahvistamalla aktiivisesti resurssiaan tuotekehityksessä sekä tutkimus- ja kehitystoiminnassa. Olemmekin viime aikoina tuoneet markkinoille ennätysmäärän uusia tuotteita sekä tuoteryhmiä, konsepteja ja käynnistäneet digitaalisia palveluita ensimmäisten joukossa. Lisää on tulossa, sillä kasvistalona olemme tunnistaneeet globaalin kasvistrendin jo hyvissä ajoin.

Apetit nojaa laatuun ja vastuullisuuteen kaikessa toiminnassaan. Kotimaassa vahvuutemme ovat sitoutuneet sopimusviljelijät, joiden kanssa Apetit on luonut pitkäjänteisellä yhteistyöllä Apetit Vastuuviljely -menetelmän. Se kattaa yleiset periaatteet, kasvikohtaiset viljelyohjeet sekä laadun, tuoteturvallisuuden ja ympäristöasioiden hallinnan. Noudatamme korkeita laatu- ja vastuullisuusvaatimuksia myös maamme ulkopuolelta hankittavien raaka-aineiden kohdalla.

Apetit pyrkii ymmärtämään mahdollisimman kattavasti oman toimintansa vaikutukset ihmisille, yhteiskunnalle ja ympäristölle. Olennaisimpia vastuullisuuden osa-alueita ruokaketjussa ovat tuoteturvallisuus ja ruuan jäljitettävyyys, toimitusketjun vastuullisuuden johtaminen, ympäristöasiat, työhyvinvointi, hyvä ravitsemus sekä taloudellinen vastuullisuus.

TAVOITTEENA edelläkävijyys KASVIPOHJAISISSA RUOKARATKAISUISSA

YHÄ USEAMPI VALITSEE LAUTASELLEEN KASVIKSIÄ JA KASVISPAINOTTEISIA RUOKIA. KASVIKSET EDUSTAVAT HYVÄN MAUN JA TERVEELLISYYDEN LISÄKSI VALINTAA KESTÄVÄN KEHITYKSEN PUOLESTA. APETITILLA ON KOKEMUSTA KOTIMAISTEN KASVISTEN VILJELYTTÄMISESTÄ JA JALOSTAMISESTA JO YLI 60 VUODEN AJALTA. TÄNÄÄN PANOSTAMME UUDISTUMISEEN, KANSAINVÄLISTYMISEEN JA TEHOKKUUDEN PARANTAMISEEN KAIKISSA LIIKETOIMINNOISSAMME.

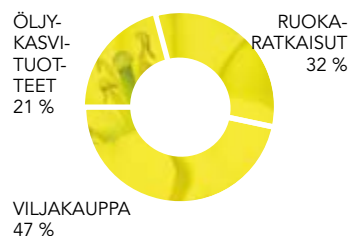
RUOKARATKAISUT

Ruokaratkaisut-liiketoimintaan kuuluvat vihanes- ja ruokapapasteet, tuoreet käyttövalmiit kasvikset sekä palvelumyynti. Tavoitteena on olla johtava brändi kasvipohjaisissa ruokaratkaisuissa. Suurin osa pakastamistamme kasviksista viljellään Apetit-sopimusviljelijöiden tiloilla Satakunnassa ainutlaatuisen Vastuuviljely-menetelmän mukaan.

ÖLJYKASVITUOTTEET

Olemme Suomen merkittävän kasviöljyjen jalostaja ja öljykasvipohjaisten rehu- ja aineiden tuottaja. Kirkkonummella sijaitseva öljyn-

Liiketoimintojen osuudet liikevaihdosta %

Kalaliiketoiminta raportoidaan lopetettuna toimintona 31.10.2017 tapahtuneen myynnin seurauksena.

puristamomme hyödyntää öljykasvisiemenistä 99,9 prosenttia jalostaen niistä laadukkaita ja korkean jalostusarvon tuotteita niin ihmis- kuin eläinravitsemukseen.

VILJAKAUPPA

Toimimme aktiivisesti vilja-, öljykasvi- ja rehu- raaka-ainemarkkinoilla. Tarjoamme erinomaista asiakaspalvelua ja työkalut sekä ostajille että myyjille. Päähankinta-alueemme ovat Suomi ja Baltia, mutta viljakauppaa käydään kansainvälisesti. Menestyksemme perustuu monipuoliseen osaamiseen, kokemukseen ja vahvaan markkinatuntemukseen.

SISÄLTÖ

Apetitin vuosi	4
Toimitusjohtajan katsaus	6
Strategia	8
Toimintaympäristö	9
Arvonluonti	10
Liiketoiminnat	11
Yritysvastuun teemat	12
Product	14
Planet	22
People	26
Profit	29
GRI	31
Tilinpäätös 2017	36
Hallinnointi	89

HYVÄ LUKIJA

Apetitin raportti 2017 on interaktiivinen pdf. Sisällysluettelossa ja yläreunan navigaatioissa on linkitys sivulle, josta vastaavat tiedot löytyvät. Alla on merkkien selitykset.

Sivu taakse/
eteenpäin

Takaisin
sisällysluetteloon

APETITIN vuosi

LISÄÄ VEGAANISIA TUOTTEITA

Apetit laajeni uudelle tuoteryhmäalueelle lanseeraamalla täysin vegaanisia kasvisjauhituotteita. Tuotepereeseen kuuluvat herneproteiinista valmistetut kasvisjauhispohvit ja -pyörykät. Tuotteet ovat täysin kasvipäisiä, helposti valmistettavia ja herkullisia proteiinirikkaita ruokia, jotka tuovat kasvikset maistuvasti lautasen keskelle.

KASVIS- BOXIT SUORAAN KOTIIN

Apetit avasi Kasvimaani. fi-verkkokaupan. Verkkokauppa toimittaa sesongin mukaisia kasvispakkauksia suoraan kuluttajien koteihin. Kasvimaanissa voi kotimaisella satokaudella myös seurata omien kasvien viljelyä ja tutustua niiden viljelijöihin.

Kasvistrendi JÄÄTELÖALTAISIIN

APETIT TOI KASVISTRENDIN JÄÄTELÖALTAISIIN LANSEERAAMALLA VEGEPOPSIT. NE EIVÄT OLE JÄÄTELÖITÄ TAI MEHUJÄITÄ, VAAN HERKULLISIA HYVIKSIÄ, JOISSA MAUKKAAT JA VÄRIKÄÄT APETIT-SOPIMUSVILJELJÖIDEN VASTUUVILJELLYT JUUREKSET SULAUTUVAT HERKULLISEKSI KOKONAIJUUDEKSI HEDELMIEN JA MARJOJEN KANSSA. MAKUPAREINA OVAT PORKKANA & MANGO, PUNAJUURI & MANSIKKA SEKÄ KELTAINEN PORKKANA & ANANAS.

100 % SUOMALAISTA

Apetit toi markkinoille 100-prosenttisesti suomalaisista siemenistä puristetun Apetit-rypsiöljyn. Apetit-rypsiöljy sisältää luonnostaan runsaasti välttämättömiä rasvahappoja sekä hapettumiselta suojaavaa E-vitamiinia. Raikkaan ja neutraalin makunsa vuoksi tuote sopii monipuolisesti ruuanlaittoon ja leivontaan. Neito-kasviöljyjen tuotepere kasvoi uusilla makuöljyillä, kun mansikan, chilin ja paahdetun sipulin makuiset rypsiöljyt tuotiin kauppoihin.

VILJELIJÄN VUOSI

TAMMI-MAALISKU Apetitilla vuoden alku kuluu seuraavan satokauden suunnittelussa: kartoitetaan viljelijöiden viljelyhalukkuudet, neuvotellaan hinnoista viljelijöiden kanssa ja allekirjoitetaan tulevan satokauden viljelysopimukset.

Viljelijöillä talvi kuluu viljelyn suunnittelun lisäksi lannoitteiden ja kasvuaineiden tilausten, koneiden kunnostuksen ja taloudellisen kirjanpidon merkeissä.

HUHTI-TOUKOKUU Kylvöjen valmistelu alkaa. Apetit toimittaa siemenet sopimusviljelijöilleen ja suunnittelee kylvön aikataulutuksen. Oikea ajoitus on tärkeä etenkin herneen kanssa, jotta sato saadaan korjattua juuri oikea-aikaisesti. Kylvöt käynnistyvät toukokuun aikana.

KESKITTÄMINEN YDINLIIKE- TOIMINTAAN

Kalanjalostusliiketoiminnan myynti Insula AS:lle Suomessa, Norjassa ja Ruotsissa toteutui 31.10.2017. Kalanjalostusliiketoiminnasta luopuminen tukee jatkossa Apetitin strategiaa erikoistua ja kasvaa kasvipohjaisten ruokaratkaisujen edelläkävijänä.

AVENAKAUPPA UUDISTUI

Öljykasvituotteet- ja Viljakauppa-liiketoiminnot avasivat uuden ja nykyaikaisen palvelusivuston, Avenakaupan, suomalaisille viljelijöille. Avenakaupan kautta onnistuu hintaseurannan lisäksi myös viljojen ja öljykasvien myynti. Avenakaupassa on myös mahdollisuus jättää Avenalle myyntitarjouksen vilja- ja öljykasvieristä.

AVENAKAUPPA.FI

KESÄ-SYYSKUU Kesä on satokautta. Ensimmäinen sato syntyy pinaatista juhannuksen aikaan. Kiireisin kausi alkaa viimeistään heinäkuun puolivälin jälkeen herneen satokauden alkaessa. Juureksien sadonkorjuu käynnistyy elokuun puolivälin jälkeen. Pinaatin toinen sadonkorjuu tulee vielä syyskuussa.

KASVISRUOKAPAKASTEET VIENTIIN

Apetitin viennissä nähtiin erityisesti ruokapakasteiden osalta merkittävää kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Joulukuussa Apetit ilmoitti käynnistävänsä myyntiä Venäjälle ja toimittavansa useita eri pakastetuotteita pakastealtaisiin Pietarin alueelle.

PANOSTUSTA luomuun

APETIT USKOO LUOMURUOAN KASVUUN JA TEKI STRATEGISEN AVAUKSEN PERUSTAMALLA LUOMUVILJELYN KEHITYSOHJELMAN. OHJEL-

MALLAAN APETIT PYRKII LUOMUVILJELYMENETELMIÄ KEHITTÄMÄLLÄ HELPOTTAMAAN VILJELIJÖIDEN SIIRTYMISTÄ LUOMUVILJELYYN JA NÄIN NOSTAMAAN LUOMUVILJELYN UUELLE TASOLLE. LUOMUVILJELYN KEHITTÄMISEKSI KÖYLIOSSÄ SIJAITSEVALLA APETITIN RÄPIN KOETILALLA RYHDYTÄÄN TUTKIMAAN JA KEHITTÄMÄÄN LUOMUVILJELYÄ OSANA APETITIN OMAA VASTUUVILJELY-MENETELMÄÄ. VIIME SATOKAUDELTA KAUPPOIHIN SAATIIN LUOMUNA MUUN MUASSA PAKASTEPINAATTIA JA -HERNETTÄ.

Basis- HINNOITTELU

ÖLJYKASVITUOTTEET- JA VILJAKAUPPA-LIIKETOIMINNOISTA VASTAAVA AVENA NORDIC GRAIN TOI ENSIMMÄISENÄ SUOMESSA VILJELIJÖILLE SOPIMUSVAIHTOEHDON, JOSSA VILJELIJÄ VOI KIINNITTÄÄ MYYMÄNSÄ VEHNÄ- TAI ÖLJYKASVIERÄN BASIS-HINNAN JA HINNOITELLA SOPIMUKSEN VEHNÄ- JA RAPSIFUTUURIEN HINTANOTEERAUKSEN MUKAAN.

LOKA-JOULUKUU Satokausi loppuu yleensä vuodenvaihteen aikoihin perunan sadonkorjuulla. Jouluksi kotiin, Säkölästä kerrotaan. Vuoden vaihteessa aloitetaan jälleen uudet keskustelut viljelijöiden kanssa.

Uuden aikakauden KYNNYKSELLÄ

RUOKAMAAILMA JA SYÖMISEN TRENDIT OVAT MUUTAMAN VIIME VUODEN AIKANA MUUTTUNEET VOIMAKKAASTI. MONI AIKAISEMMIN MARGINAALISSA VAIKUTTANUT ILMIÖ TAI AJATTELUTAPA ON NOUSSUT VALTAVIRTAAN. KASVISPAINOTTEISEN SYÖMISEN YLEISTYMINEN NÄKYÄ SUOMESSA JA KAIKKIALLA MAAILMASSA. NYKYÄÄN SELLAISISTA AIEMMIN HARVINAISEMMISTA ASIOISTA KUIN KASVISRUOKA, FLEKSAAMINEN, VEGAANISET RUOAT, SATOKAUSIRUOKA JA LUOMU PUHUTAAN ARKISESTI. EI OLE LIIOITELTUA SANOJA, ETTÄ LÄHES KAIKKI SYÖMISEN TRENDIT TUKEVAT TÄLLÄ HETKELLÄ APETITIA JA VALITTUA STRATEGIAA.

Vuonna 2017 Apetit lunasti aseman kasvien ykköksenä. Jatkoimme töitä kaikilla osa-alueilla edetäksemme eturintamassa ja vahvistaaksemme asemaamme kasvispohjaisten ruokaratkaisujen edelläkävijänä erityisesti kotimaan markkinoilla. Tämä on vaatinut paljon työtä, vanhasta luopumista sekä rohkeita harkittuja strategisia valintoja. Vuonna 2016 alkaneen strategiakauden toimenpiteet alkavat nyt näkyä konkreettisina tuloksina.

UUDISTUMINEN ON ELINEHTO

Suomalainen ruoka-ala on uuden edessä. Vaikka suomalaiset arvostavat edelleen kotimaista ruokaa ja brändejä erittäin paljon, on koko toimialan huolehdittava uudistumisesta. Apetit onkin ottanut tavoitteekseen uudistua markkinoita nopeammin ja näin näyttää suuntaa kasvispohjaiselle syömiselle. Olemme vahvistaneet tuotekehitys- sekä tutkimus- ja kehitysresurssejamme sekä ryhtyneet luomaan uutta nopean uudistu-

misen ketterää yrityskulttuuria läpi organisaation. Olemme tuoneet markkinoille uusia tuotteita, tuoteryhmiä ja konsepteja ensimmäisten joukossa, ja asemamme kasvien ykkösenä saa jo tutkitusti tunnustusta. Muutos ei tapahdu vain Suomessa, vaan kansainvälisesti. Tavoitteemme onkin lisätä ruokaratkaisujemme kansainvälistä myyntiä merkittävästi.

KOHTI LAUTASEN KESKUSTAA

Apetit on ottanut aktiivisen roolin toimialan uudistajana. Tuomme kasvikset lautasen reunoilta lautasen keskelle, lisukkeesta pääruoksi. Olemme vuonna 2017 lanseeranneet enemmän uusia tuoteryhmiä ja tuotteita kuin koskaan aikaisemmin. Täysin vegaaniset kasvisjauhispihvit ja -pyörökät, Vegepops-kasvis-hedelmäjää, Apetit-rypsiöljy ja Kasvimaani-digipalvelu ovat uudistaneet kukin omaa viiteryhmiänsä tai luoneet kokonaan uuden kategorian. Vuoden alussa aloitimme Business Finlandin tukemana kaksivuotisen tutkimus- ja kehityshankkeen luodaksemme rypsiä täysin uudenlaisen kasviproteiini-ingredientin tulevaisuuden kasvisruokiin. Toteutuessaan tämä mahdollistaa rypsin siemenen aikaisempaa monipuolisemman käytön.

UUTUUKSISTA KASVUA RUOKARATKAISUISSA

Vuonna 2017 Suomen taloustilanne koheni edellisvuodesta. Päivittäistavarakaupan myynti kehittyi positiivisesti ja pitkään jatkunut ammatti-keittiöiden myynnin lasku pysähtyi. Iloitsen siitä, että onnistuimme Ruokaratkaisuisa kasvamaan uutuuksien vetämänä markkinoita nopeammin. Useita vuosia pienessä laskussa ollut pakastetuoteryhmän myynti kasvoi nyt jo toista vuotta. Myös tuoretuotteissa myyntimäärät saatiin käännet-

tyä kasvuun kannattavuuden kuitenkin jäädessä tavoitteista. Kannattavuuden edelleen parantamiseksi jatkamme määrätietoista työtä kuluvan vuoden aikana.

Öljykasvituotteissa tavoitteeksi asetettu jalostusasteen nosto edistyi vuoden aikana hyvin. Pidemmälle jalostettuja kasviöljytuotteita myytiin sekä kotimaassa että vientimarkkinoilla edellisuutta enemmän. Suomessa vuoden aikana lanseerattu Apetit-kasviöljy pääsi heti lanseerauksen yhteydessä hyvin valikoimiin ja sen myynti on kehittyänyt hyvin.

Viljakaupassa toimitusmäärät pienenevät edellisvuodesta ja kannattavuutta heikensi toinen peräkkäinen huono satokausi hankinta-alueillamme. Globaalisti viljavarastot ovat kuitenkin historiallisesti korkealla tasolla ja siten tarjonta kansainvälisillä viljamarkkinoilla on ollut runsasta. Pitkjänteistä onnistumistamme tukee kuitenkin se, että olemme kovalla työllä saavuttaneet aseman viljan myyjien ja ostajien luotettuna kumppanina ja viljamarkkinoiden hyvänä asiantuntijana. Erityisen paljon tällä on merkitystä kotimarkkinoillamme Suomessa.

Työ käyttöpääoman hallinnan tehostamiseksi jatkui tuloksellisesti vuonna 2017. Tämän ansios- ta konsernin sitoutuneen käyttöpääoman määrä laski 22,5 miljoonaa euroa tilikauden aikana. Käyttöpääoman tehostamisen ja kalaliiketoiminnan myynnin seurauksena konserni oli vuoden lopussa nettovelaton.

VASTUULLISUUS KIINNOSTAA AINA

Uusista ja nopeasti muuttuvistakin syömisen trendeistä huolimatta ruoan vastuullisuus on asia, joka kiinnostaa sukupolvesta toiseen. Jäljitettävyyttä, eettisyys ja kotimaisuus ovat monelle kuluttajalle ratkaisevia asioita ostopäätöksen teossa. Siksi teemme paljon töitä sen eteen, että jokaisessa tuotteessamme ja palvelussamme täyttyy lupaus vastuullisuudesta. Erityinen vahvuutemme ovat sopimusviljelijämme, joiden kanssa takaamme ainutlaatuisen laadukkaan ja jäljitettävien kotimaiset kasvisraaka-aineet pakastetuotteisiimme. Korkeita laatu- ja vastuullisuusvaatimuksia noudatamme myös maamme ulkopuolelta hankittavien raaka-aineiden kohdalla.

Kotimaisten kasvien erinomainen ei synny itsestään, vaan vaatii jatkuvaa kehitystyötä pellon laidalla. Tutkimme avomaan kasvien muuttuvia viljelymenetelmiä Råpin koetilallamme ja siirrämme osaamista sopimusviljelijöidemme käyttöön. Asiakkaiden odotukset kehittyvät ja pyrimme ennakoivasti vastaamaan niihin. Käynnistimme kesällä 2017 luomuohjelman, jonka tavoitteena on nostaa merkittävästi luomun osuutta tuotteistossamme tulevien vuosien aikana. Jo tällä satokaudella toimimme ensimmäiset kotimaiset luomutuotteemme kauppoihin ja ammattikeittiöihin. Jatkuvan viljelykehityksen rinnalla lisäämme luomuun liittyvää tutkimus- ja kehitystyötä koetilallamme ja tarjoamme tietomme uusista viljelymenetelmistä kiinnostuneiden sopimusviljelijöidemme käyttöön. Näin varmistamme laadukkaiden kasvien saatavuuden

tuotteisiimme myös luomuna. Monipuolisella kehitystyöllä tuemme kotimaisen alkutuotannon kilpailukykyä sekä vastaamme kuluttajien erilaisiin tarpeisiin.

KALALIIKETOIMINTA JATKAA UUDEN OMISTAJAN KANSSA

Ilmoitimme kesäkuun lopussa myyvämmä kalaliiketoimintamme Suomessa, Norjassa ja Ruotsissa norjalaiselle Insula AS:lle. Lokakuun lopussa toteutuneen kaupan myötä kohdistamme voimavarojamme aiempaa selkeämmin ydinliiketoimintaamme. Kalaliiketoiminnan kilpailukyky parani huomattavasti vuosien 2016–2017 aikana toteutettujen kehittämistoimenpiteiden myötä, ja Apetit-konsernista siirtynyt kalaliiketoiminta on saanut kalaan ja äyriäisiin erikoistuneen, vahvasti liiketoiminnan kehittämiseen ja vahvistamiseen sitoutuneen omistajan.

KIITOS

Jatkoimme vuonna 2017 strategiaamme toteuttamista panostamalla uudistumiseen, myynnin vahvistamiseen ja tehokkuuteen kaikessa toiminnassamme. Panostaminen tuotekehitykseen on vahvistanut brändiämme kasvien ykkösenä oleellisesti kaikissa sidosryhmissämme ja erityisesti kuluttajien keskuudessa. Odotan positiivisen kehityksen jatkuvan myös vuonna 2018 ja konsernin kannattavuuden kehittyvän positiiviseen suuntaan. Kiitän kaikkia asiakkaitamme, omistajiamme, sopimusviljelijöitämme ja apetitlaisia sekä muita yhteistyökumppaneitamme luottamuksesta sekä yhteistyöstä vuonna 2017.

Juha Vanhainen
Toimitusjohtaja

**Vuonna 2017
Apetit lunasti
aseman
kasvien
ykkösenä**

MISSIO LUOMME KASVIKSIKASTA
HYVINVOINTIA

VISIO OLEMME KASVIPOHJAISTEN
RUOKARATKAISUJEN EDELLÄKÄVIJÄ

STRATEGIAKAUSI 2016-2018

RUOKARATKAISUT

PAINOPISTEALUEET:

- Pakasteiden liikevaihtoeroosion kääntäminen kasvuun tuotteiston ja brändimielikuvan uudistamisella
- Tuoretuotteiden myynnin vahva kasvu Tuoreksien ja muiden uusien tuoretuotteiden kautta
- Palveluiden digitaalisten konseptien kehittäminen vahvistamaan asiakaskokemusta ja luomaan uutta kasvua

TOIMENPITEET:

Apetit on tuonut markkinoille uusia tuotteita ja konsepteja pakastekategoriaan sekä laajentunut uusiin tuoteryhmiin ja kehittänyt samalla brändimielikuvaa myönteisempään suuntaan.

Aikaisemmin lanseeratut käyttövalmiit tuoreet kasvikset eli Tuorekset ovat kasvattaneet myyntiään hyvin. Tuorekset-tuoteperhe on myös laajentunut uusiin kasvis- ja hedelmäsekoituksiin. Lisäksi myynti on kasvanut vahvasti muissa tuoretuotteissa vähittäiskaupassa ja ammattikeittiöissä.

Kesällä 2017 Apetit lanseerasi digitaalisen palvelun Kasvimäänin, jonka kautta kuluttajat voivat tilata kasviksia suoraan kotiinsa.

ÖLJYKASVITUOTTEET

PAINOPISTEALUEET:

- Nykyisen tuotantoprosessin jatkoksi korkeamman lisäarvon öljykasvituotteita
- Syvällisellä tutkimus- ja kehitystyöllä tutkimusinnovaatioita rypsiräikkö-aineen ja kasviöljyjen ominaisuuksista

TOIMENPITEET:

Apetit toi markkinoille uusia kasviöljyjä Apetit-tuotemerkillä aikaisemmin lanseerattujen Neito-rypsiöljyjen rinnalle. Pakattujen ja erikoistuotteiden liikevaihto-osuus on jatkanut kasvuaan, ja vuonna 2017 se oli 33 prosenttia.

Kaudella jatkettiin rypsin siemenen jalostuspotentiaaliin kytkeytyvää tutkimus- ja kehityshanketta. Sen tavoitteena on kehittää rypsin siemenestä uusi kasviproteiini-ingredientti. Toteutessaan se mahdollistaa rypsin siemenen aikaisempaa monipuolisemman käytön. Business Finland on myöntänyt hankkeelle tukea kaudelle 2017–2018.

VILJAKAUPPA

PAINOPISTEALUEET:

- Hankinnan merkittävä kasvattaminen ja logistiikan kehittämisen Baltiassa kaupankäyntivolyymien nostamiseksi
- Asiakasläheisyyden vahvistaminen kumppanuuksilla ja nykyisen yhteistyön laajentamisella

TOIMENPITEET:

Hankinnan volyymit Baltian alueella ovat kasvaneet tavoitteiden mukaisesti. Investointien, esimerkiksi Viron Muugan satamavaraston laboratorion rakentamisen myötä jalansija Baltian markkinoilla on vahvistunut.

Vuoden loppupuolella avattiin uudistettu Avenakauppa.fi, joka on nykyaikainen digitaalinen palvelusivusto suomalaisille viljelijöille. Uudistuksen yhteydessä viljelijäasiakkaille lanseerattiin Suomessa täysin uudenlainen basis-hinnoittelutapa, jonka avulla viljelijä voi kiinnittää myymänsä viljaerän basis-hinnan ja hinnoitella sopimuksen loppuun viljafutuuriin hintanoteerauksen mukaan.

ARVOT

TOIMIMME VASTUULLISESTI

- Asiakkaat, kuluttajat ja viljelijät voivat luottaa sanaamme
- Laatu ja turvallisuus ohjaavat jokaista päätöstämme: maistuvaa, puhdasta ja vastuullista ruokaa
- Kannamme vastuamme ihmisistä, tasavertaisuudesta, ympäristöstä ja omasta työstämme

UUDISTUMME ROHKEASTI

- Haluamme olla askeleen edellä
- Uudistamme rohkeasti toimintaamme ja ajatteluamme
- Panostamme ammattitaitomme jatkuvaan kehittämiseen

MENESTYMME YHDESSÄ

- Olemme yhteisesti ylpeitä osaamisestamme, tuloksistamme ja kannattavuudestamme
- Nousemme yhdessä kasvien ykköseksi
- Olemme tavoitteellisia, kannustamme toisiamme ja ruokimme yhteistä onnistumisen kulttuuria

APETIT RUOKAMAAILMAN trendien keskellä

Kuluttajat haluavat lisätä kasvien käyttöä. Kasviproteiinien ja luomutuotteiden kysyntä on vahvassa kasvussa. Myös terveellisyys, vastuullisuus ja hyvinvointi jatkavat trendeinä kasvuun. Lisäksi helppouden merkitys kuluttajan hektisessä arjessa korostuu.

Apetitin tuotteissa, palveluissa ja toiminnassa yhdistyvät hyvinvointi, maku ja helppous, läpinäkyvyys, eettisyys ja ekologisuus sekä vahva kotimaisuusaste, niinpä ne osuvatkin monien elintarvikealaa koskevien trendien keskelle. Apetit haluaa tuottaa maistuvia ja arkea helpottavia ruokaratkaisuja, jotka lisäävät kasvien käyttöä. Viime aikoina Apetit on lanseerannut perinteisempien tuotteiden rinnalle uutuustuotteita ennätystahtiin sekä laajentunut myös uusille tuoteryhmäalueille.

Apetitin viljelyttämät kasvikset ovat kaikki Vastuuviljely-menetelmällä tuotettuja. Tämä tarkoittaa, että viljelyssä on käytetty torjunta-aineita vain tarpeen mukaan ja kasvikset voidaan jäljittää viljelijäkohtaisesti aina tietyille peltoluokalle asti. Apetit kehittää Vastuuviljely-menetel-

mää omalla Räpin koetilallaan.

Apetitilla on käynnissä rypsin siemenen jalostuspotentiaaliin kytkeytyvä tutkimus- ja kehityshanke. Sen tavoitteena on kehittää rypsin siemenestä uusi kasviproteiini-ingredientti, joka toteutuessaan mahdollistaa rypsin siemenen entistä monipuolisemman käytön.

Apetit panostaa luomutuotteiden saatavuuden parantamiseen kehittämällä luomuviljelyä yhdessä viljelijöiden kanssa. Apetit käynnisti syksyllä 2017 laajan kehitysohjelman, jonka tavoitteena on kasvispainotteisten luomuelintarvikkeiden tarjonnan voimakas kasvattaminen, sillä kuluttajien kysyntä luomuun on nopeassa kasvussa. Ohjelmallaan Apetit pyrkii luomuviljelymenetelmiä kehittämällä helpottamaan viljelijöiden siirtymistä luomuviljelyyn ja nostamaan

56 %
HALUAA LISÄTÄ KASVISTEN SYÖNTIÄ

84 %
PITÄÄ KASVISTEN KOTIMAI SUUTTA ERITTÄIN TAI MELKO TÄRKEÄNÄ

näin luomuviljelyn uudelle tasolle.

Apetit kehittää aktiivisesti uusia digitaalisia ruoka- ja palveluratkaisuja. Apetit on mukana Business Finlandin innovaatiohankkeessa "Ruuan digitaaliset palvelut", jonka tavoitteena on synnyttää digitaalisaation avulla ruualle ja syömiselle uudenlai-

sia palveluita tulevaisuuden hyvinvointia, helpoutta ja vastuullisuutta arvostavan kuluttajan arjessa.

KASVISTEN KÄYTÖN LISÄÄMINEN MONILLE TÄRKEÄÄ - KOTIMAI SUUTTA ARVOSTETAAN

Apetit tutki vuonna 2017 yhdessä IROResearch Oy:n kanssa suomalaisten kasvien syöntiä. Kasvien syönti on selkeässä kasvussa, sillä

kolmannes (31 %) kyselyyn vastanneista kertoo lisänneensä kasvien käyttöä. Yli puolet (56 %) vastaajista haluaisi vielä myös lisätä kasvien syöntiään.

Kasviksilla on myös korvattu lihan syöntiä. Lähes puolet (47 %) vastaajista kertoo korvanneensa kasviksilla lihan kulutusta paljon tai jonkin verran. Erityisesti nuoret, 15–24-vuotiaat, erottuvat tilastossa, sillä 24 prosenttia ikäryhmästä kertoo korvanneensa lihan syöntiä kasviksilla paljon.

Kasvien kotimaisuus on suomalaisille tärkeää: 84 prosenttia vastaajista kokee kotimaisuuden erittäin tai melko tärkeäksi valintakriteeriksi kasvishylyllä ja 87 prosenttia vastaajista ostaa mieluummin kotimaisia kasviksia hinnan ja saatavuuden ollessa sama ulkomaisten kasvien kanssa.

KUINKA LUOMME ARVOA

RESURSSIT JA PANOKSET

Raaka-aineet ja materiaalit

Kasvikset, öljykasvit, vilja
Pakkausmateriaalit

Tuotanto

4 tuotantolaitosta

Luonnonvarat

Energia, vesi

Henkilöstö

557 osajajaa

Investoinnit

5,2 M€

Rahoitus

Oma pääoma ja velat yhteensä
154,7 M€

Nautinto ruoasta

Kotimaisuus

Hinnan merkitys

Vastuullisuus

Hyvinvointi

Digitaalisuus

Helppous

TUOTETTU ARVO

Asiakkaat

Myyntituotot ja osakkuusyhtiöiden osingot 367,2 M€

Henkilöstö

Palkat ja palkkiot 23,4 M€

Viljelijät ja kumppanit

Raaka-aineet, tavarat ja palvelut yhteensä 316,1 M€

Omistajat ja rahoittajat

Osingot 4,9 M€
ja rahoitus-
kulut 0,2 M€

Yhteiskunta

5,6 M€

ALKUTUOTANTO Joka vuosi noin 100 kotimaista Apetit-sopimusviljelijää tuottaa meille reilut 33 miljoonaa kiloa puhtaita vastuuviljeltyjä kasviksia: perunaa, porkkanaa, hernettä, lantua, pinaattia, selleriä, palsternakkaa, purjoa ja punajuurta. Öljykasvituotteisiimme käytämme vuosittain noin 90 prosenttia kaikesta Suomessa viljellystä rypsin- ja rapsinsiemenestä.

TUOTEKEHITYS Haluamme lisätä kasvien syöntiä kehittämällä herkullisia ja arkea helpottavia ruokaratkaisuja. Olemme lisänneet tutkimus- ja kehityspanoksia, mikä on näkynyt uusien tuotteiden määrän merkittävänä kasvuna ja laajentumisena myös uusiin tuoteryhmiin. Myös öljykasvituotteissa haluamme vahvistaa kasviöljyihin liittyvää tutkimusta ja tuotekehitystä sekä nostaa öljykasvituotteiden jalostusarvoa.

TUOTANTO Tuotantoketjua määrittävät erityisesti tuotteiden laadun ja turvallisuuden varmistaminen. Puhdistamme ja pilkomme kasviksia, valmistamme maustuvia ruokaratkaisuja ja käyttövalmiita ruokia sekä puristamme terveellisiä kasviöljyjä sitoutuen kotimaiseen alkutuotantoon sen turvallisuuden, laadun ja puhtauden vuoksi. Tuotantolaitoksemme sijaitsevat Säköllässä, Kivikossa, Kirkkonummella sekä Pudasjärvellä.

ASIAKKAAT Asiakkaitamme ovat ammattikeittiöt, elintarviketeollisuus, vähittäiskauppa ja kuluttajat. Näymme kuluttajille erityisesti tuore- ja pakastetuotteiden Apetit-brändillä sekä Apetit- ja Neito-rypsiöljyillä. Tuoretuotteista ja öljykasvituotteista pääosa myydään ammattikeittiöille ja elintarviketeollisuudelle. Viennin osuus on kasvanut. Öljykasveista valmistetaan raaka-ainetta myös rehuteollisuuteen.

RUOKARATKAISUT

ÖLJYKASVITUOTTEET

VILJAKAUPPA

LIIKETOIMINNAN Kuvaus	<ul style="list-style-type: none"> Ruokaratkaisut-liiketoimintaan kuuluvat vihannes- ja ruokapakasteet, tuoreet käyttövalmiit kasvikset sekä palvelumyynti Asiakkaita ovat kuluttajat, ammattikeittiöt sekä elintarviketeollisuus Päämarkkina-alue Suomi 	<ul style="list-style-type: none"> Öljykasvituotteet-liiketoiminta on Suomen merkittävin kasviöljyjen ja öljykasvipohjaisten rehuraaka-aineiden tuottaja Asiakskuntana kuluttajat, ammattikeittiöt ja elintarviketeollisuus sekä rehuteollisuus. Päämarkkina-alue Suomi 	<ul style="list-style-type: none"> Viljakauppa-liiketoiminta toimii aktiivisesti vilja-, öljy- ja palkokasvi- sekä rehuraaka-aine-markkinoilla Päähankinta-alueet Suomi ja Baltia, viljakauppaa käydään globaalisti
STRATEGISET PAINOPISTEET 2016-2018	<ul style="list-style-type: none"> Pakasteiden liikevaihtoeroosion kääntäminen kasvuun tuoteiston ja brändimielikuvan uudistamisella Tuoretuotteiden myynnin vahva kasvu Tuoreksien ja muiden uusien tuoretuotteiden kautta Palveluiden digitaalisten konseptien kehittäminen vahvistamaan asiakaskokemusta ja luomaan uutta kasvua 	<ul style="list-style-type: none"> Nykyisen tuotantoprosessin jatkoksi korkeamman lisäarvon öljykasvituotteita Syvällisellä tutkimus- ja kehitystyöllä tutkimus-innovaatioita rypsiraa-aineen ja kasviöljyjen ominaisuuksista 	<ul style="list-style-type: none"> Hankinnan merkittävä kasvattaminen ja logistiikan kehittäminen Baltiassa kaupankäyntivolyymien nostamiseksi Asiaksläheisyyden vahvistaminen kumppanuuksilla ja nykyisen yhteistyön laajentamisella
VAHVUUDET	<ul style="list-style-type: none"> Vahva yhteistyö alkutuotantoon sopimusviljelijöiden kautta Johtava brändi kasvipohjaisissa ruokaratkaisussa Kasvipohjaisen syömisen yleistymisen tarjoaa kasvumahdollisuuksia Uudet tuotelanseerukset, laajeneminen uusiin tuoteryhmiin 	<ul style="list-style-type: none"> Suomen johtava vilja-, öljykasvi- ja rehuraaka-ainekauppias sekä kasviöljyjen ja puristeiden valmistaja ja toimittaja Rypsin ominaisuuksista vasta osa on hyödynnetty: tutkimus- ja kehitystoimintamme keskittyy antioksidantti- ja proteiinirikkaisten uusien tuotteiden kehittämiseen 	<ul style="list-style-type: none"> Viljakauppa-liiketoiminnan monipuolinen osaaminen Toimii useilla markkinoilla: EU, Suomi, muut maat Pitkäaikainen ja luotettava viljelijän kumppani: auttaa löytämään parhaat vaihtoehdot viljelijöille sekä viljan ostajille ja myyjille
KESKEISET TAPAHTUMAT VUONNA 2017	<ul style="list-style-type: none"> Uudet tuotelanseerukset: vegaaniset kasvisjauhispihvit ja -pyörökät Vegepops-kasvis-hedelmäjäät Kasvimaani-digipalvelu Luomuhjelman aloitus Tärkeitä avauksia viennissä: pakasteita Pietarin alueelle, arktinen herne Italiaan 	<ul style="list-style-type: none"> Apetit-rypsiöljyn ja uusien maustettujen Neito-öljyjen lanseeraaminen Rypsin siemenen jalostuspotentiaaliin kytkeytyvä tutkimus- ja kehityshanke, tavoitteena kehittää uusi kasviproteiini-ingrediendi 	<ul style="list-style-type: none"> Uusitun digitaalisen Avenakaupan avaaminen suomalaisille viljelijöille: Avenakaupan kautta onnistuu hintaseurannan lisäksi viljojen ja öljykasvien myynti ja myyntitarjouksen jättäminen vilja- ja öljykasvieristä
VASTUULLISUUS	<ul style="list-style-type: none"> Vastuuviljely-menetelmä: laadun, tuoteturvallisuuden ja ympäristöasioiden hallinta Luomu-ohjelma: lisää luomuun liittyvää tutkimus- ja kehitystyötä, kotimaisen alkutuotannon kilpailukyvyyn vahvistaminen Ravitsemussitoumukset: ravitsemussuosituksia tukevia kasvipohjaisia ruokaratkaisuja 	<ul style="list-style-type: none"> Kasviöljyjen valmistus tapahtuu puhtaasti ja luonnollisin menetelmin kemikaalittomalla minimiprosessimenetelmällä Öljykasvinsiemenestä hyödynnetään 99,9 prosenttia Pitkäjänteistä yhteistyötä viljelijöiden kanssa kotimaisen rypsin- ja rapsintuotannon lisäämiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> Tavoitteena olla viljelijän paras ja luotettavin kumppani: Avena on sitoutunut kotimaisen viljelyn ja arvoketjun kehittämiseen Kansainvälisessä kaupassa toiminta alan vakiintuneiden kauppatapojen mukaisesti

Yhdessä SIDOSRYHMIEN KANSSA

Apetit kehittää kestävämpää elintarviketuotantoa edistämällä kasvisten käytön lisäämistä. Apetit toimii kestävästi ja vastuullisesti arvoketjun joka vaiheessa viljelytyksen ja tuotannon kautta asiakkaille ja lopulta kuluttajalle asti.

Apetitin tavoitteena on tasapuolisuus kaikkia sidosryhmiään kohtaan. Jatkuva vuoropuhelu sidosryhmien kanssa ja heidän toiveidensa hu-

mioon ottaminen ovat vastuullisen toiminnan peruspilareita.

Apetit pyrkii ymmärtämään mahdollisimman kattavasti oman toimintansa vaikutukset ihmisille, yhteiskunnalle ja ympäristölle. Vuonna 2017 Apetit teki laajamittaisen yritys vastuun sisällönmäärittämisprojektin. Yhdessä tärkeimpien sidosryhmiensä kanssa Apetit määritteli olennaisimmat

yritysvastuun osa-alueensa, joilta kerätään systemaattisesti tunnuslukuja ja tietoja vastuullisen toiminnan jatkuvaksi kehittämiseksi.

Apetitin toiminta perustuu yrityksen arvoihin, visioon ja missioon. Vastuullisuustyötä ohjaavat Apetit strategiat, vahvistettu toimintapolitiikka, eettinen ohjeisto sekä hankintaperiaatteet. Yritysvastuun kehittämistä johtavat hallitus ja

johtoryhmä. Apetit tai sen tytäryhtiöt ovat toimialansa kannalta merkittävimpien järjestöjen ja edunvalvontaorganisaatioiden kuten Elintarviketeollisuusliitto ry:n, Coceralin, Gaftan, Fediolin ja Vilja-alan yhteistyöryhmä VYR ry:n jäseniä.

ASIAKKAAT

Vähittäiskauppa, hotelli-, ravintola- ja catering-alan sekä elintarviketeollisuuden yritykset

Kuluttajat

HENKILÖSTÖ

557 työntekijää neljässä tuotantolaitoksessa ja kahdeksassa toimipisteessä eri puolilla Suomea sekä tytäryhtiöissä Venäjällä, Liettuassa, Virossa, Kazakstanissa ja Ukrainassa

VILJELIJÄT

Kasvisten sopimusviljelijät

Öljykasvien viljelijät

Viljan ja rehun viljelijät/tuottajat

OMISTAJAT

Yli 11 000 omistajaa, joista noin 50 % kotitalouksia

KUMPPANIT

Tavaran- ja palvelun toimittajat

Rahoittajat

MEDIA

Kotimaiset ja ulkomaiset mediat

Sosiaalinen media

YHTEISKUNTA

Viranomaiset, oppilaitokset, tutkimuslaitokset, järjestöt, lähiyhteisöt

OLENNAISET YRITYSVASTUUN TEEMAT

Apetit toteutti vuoden 2017 aikana laajan yritys vastuun sisällön määrittelyprojektin, jossa määriteltiin toiminnan kannalta olennaisimmat vastuullisuusteemat. Samalla määriteltiin tiedot ja tunnusluvut, joiden avulla vastuullisuuden kehittämistä arvioidaan. Viereisessä kuvassa Apetitin toiminta on jaettu neljään osa-alueeseen, jotka ovat Product, Planet, People ja Profit. Niitä koskevat olennaisimmat teemat on esitetty ulkokehällä.

RAVITSEVAA, terveellistä ja TURVALLISTA

KASVISTEN
JA KASVIÖLJYJEN
MONIPUOLINEN KÄYTTÖ ON OLEEL-
LINEN OSA TERVEELLISTÄ RUOKAVALIOTA.
HYVÄ RUOKA SYNTYY TARKOIN VALITUISTA JA
VASTUULLISESTI TUOTETUISTA RAAKA-AINEISTA SEKÄ
NIIDEN HYGIEENISESTÄ JA VAIN TARPEELLISISTA
VALMISTUS- JA KÄSITTELYVAIHEISTA. NÄIN RAAKA-
AINEIDEN LUONNOLLINEN RAVINTOTIHEYYS
SÄILYY KORKEANA LAUTASELLE SAAKKA,
ON SITTEN KYSE PAKASTEISTA,
TUORETUOTTEISTA TAI
KASVIÖLJYISTÄ.

Apetit kehittää tuotteitaan yleisten ravitsemussuosituksien mukaisesti sekä seuraa ja hyödyntää alan tutkimuslaitosten julkaisemia luotettavia tutkimuksia ja ravitsemustietoja. Apetit on sitoutunut seitsemään Eviran ravitsemussitoumukseen,

joilla pyritään parantamaan suomalaisten ruokavalioiden ravitsemuksellista laatua ja tukemaan kestävän kehityksen mukaisia ruokavaliintoja.

Ruokavaliintojen terveellisyttä edistetään kasvien käytön lisäämisen ohella pyrkimällä

suolan ja sokerin vähentämiseen suomalaisten ruokavalioiden sekä terveellisten välipalatuotteiden tarjonnan lisäämiseen.

Ravitsemussitoumusten tavoitteiden mukainen toimenpide on myös rasvan laadun paran-

taminen suomalaisten ravinnossa. Pehmeitä ja tyydyttämättömiä rasvoja sisältävät kasvipohjaiset ruokaöljyt ovatkin kiinteä osa terveellistä ruokavaliota. Rasvahappokoostumukseltaan rypsiöljy on monipuolinen, sillä siinä on omega-6- ja omega-3-rasvahappoja.

RAVITSEMUSBITOUMUKSET

KASVISTEN KÄYTÖN LISÄÄMINEN

LOUNAAT JA ATERIAT

RASVAN LAATU

LAPSILLE SOPIVIA VÄLIPALOJA

RUOKAOHJEET

SOKERIN SAANTI

SUOLAN SAANTI

KESTÄVIÄ RUOKAVALIINTOJA

HUOLELLINEN TUOTANTO- JA JAKELUKETJU

Tuotteiden laatu ja turvallisuus ovat Apetitille ensisijaisen tärkeitä asioita, jotka edellyttävät ruokaketjussa työskentelevien ihmisten ammattitaitoa ja vastuullisuutta, tuotannon luotettavuutta sekä riskien ehkäisyä ja valvontaa. Sadonkorjuu ajoitetaan niin, että kasvikset ovat parhaimmillaan ja ne saadaan tuotantoon oikeaan aikaan tuoreuden varmistamiseksi.

Kotimaisten pakasteiden, tuoretuotteiden ja kasviöljyjen tuotantoketjua valvotaan tarkasti

TAKAISINVEDOT, lkm	2017	2016
Tuoretuotteet	2**	0
Ruokapakasteet	1**	1**
Palvelutorit	0	0
Öljykasvituotteet	0	1***
Kala	2*	1*
Apetit yht.	5	3

Sisältää sekä julkiset että kaupansisäiset takaisinvedot

Takaisinvedon syyt:
2017 *Virheellinen päiväysmerkintä, virheellinen etiketti. **Allergeeniriski lopputuotteessa.
2016 *Virheellinen päiväysmerkintä.
**Virheellinen tuotesisältö.
***Virheellisestä etiketistä aiheutuva allergeeniriski.

Sitoumukset tuotteiston kehitykselle vuoteen 2020 mennessä. Vertailutasona vuoden 2017 lopun tilanne.

alusta loppuun, niiden koko matkalla pellolta pöytään. Näin varmistetaan, että raaka-aineiden ja tuotteiden ominaisuudet, esimerkiksi lämpötila, pysyvät prosessin vaatimuksen mukaisena ja lopputuote täyttää sille asetetut tiukat laatuvaatimukset. Tuotantoprosessin laatua tarkkaillaan aktiivisesti jokaisessa sen vaiheessa, jotta virheelliset tuotteet eivät pääse asiakkaalle saakka.

Oleellinen osa tuoteturvallisuutta ovat myös pakkausmerkinnät ja niiden oikeellisuus. Tuotteiden raaka-aineet ja niiden alkuperämaat käyvät selkeästi ilmi pakkausmerkinnöistä kuluttajatietoasetuksen mukaisesti. Elintarvikkeita valmistavissa tuotantolaitoksissa Säkylässä, Kivikossa ja Pudasjärvellä on käytössä FSSC 22 000 -standardin mukaiset elintarviketurvallisuusjärjestelmät ja Kantvikissa ISO 22 000 -standardin mukainen järjestelmä.

RUOKARATKAISUT

Liiketoiminta valmistaa kasvis- ja ruokapakasteita, tuoreita käyttövalmiita kasvis- ja hedelmäjalosteita ja tarjoaa palvelumyyntiä. Pakasteita markkinoidaan Apetit-tuotemerkillä pääosin vähittäiskaupalle, hotelli-, ravintola- ja catering-sektorille sekä elintarviketeollisuuden yrityksille. Kasvis- ja ruokapakasteet valmistetaan Säkylän tehtaalla ja pakastepizzat Pudasjärvellä. Tuoretuotteet myydään pääosin ammattikeittiöille sekä teollisuudelle, mutta myös vähittäiskaupalle. Ne valmistetaan Helsingin Kivikossa. Omien tunnettujen tuotemerkkiensä lisäksi Apetit valmistaa kaupan omia merkkejä. Pakaste- ja tuoretuotteiden lisäksi Apetit vastaa osan S-ryhmän liikkeiden palvelumyynnistä.

LISÄÄ kasviksia LAUTASELLE

Kasvien suosio on vahvassa nousussa suomalaisten lautasilla. Apetit pyrkii edistämään kasvien käyttöä entisestään kehittämällä hyvältä maistuvia, terveellisiä ja helposti valmistettavia tuotteita, joiden raaka-aineet on viljelty vastuullisesti. Tuotetarjontaa muokataan asiakkaiden tarpeiden mukaan ja tuotekehityksessä panostetaan myös kokonaan uusien ruokaratkaisujen ja palveluiden kehittämiseen, jotta terveellisten ruokien saatavuus ja valmistus olisi entistä helpompaa.

Vuoden 2017 aikana Apetit toi markkinoille monia uusia tuotteita, kuten pakasteena ja tuoreena myytävät Apetit Kasvisjauhispihvit,

-pyörykät ja -nuggetit. Tuorekset-tuotesarja laajeni napostelu- ja välipalاهدelmiin, ja välipalatuoteisto laajeni myös jäätelön kaltaisella Apetit Vegepops -kasvis-hedelmäjäätuotesarjalla. Ensimmäiset luomupakasteet, Apetit Kotimainen Luomupinaatti ja Luomuherne, Luomu Peruna & keittokasvis, Luomu Peruna-sipulisekoitus tulivat markkinoille syksyllä 2017. Lisäksi Apetit käynnisti uuden Kasvimaani.fi -verkko-kaupan, josta voi tilata kasviksia suoraan omalle kotiovelle. Uutuustuotteet, erityisesti Kasvisjauhispihvit ja -pyörykät, saivat markkinoilla hyvän vastaanoton.

STANDARDIEN SOVELTAMISALAN KUVAUS

Vihreä väri = standardin soveltamisalan piirissä. Oranssi väri = ei standardin soveltamisalan piirissä.

	ISO 9001 (2015)	ISO 14001 (2015)	FSSC 22000 (versio 3)	ISO 17025 (2005)
Säkylä (kasvis- ja ruokapakasteet)				
Pudasjärvi (pakastepizzat)				
Kivikko (tuoretuotteet)				
Kalasadama (myynti, markkinointi, TK)				
Kantvik (öljykasvituotteet)	(2008)		ei FSSC	

LUOMUN OSUUS PAKASTEIDEN KOKONAISMYNNISTÄ, %

	2017	2016
Kasvis- ja ruokapakasteet	0,2	0,0

LUOMUKASVIKSIDEN PAKASTETTUNA, KG

	2017	2016
Kasvis- ja ruokapakasteet	159 580	0

RAAKA-AINEIDEN KOTIMAISSUUS, %

	2017	2016
Ruokapakasteet	79	82
Tuoretuotteet	39	43
Öljykasvituotteet	56	57
Kala	5	10

KOTIMAINEN HOITOKALASTETTU JÄRVIKALA HYÖTYKÄYTTÖÖN

Apetit on tehnyt sitoumuksen kestäviin ruokavalintoihin lisäämällä hoitokalastukseen perustuvia kalatuotteitaan. Jo aiemmin Apetitin tuotevalikoimasta ovat löytyneet särjestä ja pikkuahevnesta valmistetut Järvikalapihvit, joiden raaka-aine syntyy hoitokalastuksella. Järvikalapihvit valmistetaan Pyhäjärven hoitokalastuksen saaliista saman järven rannalla sijaitsevalla Apetitin Säköjärven ruokapaketitehtaalla.

Pyhäjärven rehevöitymistä on pitkään vauhdittanut särkien ja pienten ahventen suuri määrä. Molemmat kalalajit käyttävät ravintonaan järven ravinnekuormaa kurissa pitävää planktonia, minkä väheneminen lisää erityisesti levien määrää.

Alueen kalastajat ovat hoitokalastaneet Pyhäjärvestä vähempiarvoisia kaloja vesistön rehevöitymisen hillitsemiseksi ja kalakannan terveen rakenteen säilyttämiseksi.

Hoitokalastuksesta syntynyt saalis meni aiemmin pääasiassa kalarehukseksi turkiseläimille tai suoraan kaatopaikalle, sillä sen hyödyntämiseksi elintarvikkeena ei ollut sopivaa arvoketjua.

Hoitokalastuksen saalis saatiin hyötykäyttöön, kun Pyhäjärvi-Instituutin Järvikalaa Nam -hanke toi yhteen Apetit Ruoka Oy:n tuotekehityksen ja Kolvaan kala -yrityksen. Hoitokalastuksen saaliina tulevat särjet ja pikkuaivenet jalostetaan kalamassaksi, josta valmistetaan lopulta Järvikalapihvejä.

Luomuruoan kysyntä on Suomessa vahvasa kasvussa, ja tuotteistettuna se tarjoaa myös merkittäviä vientimahdollisuuksia. Kesällä 2017 käynnistetyn luomuohjelman tavoitteena on nostaa luomutuotteiden osuutta Apetitin tarjonnassa merkittävästi tulevien vuosien aikana. Luomuohjelmaan sisältyy muun muassa viljelijöiden koulutusohjelma ja viljelylajien ja -menetelmien testaaminen Apetitin Räpin koetilalla, jossa yksi tilan peltolohkoista siirtyy luomuviljelyyn.

KOTIMAISIA KASVIKSIA SOPIMUSVILJELTYNÄ

Apetit on Suomen suurin avomaavihannesten viljelyttäjä. Suurin osa Apetitin kasviksista tulee noin 100 sopimusviljelijältä. Pitkäjänteisellä yhteistyöllä omien sopimusviljelijöidensä kanssa Apetit varmistaa laadukkaiden, suomalaisten avomaakasvisten saannin raaka-ainekseen ja tuntee ja hallitsee koko tuotantoketjun. Vastuuviljely toteutetaan yhdessä sovittujen periaatteiden ja menetelmien mukaan, jotta voidaan taata lopputuotteen korkea laatu, vastuullinen viljelytapa ja jäljitettävyyys. Sopimusviljelijöiden tilat ovat lähellä Säskylän tuotanto-alueita, jonka

ansiosta kasvikset saadaan nopeasti pellolta tuotantoon. Lisäksi kuljetuskustannukset ja kuljetuksista syntyvät päästöt pysyvät kohtuullisina.

Vastuuviljelijät saavat kasvilajikohtaisen koulutuksen, jossa käydään läpi yleiset viljelyperiaatteet, viljelyohjeet sekä laadun, tuoteturvallisuuden ja ympäristöasioiden hallinta. Niihin sisältyvät esimerkiksi lajikevalinta, maaperätutkimus sekä kasvuston havainnointi. Apetitin viljelysiantuntijat valvovat viljelyolosuhteita ja -menetelmiä, kasvinsuojelua ja sadonkorjuutoimia. Kasvinsuojelutoimenpiteitä tehdään ainoastaan tarveharkitusti ja ne kaikki dokumentoidaan.

Apetitin yhteistyö viljelijöiden kanssa on tiivistä ja pitkäjänteistä. Monilla vastuuviljelijöillä on ollut sopimus Apetitin kanssa jo vuosikymmenten ajan ja sitä on jatkettu usein myös tilan seuraavalle sukupolvelle. Sopimusviljelijät ovat hyvin sitoutuneita ja motivoituneita jatkuvasti kehittämään omaa toimintaansa yhteisten tavoitteiden mukaisesti.

AKTIIVISTA KEHITTÄMISTÄ

Apetit ja viljelijät kehittävät viljelymenetelmiä ja jakavat tietotaitoaan tiiviissä yhteistyössä. Vuonna 2015 alkaneessa Pyhäjärvi-instituutin

Muovi-hankkeessa keskitytään muuttuviin viljelytapoihin. Hankkeessa pyritään löytämään kemikaaleille vaihtoehtoisia tapoja kasvinsuojeluun, luomuviljelyn kehittämiseen ja uusimman teknologian hyödyntämiseen viljelyssä. Kemikaalit ovat yleensä muita kasvinsuojelutapoja edullisempi vaihtoehto, mutta siitä huolimatta moni viljelijä on valmis investoimaan vastuullisempiin tapoihin, kuten esimerkiksi mekaaniseen torjuntaan.

Vuoden 2017 aikana sopimusviljelijät toimitivat Apetitille noin 21,9 miljoonaa kiloa perunaa, porkkanaa, keltaista porkkanaa, hernettä, lanttua, pinaattia, selleriä, palsternakkaa, purjoa ja punajuurta. Satokauden sää oli vuonna 2017 haastava monilta osin. Sää jatkui viileänä kasvukauden alusta asti. Kasvukauden loppu puolestaan oli poikkeuksellisen runsassateinen, mikä viivästytti ja hankaloitti viljojen ja öljykasvien puintia sekä juuresten nostoa. Esimerkiksi porkkanasato jäi merkittävästi pienemmäksi edelliseen vuoteen verrattuna.

VASTUULLISTA HANKINTAA

Apetit on sitoutunut kotimaiseen alkutuotantoon sen turvallisuuden, puhtauden ja laadun

takia, siksi se hankkii kasvikset pääosin sopimusviljelijöiltään ja muilta kotimaisilta tuottajilta. Myös toimitusajat ja -varmuus edellyttävät usein hankintoja lähialueilta. Vihannesraaka-aineiden kotimaisuusaste pakastekasvituotteissa vuonna 2017 oli 78 prosenttia ja tuoretuotteissa 39 prosenttia. Kotimaisuusaste riippuu vuodenajasta ja kotimaisten kasvien saatavuudesta.

Kaikkia raaka-aineita ei ole mahdollista tuottaa suomalaisissa kasvuolosuhteissa. Tällaisia ovat esimerkiksi maissi ja paprika ja monet mausteet. Ne hankitaan pitkäaikaisilta sopimustoimittajilta pääasiassa Euroopan unionin alueelta. Ostettavien raaka-aineiden laatuvaatimukset ovat yhtä korkeat niin kotimaassa tuotettujen kuin ulkomailta hankittujenkin osalta. Ostoja pyritään tekemään EU-maista, joissa yhtenäinen sääntely ja valvonta takaavat osaltaan korkean laadun. Hankinta tapahtuu aina tarkkojen vastuullisten prosessien ja ohjeiden mukaisesti. Suomessa viljellyt raaka-aineet pystytään jäljittämään jopa peltolohkon tarkkuudella.

LAADUKAS KOTIMAINEN RUOKA

SADON VASTAANOTTO

- Dokumentoitujen viljelytoimenpiteiden tarkistus
- Sadon määrä ja laatu kirjataan
- Jokainen erä saa oman tunnuksen
- Viljelijä saa maksun tuotteistaan sovittujen ehtojen mukaisesti

KEHITYSTYÖ RÄPILLÄ

- Kestävää viljelyekosysteemiä tukevat viljelymenetelmät
- Suomalaiseen avomaanviljelykseen sopivat lajikkeet
- Yhteistyö viljelijöiden, oppilaitosten ja tutkimuslaitosten kanssa

APETIT VASTUU- VILJELY

ASIAKAS

PAKKAUS

JALOSTUS

TOIMITUS APETITILLE

SADONKORJUU

Apetitin oma kehitystyö
Räpin koetila
Jatkuva Apetit
viljelyasiantuntijoiden
neuvonta ja koulutus

NEUVOTTELU JA KOULUTUS

VASTUUVILJELY

Lajikkeet viljellään ja toimenpiteet toteutetaan peltolohkokohtaisesti

KASVIKOHTAISET VILJELYOHJEET

PERIAATTEET

Laatu, ympäristö, puhtaus, turvallisuus

SOPIMUS

Satokauden
raaka-ainetarve
Viljelyhalukkuuskysely

Viljeltävistä
kasveista ja määristä

100

SOPIMUSVILJELIJÄÄ,
JOISTA VALTAOSA
100 KM SÄKYLÄSTÄ

VILJELIJÄKOHTAINEN ERÄTUNNUS takaa kasvien jäljitettävyyden tilalle asti

VILJELIJÄ KIRJAA VIREEN LOHKOKOHTAISESTI

- Viljavuusanalyysin tiedot
- Viljelyhistorian (esikasvit ja viljelykierron)
- Viljelytoimenpiteet: mm. kalkitus, lannoitus, kylvä (pv), viljelty lajike, kasvinsuojelutoimet

VIREN VILJELYHISTORIATietoja hyödynnetään viljelyn kehittämisessä

- Maaperätiedot
- Aiemmin viljeltyt lajikkeet
 - Aiemmat viljelytoimenpiteet
 - Edellisvuosien onnistumiset

VIRE VILJELYN TIETOJÄRJESTELMÄ

Apetit

ÖLJYKASVI- TUOTTEET

Apetitin Öljykasvituotteet-liiketoiminnosta vastaava Avena Kantvik Oy on Suomen merkittävin kasviöljyjen jalostaja ja öljykasvipohjaisten rehuaa-aineiden tuottaja. Öljykasvituotteet valmistetaan Kirkkonummella sijaitsevassa öljynpuristamossa, joka jalostaa rypsin ja rapsin siemenistä laadukkaita ja erittäin korkean jalostusarvon tuotteita kasviöljyiksi ja rypsipuristeiksi kotieläinruokintaan. Öljykasvituotteiden päämarkkinat ovat Suomessa ja muissa Pohjoismaissa.

Terveellisiä RUOKAÖLJYJÄ SUOMESTA

Avena jalostaa laadukkaita kasviöljyjä ja rehu- raaka-aineita. Sen tavoitteena on kasvattaa pakattujen ja erikoistuotteiden osuutta. Tunnetuimmat kuluttajatuotteet ovat Apetit- ja Neito-rypsioljyt. Määrällisesti suurin osa kasviöljytuotteista myydään kuitenkin ammattikeittiöille ja elintarviketeollisuuteen.

Ruokaöljyjen tuotanto tapahtuu puhtaasti ja luonnollisin menetelmin kemikaalittomalla minimiprosessointimenetelmällä, jossa öljykasvinsiemenestä hyödynnetään 99,9 prosenttia öljyksi ja rypsipuristeeksi. Siemenen arvokkaat ainesosat, kuten antioksidantit, sterolit ja vitamiinit saadaan miedosti lämmittämällä talteen paremmin kuin kylmäpuristuksessa. Rypsin puristuksessa syntyvä valkuaisrehu-aine on tärkeitä kotimaisia kasviproteiinin lähteitä kotieläinruokinnassa.

Avena käyttää noin 90 prosenttia Suomessa viljelystä rypsin- ja rapsinsiemenistä Kirkkonum-

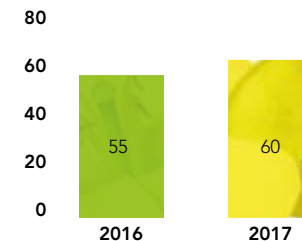
mella sijaitsevassa öljynpuristamossaan. Puristamon vuotuinen siementarve on lähes puolitoistakertainen Suomen satoon verrattuna. Avena tekeekin pitkäjänteistä ja tavoitteellista työtä lisätäkseen kotimaista rypsin- ja rapsintuotantoa yhteistyössä viljelijöiden ja alan toimijoiden kanssa. Keväällä 2017 Avena selvitti viljelijäkselyllä öljykasvien viljelyn onnistumisia, haasteita ja viljelykäytäntöjä. Öljykasvien viljelystä ja siihen liittyvistä asioista tiedotettiin viljelijöille aktiivisesti kasvukauden aikana.

TAVOITTEENA KORKEAMPI JALOSTUSASTE

Avenalla on Suomen paras öljykasviosaaminen. Jatkossa tavoitteena on vahvistaa kasviöljyihin liittyvää tutkimusta ja tuotekehitystä sekä nostaa öljykasvituotteiden jalostusarvoa. Tutkimus- ja kehitystoiminta keskittyy proteiini-rikkaisten uusien tuotteiden kehittämiseen.

Vuoden 2017 aikana käynnistyi mittava Business Finlandin tukema tutkimus- ja kehityshanke, jossa rypsistä pyritään jalostamaan nykyistä pidemmälle kehitettyä kasviproteiinia. Toteutuessaan se mahdollistaa rypsin siemenen aikaisempaa monipuolisemman käytön.

Rypsin ja rapsin kylvöala
tuhatta hehtaaria

VILJAKAUPASSA asiakaskeskeinen TOIMINTATAPA

VILJAKAUPPA

Apetitin Viljakauppa-liiketoiminnosta vastaava Avena Nordic Grain Oy toimii aktiivisesti viljan, öljykasvien ja rehuraaka-aineen markkinoilla. Avena on merkittävä suomalaisen viljan markkinoija maailmalla. Yhtiön päätoimipaikka on Helsingin Kalasatamassa ja toimipisteitä on Vaasassa, Porissa, Salossa, Kouvolassa, Hämeenlinnassa, Loimaalla, Kirkkonummella ja Porvoossa. Suomen ulkopuolella yhtiöllä on toimipisteitä Virossa, Latviassa, Liettuassa, Venäjällä, Kazakstanissa ja Ukrainassa.

Avenan tavoitteena on olla viljelijöiden sekä elintarvike- ja rehuteollisuuden paras ja luotettavin kumppani. Sillä on merkittävä markkinaosuus Suomessa, mutta se on aktiivinen toimija myös Baltian hankinta-alueella, josta viljaa viedään kolmansiin maihin. Vahvana kansainvälisenä ja verkostoituneena toimijana sillä on kyky löytää parhaat vaihtoehdot niin viljan ostajille kuin myyjillekin.

Avena tarjoaa viljelijäasiakkailleen monipuoliset sähköiset työkalut, reaaliaikaista markkinatietoa sekä asiantuntevaa ja henkilökohtaista

palvelua. Vuoden 2017 aikana uudistettiin viljelijöille tarkoitettu palvelusivusto Avenakauppa.fi, kun palvelua päivitettiin uusilla työkaluilla. Sivuston kautta viljelijät voivat muun muassa tarkastella ostohintoja, myydä viljaa ja öljykasveja tai jättää tarjouksen viljaerästä.

Avena tarjoaa viljelijöille useita sopimusvaihtoehtoja viljojen ja öljykasvien myyntiin. Marraskuussa 2017 lanseerattiin Suomessa uusi sopimusvaihtoehto, basis-sopimus. Se on aiempaa markkinalähtöisempi hinnoittelutapa ja viljelijät voivat seurata viljan ja öljykasvien kansainvälisten markkinahintojen kehitystä ja hinnoitella niitä pitkälle tulevaisuuteen.

SUOMESTA JA MAAILMALTA

Avena on sitoutunut kotimaisen viljelyn ja arvoketjun kehittämiseen. Kansainvälisessä kaupassa noudatamme alan vakiintuneita kansainvälisiä kauppatapoja. Avenalla on Coceral-GTP- ja ISO9001-sertifikaatit.

Avenan tavoitteena on vilja- ja öljykasvikauden markkinaosuuden kasvattaminen erityisesti Suomessa ja Baltian maissa. Vilja- ja öljykasvien raaka-ainemarkkinoilla toimiminen vaatii korkeaa ammattitaitoa ja markkinatuntemusta sekä kykyä reagoida nopeasti muuttuviin markkinaolosuhteisiin.

AVENAKAUPPA UUDISTUI JA BASIS-HINNOITTELU LANSEERATTIIN VILJELIJÖILLE SUOMESSA

Avena avasi uudistetun Avenakauppa.fi -palvelusivuston suomalaisille viljelijöille vuoden 2017 lopulla. Avenakauppaan rekisteröityneet viljelijät näkevät muun muassa basis-hinnat vehnän ja öljykasvien eri toimitusjaksoille ja -paikoille sekä muut ostohinnat toimituspaikoittain ja -jakoittain. Myös viljojen ja öljykasvien myynti Avenalle onnistuu sivuston kautta. Viljelijät voivat lisäksi jättää Avenalle tarjouksen vilja- tai öljykasvierästä.

TAVAT KÄYDÄ VILJA- JA ÖLJYKASVIKAUPPAA MONIPUOLISTUVAT

Basis-sopimus monipuolistaa tapoja käydä vilja- ja öljykasvikauppaa ja tuo aiempaa markkinalähtöisemmän tavan vehnä- ja öljykasvisopimusten hinnoitteluun. Basis-hinnoittelussa viljelijä voi kiinnittää myymänsä vehnä- tai öljykasvierän basis-hinnan ja hinnoitella sopimuksen loppuun Euronext Pariisin (Matif) vehnä- ja rapsifutuuriin hintanoteerauksen mukaan. Suomessa yksittäisten tilojen koko kasvaa, jolloin uusille hinnoittelutavoille on todennäköisesti jatkossa enemmän tarvetta myös riskienhallinnan kannalta.

BASIS-SOPIMUS:

- Termillä "basis" tarkoitetaan tietynä hetkenä, tietyssä toimituspaikassa vallitsevan ostohinnan ja futuurin noteeraushinnan eroa.
- Basis-sopimuksessa viljelijä valitsee vehnälle tai öljykasvierälle toimituspaikan ja -jakson, jonka basis-hinnan hän kiinnittää. Sopimus hinnoitellaan loppuun viljelijän haluamana ajankohtana vehnä- tai rapsifutuuriin sen hetkisen noteeraushinnan mukaan.
- Basis-sopimuksella viljelijä sitoo oman myyntihintansa tiettyyn futuuriin, mutta ei tee itse futuurikauppaa pörssissä, vaan Avena tekee sen hänen puolestaan.

PERUSTA LUOTU ympäristöasioiden JATKUVALLE PARANTAMISELLE

ELINTARVIKETUOTANNON
YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET NÄKYVÄT
ARVOKETJUN KAIKISSA VAIHEISSA
RAAKA-AINEIDEN TUOTANNOSTA
JA PROSESSOINNISTA
JAKELUUN, SÄILYTYKSEEN
JA KULUTUKSEEN ASTI.

Apetitin oman toiminnan keskeiset ympäristönäkökohdat ovat materiaalitehokkuus sekä energian ja veden kulutus. Välillisesti merkittävimmät vaikutukset syntyvät kasvisten, viljojen ja öljykasvien viljelyssä, ruokahävikissä sekä kuljetuksissa. Apetit on sitoutunut kestävä kehityksen mukaisiin periaatteisiin ja on määritellyt koko konsernia koskevan toimintapolitiikan ja Code of Conductin. Ympäristöjohtaminen perustuu ympäristölainsäädäntöön, voimassa oleviin ympäristölupiiin sekä pakasteiden ja tuoretuotteiden tuotannossa ISO 14 001 -standardin mukaiseen sertifioituun ympäristöjärjestelmään pois lukien Pudasjärvellä valmistettavat pakastepizzat.

Osa Apetitin tuotannosta edellyttää voimassa olevia ympäristölupia. Säskylän, Kivikon ja Kantvikin tuotantolaitoksilla on kaikilla omat ympäristöjärjestelmänsä, joissa on asetettu tavoitteet ja mittarit ympäristövaikutuksille. Apetit pyrkii avoimeen ja läheiseen yhteistyöhön sekä viiranomaisten että muiden sidosryhmiensä kanssa. Vuoden 2017 aikana Apetitin tuotannossa ei tapahtunut yhtään ympäristövahinkoa.

Vuonna 2017 Apetit panosti vahvasti olennaisimpien yritys vastuun teemojen kartoittamiseen, tavoitteiden asettamiseen ja mittariston luomiseen. Laaja sidosryhmäkartoitus, oman toiminnan vaikutusten arviointi ja olennaisuusanalyysi luovat perustan ympäristöasioiden jat-

RÄPIN KOETILALLA KEHITETÄÄN VILJELYMENETELMIÄ

Satakunnan Köyliössä sijaitseva Räpin koetila osallistuu aktiivisesti kasvisten viljelytystä edistävään tutkimustyöhön. Yli 60 vuotta toiminut koetila tekee tiivistä yhteistyötä niin sopimusviljelijöiden kuin yliopistojen ja tutkimuslaitostenkin kanssa. Tila kehittää kestävä viljelyekosysteemiä tukevia viljelymenetelmiä ja -lajikkeita.

Koetilalla toteutettavilla viljelykokeilla etsitään parhaat suomalaisen avomaanviljelytykseen soveltuvat, maukkaat lajikkeet, joilla on pakastetuotantoon soivat ominaisuudet. Menetelmissä panostetaan kasvinsuojelun uusiin keinoihin ja testataan viljelyssä hyödynnettäviä uusia teknologioita, kuten satelliittipaikannukseen ja osittain konenäköön perustuvaa haraa, jolla rikkakasveja saadaan kitkettyä pois mahdollisimman läheltä kasvisten pintaa. Lisäksi esimerkiksi lantun viljelyssä on testattu suojaverkkoja, jotka ehkäisevät tuholaisten kuten kaalikärpäsien pääsyn sadon kimppuun. Suojaverkkojen käytöstä on saatu hyviä kokemuksia: niiden käyttöikä on pitkä, minkä lisäksi verkkojen käytön vuoksi kemiallisten torjunta-aineiden käyttö vähenee huomattavasti tai niitä ei tarvita ollenkaan.

Yksi Räpin koetilan peltolohkoista on varattu luomuviljelyn aloittamiseen. Kahden vuoden siirtymäkauden aikana lohkolla viljellään eri lajikkeita hyvän viljelypohjan ylläpitämiseksi. Jatkossa Räpillä siis kehitetään myös luomuviljelyn toimintatapoja siten, että luomuviljelystä saatava sato olisi teolliseen mittakaavaan sopiva.

kuvalle parantamiselle. Ympäristönäkökohdat ovat merkittävä osa Apetitin yritys vastuuta, ja tavoitteena onkin Apetitin nostaminen entistä aktiivisemmaksi ja ennakoivammaksi toimijaksi ympäristö vastuun noudattamisessa tulevien vuosien aikana.

ENERGIA TEHOKKAASSA KÄYTTÖSSÄ

Apetit kuluttaa energiaa tuotannossaan raaka-aineiden ja tuotteiden kuumennukseen, jäähdytykseen ja pakastukseen, öljykasvien siementen puristukseen ja jalostukseen sekä kiinteistöjensä lämmitykseen, jäähdytykseen ja valaistukseen.

Apetit on sitoutunut toteuttamaan kansallisen energiatehokkuuden toimenpideohjelmaa ja tehostamaan energiankäyttöään 7,5 prosenttia vuosien 2017–2025 aikana. Toimenpiteet raportoidaan vuosittain ja energiatehokkuutta seurataan tuotantolaitoksittain. Vuoden 2017 aikana energiankulutus oli yhteensä 74 863 MWh, joka on 0,5 MWh tuotettua tonnia kohti.

Säskylän tehdasalueella toimii myös muita yrityksiä, joiden kanssa Apetit tekee tiivistä yhteistyötä jäte- ja energiahuollossa. Säskylässä Apetit hankkii kaukolämpöä, höyryä ja paineilmaa samalla teollisuusalueella sijaitsevalta Sucroksen voimalaitokselta ja Kantvikissa höyryä ja käyttövedettä Suomen Sokerin voimalaitokselta. Vastavasti Apetit myy jätevedenpuhdistamon tuottamaa metaania Säskylässä Sucrokselle.

ENERGIANKULUTUS, MWH PER TUOTETTU TONNI	2017	2016
Tuoretuotteet	1,0	1,0
Kasvis- ja ruokapakasteet	1,0	0,9
Pakastepizzat	1,5	1,4
Öljykasvituotteet	0,3	0,3
Kala	1,7	1,4
Apetit keskimäärin yhteensä	0,5	0,4

OMA JÄTEVEDENPUHDISTAMO SÄKYLÄSSÄ

Vesi on merkittävässä roolissa Apetitin tuotantoprosessissa. Sitä käytetään raaka-aineiden puhdistamiseen, tuotantoprosesseihin sekä tuotantotilojen ja -laitteiden pesuun. Suurin ve-

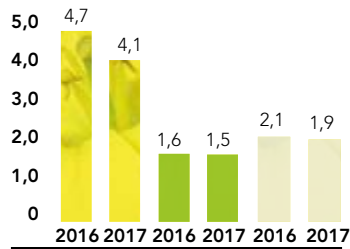
denkulutus Apetitilla on Säkylän ja Kivikon tuotantolaitoksilla, joissa vettä käytetään kasvien pesussa. Vuoden 2017 aikana talousvettä kului 1,5 m³ valmista tuotettonia kohti. Veden kulutus on kasvanut hienoisesti pääosin joidenkin tuotemuutosten vuoksi, koska vedenkulutus kasvaa

tuotteen jalostusasteen noustessa. Veden tarvetta pyritään vähentämään sellaisilla toimenpiteillä ja investoinneilla, joilla tuotteiden laatu tai hygieniataso voidaan säilyttää.

Säkylän tuotantolaitoksella käytettävästä vedestä noin 70 prosenttia tulee talousvetenä kunnan vesilaitokselta ja loput otetaan Pyhäjärvestä. Järvivettä käytetään kasvien pesemiseen ja kompressorien jäähdytykseen. Järvi-vedenkäyttö on luvanvaraista ja sitä seurataan tarkoin.

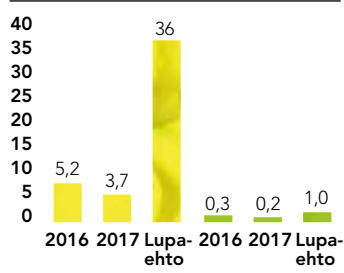
Länsi-Säkylän teollisuusalueella toimii Apetitin jätevedenpuhdistamo, jonka kautta jätevedet ohjataan puhdistettuna Selkämereen laskevaan Eurajokeen. Vastaavasti puhdistuksessa erottuva liete hyödynnetään energiaksi ja lannoitteeksi. Puhdistamo hoitaa myös muiden alueella toimivien tehtaiden vedenpuhdistusta. Viranomaisistahojen lisäksi ympäristövaikutusten minimoimisessa tehdään aktiivista yhteistyötä vesiensuojeluyhdistysten kanssa.

Meri- ja järvivesi / talousvesi / jätevesi 2017, m³ per tuotettu t

- Meri- ja järvivesi
- Talousvesi
- Jätevesi

Apetitin Säkylän vedenpuhdistamon puhdistetun veden laatu, tn

- Biologinen hapenkulutus BOD 7atu
- Fosfori

PÄÄSTÖT VESIIN, SÄKYLÄ, mg/l

	2017	2016	Lupaehto
Jätevettä puhdistettu m ³	676 998	759 453	
Biologinen hapenkulutus BOD 7atu	5,6	10,6	30,0
Fosfori	0,2	0,4	0,8
Typpi	11,3	13,4	15,0
Ammoniumtyppi	6,1	1,6	5,0
Kiintoaine	14,9	24,9	35,0

Vuoden 2017 aikana puhdistamo käsitteli 676 998 kuutiota (2016: 759 453 m³) vettä. Jäteveden määrää ja laatua tarkkailtiin jatkuvasti ja niistä raportointiin viranomaisille kuukausittain.

TAVOITTEENA KORKEA MATERIAALITEHOKKUUS

Apetit käsittelee Säkylän satokausituotannossa vuosittain noin 30 miljoonaa kiloa kasvis-raaka-aineita, jotka on hankittu pääosin omilta sopimusviljelijöiltä Satakunnan alueelta. Lajikkeiden valinnalla, sadonkorjuun ajoituksella ja korjuumenetelmillä pyritään varmistamaan Apetit tuotantoon tulevien kasvien korkea laatu

ja näin pienentämään kasvissivuvirtoja eli tuotannossa syntyvää hävikkiä. Sopimusviljelijöiltä tulevien kasvien lisäksi Apetit hankkii raaka-aineita muilta viljelijöiltä Suomesta ja ulkomailta. Tuotantoon tulevien raaka-aineiden korkea laatu on olennainen osa materiaalitehokkuuden varmistamisessa.

Kasviksia ja hedelmiä pestään, kuoritaan, paloittellaan ja valmistetaan eri tavoin Apetitin tuotannossa. Kuoret ja laadunvarmistuksessa poistetut kasvikset tai niiden osat päätyvät kompostiin tai eläinrehuksi. Tuotantoprosessia parannetaan jatkuvasti muun muassa uusilla menetelmillä ja laitehankinnoilla toiminnan

tehostamiseksi, laadun varmistamiseksi ja myös jätteen määrän vähentämiseksi. Apetit on myös mukana hankkeessa, jossa biojätteen hyödyntämistä muotoon kuin kompostoimalla tutkitaan Säkylän tuotantolaitoksella.

Elintarviketeollisuuden raaka-aineiden tai ruoan päätyminen jätteeksi eli ruokahävikki on sekä ekologinen että taloudellinen ongelma. Suomessa elintarviketeollisuuden, kaupan, ravitsemispalveluiden ja kotitalouksien ruokahävikin määrän on arvioitu olevan 335–460 miljoonaa kiloa eli 62–86 kiloa henkilöä kohti vuodessa. Kotitalouksien ympäristövaikutuksista noin kolmasosa aiheutuu ruoasta.

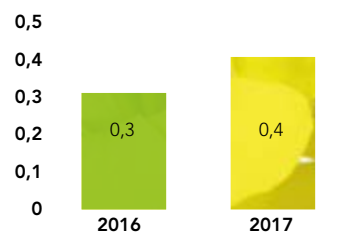
Yksi keino elintarviketeollisuuden ympäristövaikutusten alentamiseksi on ruokahävikin vähentäminen. Ruokahävikistä aiheutuvat ympäristövaikutukset ovat selvästi suuremmat kuin mitä esimerkiksi pakkausten valmistuksesta ja jätehuollosta aiheutuu. Myös suurten määrien pakastaminen kerralla ja kylmäketjun huolellisuus lisäävät elintarviketeollisuuden tehokkuutta ja vähentävät hävikkiä. Apetit pyrkii hyödyntämään raaka-aineet tehokkaasti ja minimoimaan ruokahävikkiä sekä omassa tuotannossaan että muissa ketjun vaiheissa.

PAKKAUKSILLA SUURI MERKITYS

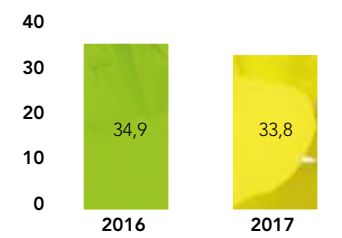
Apetit pyrkii pienentämään kotitalouksien ympäristöjalanjälkeä tarjoamalla terveellisiä ja arkea helpottavia tuotteita, esimerkiksi käyttövalmiita tuoreita vihanneksia ja hedelmäsekoituksia, kooltaan eri tarpeisiin sopivissa pakkauksissa. Apetit on myös kehittänyt pakkausratkaisun, joka säilyttää kasvikset tuoreina hengittävän, tuotetta suojaavan kalvon avulla pidentäen niiden käyttöikä.

Pakkauksilla on suuri merkitys hävikin vähentämisessä, ja niiden suunnittelussa mietitään tarkkaan pakkausmateriaaleja ja sopivia kokoja ajatellen sekä logistiikkaa että kuluttajan tarvetta. Apetit käyttää erilaisia pakkausmateriaaleja, kuten pahvia ja muovia. Pakkauksiin pyritään valitsemaan ympäristöä vähiten rasittavia kierrätettäviä ja kotimaisia materiaaleja. Kuljetuksissa sekä tuotteiden esillepanossa esimerkiksi suurkeittiötuotteissa suositaan uudelleenkäytettäviä kuljetuslaatikoita ja -astioita. Apetit ilmoittaa EU:n pakkausedirektiivin mukaisesti markkinoille saatetun pakkausmateriaalin määrät ja maksaa materiaalin kierrätyksen järjestämisestä hyötykäyttömaksuja.

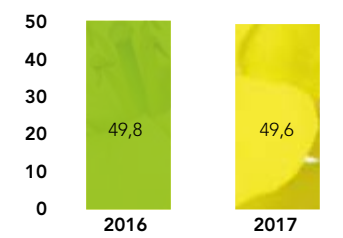
Kaatopaikkajäte, kg per tuotettu t

Biojäte, kg per tuotettu t

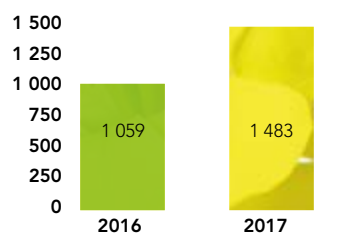

Hyötykäyttäjäte, kg per tuotettu t

Sis. biojäte, poltettavaa ja kierrätettävä

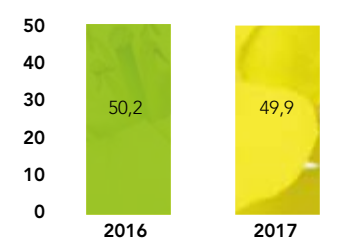
Vaaralliset jätteet, kg (per tuotettu tonni=0)

PAKKAUSMATERIAALI, KG PER TUOTETTU TONNI

	2017	2016
Paperikuidut	11,7	8,6
Muovit	12,8	15,1
Metallit	5,7	0,0
Lasi	0,4	0,4
Puu	19,0	16,8
Pakkausmateriaali yhteensä	49,6	40,8

Jätteet, kg per tuotettu t

VASTUULLINEN, UUDISTUVA JA yhdessä menestyvä APETIT

APETITISSA SOSIAALINEN VASTUU PERUSTUU YHTEISEEN TOIMINTAPOLITIikkaan SEKÄ ARVOIHIN – TOIMIMME VASTUULLISESTI, UUDISTUMME ROHKEASTI JA MENESTYMME YHDESSÄ. HENKILÖSTÖN YHDENVERTAINEN KOHTELU VARMISTETAAN APETITIN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAN MUKAISIN PERIAATTEIN.

Apetitissa henkilöstöstrategia on osa liiketoimintastrategiaa ja henkilöstöön kohdistuvilla kehittämistoimilla on aina kiinteä yhteys liiketoiminnan kehittämiseen ja strategiaan painopistealueisiin. Henkilöstöstrategian painopistealueet ovat työnantajamielikuvan kehittäminen, kannustavan ja turvallisen työilmapiirin luominen, innostavan ja tavoitteellisen johtamisen

sekä osaamisen kehittäminen sekä rohkean ja kokeilevan kulttuurin mahdollistaminen.

Apetitin tavoitteena on, että jokainen tuntee työnsä tavoitteet sekä kokee voivansa hyödyntää vahvuuksiaan ja osaamistaan omassa työssään. Lisäksi on tärkeää, että apetitlaiset voivat tehdä palkitsevaa yhteistyötä strategian mukaisesti kannustavassa ja innostavassa työilmapiirissä.

Apetitin uudet arvot – toimimme vastuullisesti, uudistumme rohkeasti ja menestymme yhdessä – syntyivät kesällä 2017 alkaneen yhteisen prosessin tuloksena. Arvokeskusteluissa esille nousseet teemat kuvaavatkin hyvin niitä asioita, joita apetitlaiset kohtaavat päivittäin työtehtävissään: vastuullisuus asiakkaita, ympäristöä ja muita ihmisiä kohtaan, halu uudistua ja panos-

taa ammattitaitoon sekä yhdessä onnistuminen tasa-arvoisessa toimintakulttuurissa.

Vuoden 2017 lopussa Apetitin palveluksessa oli 642 työntekijää. Keskimääräinen henkilöstömäärä oli 557.

OSAAMISEN KEHITTÄMINEN KESKIÖSSÄ

Henkilöstön kehittämisen yksi tärkeimmistä tavoitteista on riittävien ja oikeanlaisten kyvykkyyksien turvaaminen. Henkilöstön keskeiset osaamisalueet Apetitissa ovat asiakaskeisyys, tuotekehitysosaaminen, tuotanto-osaaminen, projektijohtaminen ja kyky saada aikaan konkreettisia tuloksia. Apetit haluaa kannustaa kaikkia työntekijöitään kehittämään omaa osaamistaan ja yrityksen toimintaa.

Vuoden 2017 aikana jatkettiin Suunta-esimiesvalmennusta, jonka tavoitteena on vahvistaa esimiesten johtamis- ja vuorovaikutusvalmiuksia, yhtenäistää johtamisen tapoja ja käytäntöjä sekä tukea esimiehiä muutoksen johtamisessa. Koulutukseen osallistuvat kaikki

konsernin esimiehet. Säkylässä aloitettiin prosessiteollisuuden perus- ja ammattitutkintoon tähtäävät oppisopimuskoulutukset ja Kivikossa valmistettiin työnjohtoa uuteen esimiesrooliin. Palvelumyynnin toiminta organisoitiin uudelleen ja rakennettiin uusia toimenkuvia uusine osaamisvaateineen. Perehdytys ja koulutus uusiin tehtäviin on käynnissä.

Kehityskeskusteluiden piiriin kuuluvat toimihenkilöt. Vuonna 2017 kehityskeskustelut toteutuivat 100-prosenttisesti.

TYÖHYVINVOINTIA SEURATAAN SÄÄNNÖLLISESTI

Apetit seuraa henkilöstön työhyvinvointia muun muassa koko konsernin kattavalla vuosittain toteutettavalla työhyvinvointikyselyllä. Vastauksis-

sa työntekijät arvioivat kokemustaan esimerkiksi omasta hyvinvoinnistaan, työilmapiiristä, työturvallisuudesta, sosiaalisesta tuesta, johtamisesta ja esimiestyöstä.

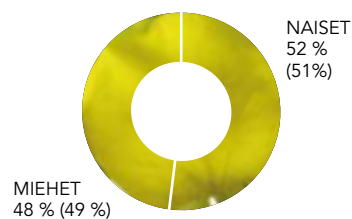
Viimeisin kysely toteutettiin alkuvuodesta 2017 ja tulokset käsiteltiin kaikissa konsernin toimunnoissa keväällä 2017. Samalla päätettiin kehityskohteet sekä omassa toiminnossa että konserninlaajuisesti. Kyselyssä fyysinen hyvinvointi, työilmapiiri ja sosiaalinen tuki sekä johtaminen ja esimiestyö saivat parhaimmat arvostukset. Tärkeimmiksi kehityskohteiksi konsernitasolla nousivat kommunikaatio ja viestintä, muutoksen hallinta ja fyysinen hyvinvointi, jota haluttiin kehittää edelleen liikuntamahdollisuuksien ja muun työkykyä ylläpitävän toiminnan osalta.

Terveysjohtamisen kehittämiseksi on käynnistetty kaikille työntekijöille kohdennetut terveyskyselyt, lisätty työkykyongelmissa esimiehen, työterveyshuollon ja vakuutusyhtiön yhteistyötä sekä annettu lisäkoulutusta esimiehille aktiivisen tuen keskusteluihin ja jatkotoimenpiteisiin. Kaikki Apetitin työntekijät ovat työehtosopimuksen piirissä.

TURVALLINEN TYÖYMPÄRISTÖ

Työturvallisuutta pidetään Apetitissa merkittävässä roolissa, ja se onkin nostettu yhdeksi henkilöstöstrategian keskeiseksi teemaksi. Tavoitteena on vähentää työtaturmia ja sairaspotensiaaleja. Keskeisiä työturvallisuuden parantamiseksi toteutettuja toimenpiteitä ovat työturvallisuusviestinnän lisääminen, entistä

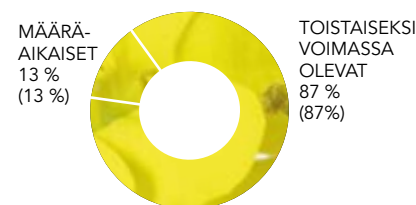
Naisten ja miesten osuus henkilöstöstä 2017, %

NAISTEN OSUUS JOHDOSTA 31.12.2017, %

	2017	2016
Johtoryhmä	43	43
Hallitus	17	0
Hallintoneuvosto	22	22

Toistaiseksi voimassa olevat ja määräaikaiset työsuhteet 2017, %

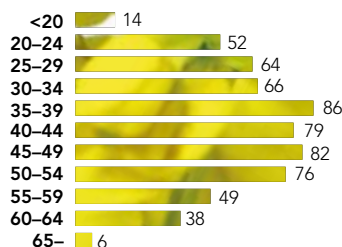
UUSI PALKATTU HENKILÖSTÖ JA VAIHTUVUUS

	2017	2016
Toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet	109	105
Määräaikaiset työsuhteet	124	100
Lähtövaihtuvuus, %	20	14

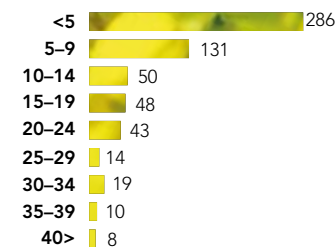
Toimihenkilöt ja työntekijät 2017, %

Henkilöstön ikärakenne, 31.12.2017

Henkilöstön palvelusvuodet, 31.12.2017

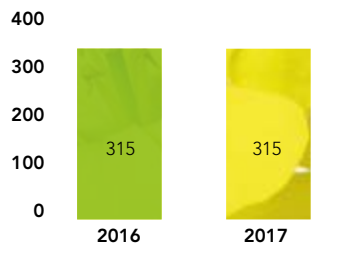
systemaattisempi turvallisuushavainnointi ja paikkakuntakohtaisten työsuojelutoimikuntien toiminnan kehittäminen ja yhtenäistäminen.

Työturvallisuuden keskeisiä mittareita eli tapaturmataajuutta, turvallisuushavaintojen ja työtapaturmien lukumäärää sekä sairaspöissaoloja seurataan kuukausitasolla. Elintarviketeollisuuden keskiarvoon verrattuna Apetitissa tapaturmien määrä on alhaisella tasolla. Kehitystoimet työturvallisuuden parantamiseksi ovat tuottaneet näkyvää tulosta tapaturmien määrän pienentäessä.

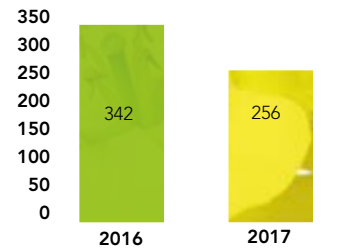
Tuotantotyössä on fyysisiä toistuvia liikkeitä, jotka saattavat aiheuttaa tuki- ja liikuntaelinsai-

rauksia. Lisäksi esimerkiksi kylmät pakastetilat ja kosteat tuotantotilat sekä koneiden ja veitsien käyttö lisäävät tapaturma- ja sairastumisriskiä. Tapaturma- ja sairastumisriskiä pyritään pienentämään ennen kaikkea työtehtäväkohtaisella ohjeistuksella, oikeanlaisella henkilökohtaisella suojaravustuksella, parantamalla koneturvallisuutta sekä huolehtimalla henkilöiden oikeanlaisesta pukeutumisesta olosuhteisiin nähden. Lisäksi työfysioterapeutti on tutustunut työtehtäviin ja antanut suosituksia työpiste-ergonomiaan sekä ohjannut työntekijöitä työsuorituksissa.

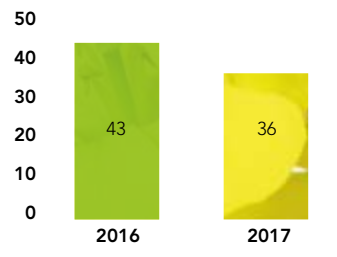
Työturvallisuuspalautteet, kpl

Sairaspöissaolot, kpl

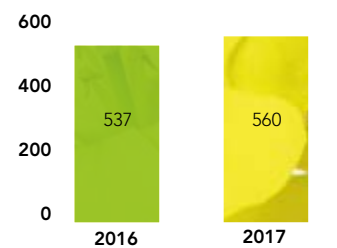

Työtapaturmat, kpl

Työ- ja työmatkatapaturmat, jotka ovat aiheuttaneet väh. 1 pv:n sairauspöissaolon, lkm. yht.)

Koulutuspäivät, kpl

TYÖNANTAJAMIELIKUVAN KEHITTÄMINEN

Apetitin tavoitteena on olla haluttu työnantaja ja toimialansa uudistaja, joka tarjoaa mielenkiintoisia työtehtäviä ja mahdollisuuden kehittää omaa osaamistaan. Työyhteisönä se panostaa hyvään työilmapiiriin ja yhteiseen kulttuuriin.

Apetitin työnantajamielikuvaa tukevat toimialaan liittyvät jatkuvasti vahvistuvat trendit, kuten kiinnostus hyvinvointiin, terveellisyteen ja ruokaan, sen vastuullisiin tuotantotapoihin ja tuotannon ympäristövaikutuksiin.

Apetit tekee yhteistyötä tiettyjen korkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa, jotka kouluttavat alan opiskelijoita. Opiskelijat ja vastavalmistuneet, mahdolliset Apetitin tulevaisuuden osaajat, ovat tärkeä kohderyhmä, joille tarjotaan harjoittelu- ja kesätyöpaikkoja ja aiheita opinäytetöihin ja luodaan näin mahdollisuuksia tutustua Apetitiin ja samalla koko toimialaan. Apetit osallistuu toimialan kannalta tärkeille opiskelijamessuille ja tukee opiskelijoiden ja yrityksen välistä yhteistyötä esimerkiksi järjestämällä erilaisia yritysvierailuja.

KIELENOPETUKSELLA KOHTI YHTEISTÄ TYÖKIELTÄ

Apetitin Kivikon tuoretuotelaite on konsernin monikulttuurisin toimipiste. Kivikon työntekijöistä löytyy yli kymmenen eri kansallisuuden edustajia. Vaikka tuoretuotelaitoksen noin sadasta työntekijästä puolet on maahanmuuttajataustaisia, on yhteiseksi työkieleksi vakiinnutettu suomi. Apetitin järjestämä, työntekijöidenkin puolelta toivottu kielinopetus auttaa sekä päivittäisessä työssä että maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden kotoutuksessa.

Kielikursseja järjestettiin kerran viikossa työpäivien jälkeen. Positiivista palautetta saanut kielinopetus auttaa työntekijöitä ja esimiehiä, kun kommunikointi helpottuu yhteisen työkielen myötä. Myös esimerkiksi työtapaturmien ehkäisyssä yhteinen kieli on merkittävä tekijä.

Kielikurssien järjestäminen Apetitin Kivikon maahanmuuttajataustaisille työntekijöille alkoi Apetitin osallistuttua Työterveyslaitoksen Hyvinvointia työstä -hankkeeseen, jossa tutkitaan osaamisen ja työn yhteensopivuutta monikulttuuristuvilla työpaikoilla. Apetitin Kivikon tuoretuotelaitoksen esimiehiä ja tuotantotyöntekijöitä osallistui hankkeen yhteydessä haastatteluihin, joissa tarkasteltiin muun muassa yhteisen kielen merkitystä työpaikalla. Etenkin työntekijöiden tasavertaisuuden ja työturvallisuuden koettiin parantuneen kielinopetuksen ansiosta.

Arvoa KAIKILLE SIDOSRYHMILLE

APETIT TUNNETAAN KASVISOSAAMISESTAAN JA MAISTUVISTA TUOTTEISTAAN. SE PANOSTAA UUSIEN RUOKARATKAISUJEN KEHITTÄMISEEN ENTISTÄ VAHVEMMIN, JOTTA KASVISTEN KÄYTTÖ LISÄÄNTYISI. APETITIN TAVOITTEENA ONKIN OLLA KASVISTEN YKKÖNEN.

Apetitin kyky tuottaa arvoa kaikille sidosryhmilleen perustuu uudistumiseen ja tuotekehitykseen, vahvojen ja vetovoimaisten brändien jatkuvaan kehittämiseen, vastuullisen peltoa pöytään -arvoketjun hallintaan sekä toiminnan kannattavuuden ja tehokkuuden jatkuvaan parantamiseen. Apetitin vahvuuksia ovat osaaminen ja ihmiset, ainutlaatuinen integroituminen alkutuotantoon, vahvat kuluttaja- ja ammattilaisbrändit sekä vahva taloudellinen asema.

Apetit kehittää kilpailukykyään jatkuvan parantamisen periaattein. Se edellyttää kaikkien liiketoimintojensa toimivan kannattavasti vähin-

täänkin pitkällä aikavälillä tarkasteltuna. Yritys suhtautuu avoimesti strategiaansa sopiviin toimialaratkaisuihin.

TARKAT LIIKETOIMINTAPERIAATTEET

Apetit kehittää liiketoimintaansa ja toimii vastuullisesti kaikkia sidosryhmiään kohtaan. Kaikessa toiminnassa noudatetaan lakeja, asetuksia sekä hyvää hallinnointitapaa. Apetitin ja kaikkien sen työntekijöiden toimintaa ohjaavat konsernin eettiset periaatteet. Yhtiön työntekijät tai ulkopuoliset tahot voivat ilmoittaa eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä

Apetitin eettisen kanavan kautta. Vuonna 2017 kanavaan ei tullut yhtään ilmoitusta.

Apetitin eettisten periaatteiden mukaisesti yhtiö tai sen työntekijät eivät anna suoria tai epäsuoria lahjuksia tai muita etuja, joita voidaan pitää lahjuksina liiketoiminnan hankkimiseksi tai ylläpitämiseksi, eikä yritä hankkia laittomin keinoin itselleen suotuisia viranomaispäätöksiä tai -palveluja. Apetitin työntekijöiden on myös vältettävä tilanteita, jotka ovat ristiriidassa tai joiden voidaan katsoa olevan ristiriidassa työntekijän henkilökohtaisten ja liiketoimintaan liittyvien etujen kanssa.

HANKINNOISSA LAATU EDELLÄ

Apetit suosii hankinnoissaan vastuullisia raaka-aineiden ja palveluiden tuottajia. Toimittajia koskevat hankintaperiaatteet on johdettu Apetit-konsernin eettisistä periaatteista ja toimintapolitiikasta. Yhtiö raportoi läpinäkyvästi toiminnastaan, taloudellisesta kehityksestä sekä suorista ja epäsuorista taloudellisista vaikutuksista.

Apetitilla on erittäin laaja kansainvälinen toimittajaverkosto. Hankintojen onnistuminen ja hankittujen raaka-aineiden, tuotteiden tai palvelujen laatu ovatkin Apetitin menestyksen edellytys. Hankinnan organisaatiota, toimint-

tatapoja, ohjeistuksia ja toimittajille asetettuja vaatimuksia päivitetään ja kehitetään jatkuvasti. Hankinnoista merkittävä osa tehdään hankinta-osaston kanssa yhteistyössä, mutta osa ostoista tapahtuu suoraan liiketoiminnoista sovittujen sääntöjen mukaisesti. Hankintoja pyritään keskittämään konserniin, jotta ostojen suuruudesta saadaan etua. Suorien ostojen keskittäminen onkin jo hyvässä vaiheessa, ja sitä kehitetään edelleen epäsuorien hankintojen osalta. Toimittajavalinnat tehdään aina huolellisesti, mutta niissä ollaan erityisen tarkkoja, jos toimittajat, tuotteet tai palvelut liittyvät Apetitin tuoteturvallisuuteen.

Apetit-konserni vaatii toimittajiensa sitoutuvan toimittajavaatimuksissa kuvattuihin eettisiin, sosiaalisiin ja ympäristöä koskeviin vastuullisiin toimintaperiaatteisiin. Ne pohjautuvat Ape-

tit-konsernin eettisiin periaatteisiin sekä YK:n Global Compactin linjauksiin. Toimittajan vastuulla on varmistaa, että asetetut vaatimukset toteutuvat. Vaatimusten täyttämistä arvioidaan toimittajien itsearviointien tai Apetitin tekemien

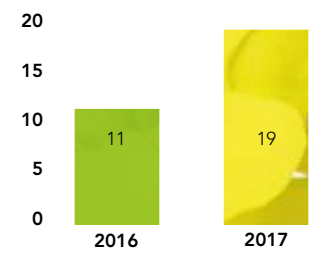
HANKINNAT VILJELIJÖILTÄ, MEUR	2017	2016
Satokausikasvikset *)	4,4	4,4
Öljykasvisiemenet	10,3	10,3
Yhteensä	14,7	14,7

*) Koko satokausi loppuun asti, osa tilityksistä tehty seuraavan vuoden tammikuussa

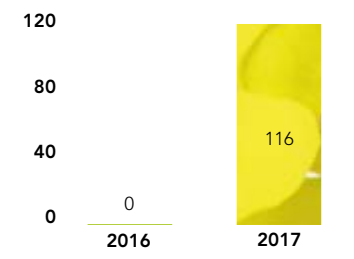
auditointien pohjalta. Apetit tekee myös tarkastuksia toimittajiensa luona varmistaakseen, että vaatimuksia noudatetaan. Nämä tarkastukset voidaan suorittaa kolmansiä riippumattomia osapuolia käyttäen ja ne voidaan tehdä ennalta

ilmoittamatta. Mikäli toimittaja ei noudata toimittajavaatimuksia ja vaadittuja parannuksia ei tehdä Apetitin vaatimassa ajassa, on Apetitilla mahdollisuus irtisanoa liikesuhteensa toimittajan kanssa.

Toimittaja-auditoinnit

Eettiset toimintavaatimukset allekirjoittaneet toimittajat

MYYNITUOTOT

365,9 M€

OSAKKUUSYHTIÖIDEN OSINGOT

1,3 M€

RAAKA-AINEET, TAVARAT
JA PALVELUT

316,1 M€

HENKILÖSTÖ

23,4 M€

YHTEISKUNTA

5,6 M€

INVESTOINNIT

5,9 M€

OSINGOT

4,9 M€

RAHOITUSMARKKINAT

0,2 M€

GRI-RAPORTOINTIPERIAATTEET

Apetit raportoi vastuullisesta toiminnastaan Global Reporting Initiativen (GRI:n) laatiman kestäväen kehityksen raportointiohjeiston mukaisesti. Vuoden 2017 raportti on Apetitille järjestyksessään ensimmäinen. Aiemmin Apetit on

julkaissut erilliset henkilöstö- ja ympäristöraportit. Apetit raportoi vastuullisesta toiminnastaan taloudellisen vuosiraportoinnin yhteydessä.

Apetitin integroidun vuosiraportin vastuullisuusosio on tehty GRI-standardien mukaisesti.

Ympäristövastuun sekä taloudellisen ja sosiaalisen vastuun osalta raportoidaan olennaisiksi tunnistetut näkökohdat. Olennaisuuksia kartoitettiin yhdessä Apetitin tärkeimpien sidosryhmien kanssa.

Yritysvastuuasioita johdetaan Apetit-konsernin hallinto- ja ohjausjärjestelmässä kuvattujen vastuiden ja roolien mukaisesti.

	GRI-mittari	Sisältyy	Lisätiedot	Sijainti
Organisaation taustakuvaus	GRI 102-1 Yrityksen nimi	X		2
	GRI 102-2 Toimialat, brändit, tuotteet, palvelut	X		11
	GRI 102-3 Pääkonttorin sijainti	X		102
	GRI 102-4 Toimipisteiden sijainnit	X		102
	GRI 102-5 Omistusrakenne ja yhtiömuoto	X		apetitgroup.fi > Osakeomistuksen jakautuminen
	GRI 102-6 Markkina-alueet	X		11
	GRI 102-7 Organisaation koko	X		27
	GRI 102-8 Henkilöstön määrä työsopimuksittain	X		27
	GRI 102-9 Toimitusketjun kuvaus	X	Toimittajien tarkka lukumäärä ei saatavilla	29–30
	GRI 102-10 Merkittävät muutokset organisaatiossa ja toimitusketjussa	X		36–41
	GRI 102-11 Varovaisuuden periaatteen soveltaminen	X		39–40
	GRI 102-12 Ulkopuoliset aloitteet	X		15
	GRI 102-13 Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa	X		12
Strategia	GRI 102-14 Toimitusjohtajan katsaus	X		6-7
	GRI 102-15 Keskeiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	X		40
Eettiset liiketoimintaperiaatteet	GRI 102-16 Arvot ja toimintaperiaatteet (Code of Conduct)	X		apetitgroup.fi > Tapamme toimia
	GRI 102-17 Epäiltyjen väärinkäytösten ilmoittaminen	X		apetitgroup.fi > Eettinen kanava väärinkäytöseläilystä ilmoittamiseen

Hallinnointi	GRI 102-18 Hallintorakenne	X		apetitgroup.fi > Hallinnointi
	GRI 102-19 Vastuunjako	X		apetitgroup.fi > Hallinnointi
	GRI 102-20 Johtohenkilöiden vastuu	X		apetitgroup.fi > Hallinnointi
	GRI 102-21 Sidosryhmien kuuleminen	X		12–13
	GRI 102-22 Hallituksen kokoonpano	X		96–97
	GRI 102-23 Hallituksen puheenjohtaja	X		96
	GRI 102-24 Hallituksen valinta	X		89–90
	GRI 102-25 Eturistiriitojen välttäminen	X		apetitgroup.fi > Tapamme toimia
	GRI 102-26 Hallituksen rooli tarkoituksen, arvojen ja strategian määrittelyssä	X		89–93
	GRI 102-27 Hallituksen kollektiivinen osaaminen	X		96–97
	GRI 102-28 Hallituksen toiminnan arviointi	X		89–93
	GRI 102-29 Taloudellisten, ympäristöön vaikuttavien ja sosiaalisten vaikutusten tunnistaminen ja hallitseminen	X		apetitgroup.fi > Vastuullisuus
	GRI 102-30 Riskinhallinnan tehokkuuden arviointi	X		40
	GRI 102-31 Taloudellisia, ympäristöä ja sosiaalisia vaikutuksia koskeva arviointi	X		40
	GRI 102-32 Hallituksen rooli vastuuraportoinnissa	X		31, 89–94
	GRI 102-33 Epäkohtien kommentointi	X		89–94
	GRI 102-34 Kriittisten huolien luonne ja määrä	X		40
	GRI 102-35 Palkitsemispolitiikka	X		94
	GRI 102-36 Palkitsemisjärjestelmästä päättäminen	X		94
	GRI 102-37 Sidosryhmien vaikutus palkitsemisjärjestelmään	X		94
	GRI 102-38 Vuosittainen palkitseminen	X		94
	GRI 102-39 Palkitsemisten vuosittainen kasvu	X		apetitgroup.fi > Palkitseminen
Sidosryhmävaikutus	GRI 102-40 Luettelo sidosryhmistä	X		12
	GRI 102-41 Työehtosopimusten kattavuus	X		27
	GRI 102-42 Sidosryhmien tunnistaminen ja valinta	X		12
	GRI 102-43 Sidosryhmätoiminta	X		12
	GRI 102-44 Sidosryhmien esille nostamat tärkeimmät asiat ja huolenaiheet	X		13
Raportointiperiaatteet	GRI 102-45 Konsolidoituun konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhtiöt	X		46
	GRI 102-46 Raportin sisällön määrittely	X		31, 46–51
	GRI 102-47 Olennaiset näkökohdat	X		13

	GRI 102-48 Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa	X	Muutokset raportoitu aihekohtaisten tietojen yhteydessä.	
	GRI 102-49 Muutokset raportoinnissa	X	Aiemmin erilliset ympäristö- ja henkilöstöraportit.	31
	GRI 102-50 Raportointijakso	X		31
	GRI 102-51 Edellisen raportin päiväys	X	Ei aikaisempaa yritysvaluutturaporttia.	31
	GRI 102-52 Raportointitiheys	X		31
	GRI 102-53 Yhteystiedot raportointiin liittyen	X		102
	GRI 102-54 GRI-standardien mukainen raportin kattavuus	X		31
	GRI 102-55 GRI-sisällysluettelo	X		31–34
	GRI 102-56 Raportin varmennus	-	Ei ulkopuolista varmennusta	
PRODUCT	GRI-mittari	Sisältyy	Lisätiedot	Sijainti
	GRI 103-1 Olennaisia näkökohtia koskevat rajat	X		13
	GRI 308-1 Ympäristövaatimusten mukaisesti arvioidut uudet toimittajat	X		30
	GRI 416-1 Tuotteiden terveys- ja turvallisuusvaikutusten arviointi	X	Ei numeerista arvoa tuotteiden terveystaakatuksista	15
	GRI 417-1 Tuotteiden ja palvelujen pakolliset tuoteinformaatio ja -merkintävaatimukset	X		16
PLANET	GRI-mittari	Sisältyy	Lisätiedot	Sijainti
	GRI 301-1 Materiaalien käyttö painon tai määrän mukaan	X		25
	GRI 302-1 Organisaation oma energiankulutus	X		23
	GRI 302-3 Energiaintensiteetti	X		23
	GRI 302-4 Energiankulutuksen vähentäminen	X		23
	GRI 303-1 Kokonaisvedenotto vesilähteittäin	X		24
	GRI 304-1 Organisaation toiminnan, tuotteiden ja palvelujen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen	X		18–19
	GRI 306-1 Päästöt vesistöön	X		24
	GRI 307-1 Sakot ja muut sanktiot ympäristömääräysten rikkomisesta	X		23

PEOPLE	GRI-mittari	Sisältyy	Lisätiedot	Sijainti
	GRI 401-1 Uusi palkattu henkilöstö ja henkilöstön vaihtuvuus	X		27
	GRI 403-2 Tapaturmatyypit, tapaturmataajuus, ammattitautitaajuus, menetetyt työpäivät, poissaolot ja työhön liittyvät kuolemantapaukset jaoteltuna alueittain ja sukupuolen mukaan	X		28
	GRI 404-1 Keskimääräiset koulutustunnit vuodessa henkilöä kohden	X		28
	GRI 404-3 Säännöllisten suoritusarviointien ja kehityskeskustelujen piirissä oleva henkilöstö	X		27
	GRI 405-1 Hallintoelinten ja henkilöstön monimuotoisuus	X		27
	GRI 414-1 Sosiaaliin vaikutuksiin liittyvien vaatimusten mukaisesti arvioidut uudet toimittajat	X		30
PROFIT	GRI-mittari	Sisältyy	Lisätiedot	Sijainti
	GRI 201-1 Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen	X		30
	GRI 203-2 Merkittävät epäsuorat taloudelliset vaikutukset	X		10
	GRI 204-1 Paikallisten ostojen osuus merkittävässä toimipaikoissa	X		16, 30
	GRI 205-2 Lahjonnan ja korruption vastaisten toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen viestintä ja koulutus	X		apetitgroup.fi > Tapamme toimia

TILINPÄÄTÖS 2017

TILINPÄÄTÖS	
Hallituksen toimintakertomus	36
Konsernin tuloslaskelma	42
Konsernin laaja tuloslaskelma	42
Konsernitase	43
Konsernin rahavirtalaskelma	44
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	45
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	46
Emoyhtiön tuloslaskelma, FAS	72
Emoyhtiön tase, FAS	72
Emoyhtiön rahavirtalaskelma, FAS	73
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, FAS	74
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot, FAS	75
Hallituksen voitonjakoehdotus	82
Tilintarkastuskertomus	83
Hallintoneuvoston lausunto	88
HALLINNOINTI	
Selvitys Apetit Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2017	89
Palkitseminen, sisäpiiriasiat	94
Hallintoneuvosto ja tilintarkastajat	95
Hallitus	96
Toimitusjohtaja ja johtajisto	98
Tietoja osakkeenomistajille	101
Yhteystiedot	102

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2017

Apetit on suomalainen, vahvasti ruoan alkutuotantoon toimintansa perustava elintarvikeyhtiö. Sen tuoteryhmiin kuuluvat kasvis- ja ruokapakasteet, hedelmä- ja vihannestuoretuotteet sekä kasviöljyt. Lisäksi yhtiö toimii kotimaisilla ja kansainvälisillä vilja-, öljykasvi- ja rehuraaka-ainemarkkinoilla. Yhtiön jatkuvia liiketoimintoja ja konserniraportoinnissa raportoivat toimintasegmentit ovat Ruokaratkaisut, Öljykasvituotteet ja Viljakauppa. Apetitin kalaliiketoiminnan myynti norjalaiselle kalaliiketoimintaan erikoistuneelle Insula AS:lle toteutui 31.10.2017. Sopimuksen seurauksena Apetit siirtyi raportoimaan myydyin liiketoiminnan lopetettuna toimintona. Yhtiön osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä vuodesta 1989 lähtien ja sen kotipaikka on Säkylä.

Ruokaratkaisut-segmentin muodostavat Apetit Ruoka Oy, Apetit Suomi Oy ja Apetit Ruokaratkaisut Oy. Viljakaupasta ja Öljykasvituotteista vastaa Avena Nordic Grain Oy tytäryhtiöineen. Konsernin emoyhtiön Apetit Oyj:n kulut jaetaan jatkuvien toimintojen segmenteille tasajaolla. Osakkuusyhtiö Sucros Oy:n tulos raportoidaan liikevoiton alapuolella.

KESKEISET TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	2017	2016	Muutos, %
Jatkuvat toiminnot			
Liikevaihto	314,0	312,0	1
Liiketulos	1,1	0,8	
Liiketulos, %	0,3	0,3	
Operatiivinen liiketulos	1,3	0,8	
Operatiivinen liiketulos, %	0,4	0,3	
Tulos ennen veroja	1,6	1,0	
Tilikauden tulos	2,9	2,0	
Osakekohtainen tulos, euroa	0,46	0,33	
Konserni			
Osakekohtainen tulos, euroa	-0,10	0,19	
Oma pääoma/osake, euroa	18,10	19,00	
Omavaraisuusaste, %	72,6	64,1	
Oman pääoman tuotto, %	2,5	1,7	
Sidotun pääoman tuotto, %	1,9	1,3	

Muut tunnusluvut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa 28. Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 29.

APETITIN ARVONLUONTI

Apetitin kyky tuottaa arvoa perustuu uudistumiseen ja tuotekehitykseen, vahvojen ja vetovoimaisten brändien jatkuvaan kehittämiseen, vahvaan siteeseen alkutuotantoon sekä toiminnan tehokkuuden ja ketteryyden jatkuvaan parantamiseen. Tavoittelemme kasvua ja luomme lisäarvoa korkeamman jalostusarvon tuotteilla, joissa yhdistyvät elintarvikealan trendit, kuten hyvinvointi, vastuullinen ja läpinäkyvä tuotantoketju sekä kotimaisuus ja helppous.

Apetitin arvонluontimalli on kuvattu tarkemmin vuosikertomuksessa.

STRATEGIA

Kuluneella strategiakaudella Apetit edistyi painopistealueillaan suunnitellusti.

RUOKARATKAISUT

Apetit on tuonut markkinoille uusia tuotteita ja konsepteja pakastekategoriaan sekä laajentunut uusiin tuoteryhmiin ja kehittänyt samalla brändimielikuvaa myönteisempään suuntaan.

Aikaisemmin lanseeratut käyttövalmiit tuoreet kasvikset eli Tuorekset ovat kasvattaneet myyntiään hyvin. Tuorekset-tuoteporhe on myös laajentunut uusiin kasvis- ja hedelmäsekoituksiin. Lisäksi myynti on kasvanut vahvasti muissa tuoretuotteissa vähittäiskaupassa ja ammattikeittiöissä.

Kesällä 2017 Apetit lanseerasi ensimmäisen digitaalisen palvelunsa Kasvimaanin, jonka kautta kuluttajat voivat tilata kasviksia suoraan kotiinsa. Kasvimaanin-palvelua pilotoitiin syksyllä 2017 valikoitujen Apetitin sopimusviljelijöiden kanssa.

ÖLJYKASVITUOTTEET

Apetit toi markkinoille uusia kasviöljyjä Apetit-tuotemerkillä aikaisemmin lanseerattujen Neito-rypsöljyjen rinnalle. Pakattujen ja erikoistuotteiden liikevaihto-osuus on jatkanut kasvuaan ja vuonna 2017 se oli 33 prosenttia.

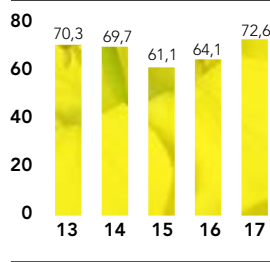
Kaudella jatkettiin rypsin siemenen jalostuspotentiaaliin kytkeytyvää tutkimus- ja kehityshanketta. Sen tavoitteena on kehittää rypsin siemenestä uusi kasviproteiini-ingredientti. Toteutuessaan se mahdollistaa rypsin siemenen aikaisempaa monipuolisemman käytön. Tekes on myöntänyt hankkeelle tukea kaudelle 2017-2018.

VILJAKAUPPA

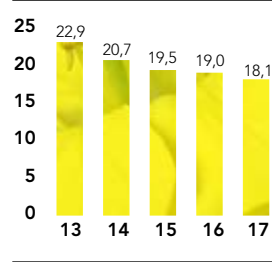
Hankinnan volyymit Baltian alueella ovat kasvaneet tavoitteiden mukaisesti. Investointien, esimerkiksi Viron Muugan satamavaraoston laboratorion rakentamisen, myötä jalansija Baltian markkinoilla on vahvistunut.

Vuoden loppupuolella avattiin uudistettu Avenakauppa.fi, joka on nykyaikainen digitaalinen palvelusivusto suomalaisille viljelijöille. Samassa yhteydessä viljelijäasiakkaille lanseerattiin Suomessa täysin uudenlainen basis-hinnoittelutapa, jonka avulla viljelijä voi kiinnittää myymänsä viljaerän basis-hinnan ja hinnoitella sopimuksen loppuun viljafutuuriin hintanoteerauksen mukaan.

Omavaraisuusaste, %

Oma pääoma/osake, euroa

JATKUVIEN TOIMINTOJEN LIIKEVAIHTO JA TULOS

Liikevaihto tammi-joulukuussa oli 314,0 (312,0) miljoonaa euroa. Operatiivinen liike-tulos oli 1,3 (0,8) miljoonaa euroa ja raportoitu liike-tulos oli 1,1 (0,8) miljoonaa euroa.

Osuus osakkuusyhtiö Sucroksen tuloksesta tammi-joulukuussa oli 1,0 (0,7) miljoonaa euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä -0,5 (-0,6) miljoonaa euroa. Rahoituskuluihin sisältyy Avena Nordic Grain Oy:n henkilöstöomistajille kuuluva osuus Avena Nordic Grain -konsernin tuloksesta -0,4 (-0,5) miljoonaa euroa.

Tulos ennen veroja oli 1,6 (1,0) miljoonaa euroa ja kauden tulosta vastaavat verot 1,2 (1,1) miljoonaa euroa. Kalaliiketoiminnan yritysjärjestelyn seurauksena konsernin näkemys aikaisemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käytettävyydestä parani ja laskennallisia verosaamia kirjattiin 1,3 miljoonaa euroa kolmannella neljänneksellä. Vertailukauden kolmannella neljänneksellä Apetit kirjasi laskennallisia verosaamia vahvistetuista tappiosta yhteensä 1,1 miljoonaa euroa.

Kauden tulos oli 2,9 (2,0) miljoonaa euroa ja osakekohtainen tulos 0,46 (0,33) euroa.

RAHAVIRRAT, RAHOITUS JA TASE

Konsernin maksuvalmius oli hyvä ja rahoitusasema vahva.

Konsernin liiketoiminnan rahavirta korkojen ja verojen jälkeen oli tammi-joulukuussa 20,0 (21,9) miljoonaa euroa. Käyttöpääoman muutoksen vaikutus oli 22,5 (17,5) miljoonaa euroa. Käyttöpääoman muutoksen kausiluonteisuudesta on kerrottu Toiminnan kausiluonteisuus -otsikon alla.

Investointien nettorahavirta oli 8,9 (-9,0) miljoonaa euroa. Rahoituksen rahavirta oli -17,8 (-21,6) miljoonaa euroa sisältäen osingonmaksuja -4,3 (-4,3) miljoonaa euroa ja lainojen takaisinmaksuja -13,6 (-22,3) miljoonaa euroa. Vertailukaudella rahoituksen rahavirtaan sisältyi 5 miljoonan euron lainan nostaminen.

Korolliset velat kauden päättyessä olivat 4,9 (19,1) miljoonaa euroa ja likvidit rahavarat 15,7 (4,6) miljoonaa euroa. Korolliset nettovelat olivat -10,8 (14,5) miljoonaa euroa.

Konsernin taseen loppusumma oli 154,7 (183,7) miljoonaa euroa. Oman pääoman määrä oli katsauskauden päättyessä 112,3 (117,7) miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste oli 72,6 (64,1) prosenttia ja nettovelkaantumisaste -9,6 (12,4) prosenttia. Konsernin maksuvalmiutta turvataan sitovien limiittisopimuksin. Kauden päättyessä limiittejä oli kaikkiaan nostettavissa 40 (40) miljoonaa euroa. Yritystodistuksia oli emittoituna 0,0 (11,0) miljoonaa euroa.

INVESTOINNIT

Konsernin bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat 5,9 (9,7) miljoonaa euroa jakautuen seuraavasti: Ruokaratkaisut 3,7 (5,7) miljoonaa euroa, Öljykasvituotteet 1,1 (1,9) miljoonaa euroa, Viljakauppa 0,4 (0,1) miljoonaa euroa ja lopetetut toiminnot 0,7 (2,0) miljoonaa euroa.

HENKILÖSTÖ

Apetitin henkilöstöstrategian painopisteitä ovat innostava tavoitteellinen johtaminen, kannustava ilmapiiri turvallisessa työympäristössä, parhaat ja oikeat osaamiset ja vyvykkydet, rohkea innovointi- ja kokeilukulttuuri sekä tunnettuus ja kiinnostavuus työnantajana. Vuoden 2017 keskeisiä teemoja olivat esimiestyön ja -osaamisen vahvistaminen sekä terveysjohtamisen ja työturvallisuuskulttuurin edelleen kehittäminen.

Toimenpiteitä työturvallisuuden kehittämiseksi jatkettiin vuonna 2017. Keskeiset työturvallisuuden parantamiseksi toteutetut toimenpiteet olivat työturvallisuusviestinnän lisääminen, entistä systemaattisempi turvallisuushavainnointi ja paikkakuntakohtaisten työsuojelutoimikuntien toiminnan kehittäminen ja yhtenäistäminen. Vuonna 2017 tapahtui 36 (43) kappaletta vähintään yhden päivän poissaoloa johtaneita työtapaturmia. Apetitin välitavoitteena työtapaturmien vähentämiseksi oli alle 20 työtapaturmaa vuonna 2017 kokonaistavoitteen ollessa nolla tapaturmaa. Työtapaturmatilastoissa ovat mukana sekä työntekijät että toimihenkilöt. Työtapaturmiin lasketaan myös työmatkatapaturmat.

Terveysjohtamisen kehittämiseen liittyen on käynnistetty kaikille työntekijöille kohdennetut terveyskyselyt, lisätty työkykyongelmissa esimiehen, työterveyshuollon ja vakuutusyhtiön yhteistyötä sekä annettu lisäkoulutusta esimiehille aktiivisen tuen keskusteluihin ja jatkotoimenpiteisiin. Apetitin tavoitteena

on pienentää sairaspoissaoloprosenttia alle viiteen prosenttiin. Vuonna 2017 sairaspoissaoloprosentti oli 5,8 prosenttia. Sairauspoissaoloprosentti on sairaspoissaoloaika suhteessa teoreettiseen säännölliseen työaikaan.

Vuoden aikana jatkettiin Apetit Suunta -esimiesvalmennusta. Sen tavoitteena on vahvistaa esimiesten johtamis- ja vuorovaikutusvalmiuksia, yhtenäistää johtamisen tapoja ja käytäntöjä sekä tukea heitä muutoksen johtamisessa. Koulutukseen osallistuvat kaikki konsernin esimiehet. Säkylässä aloitettiin prosessiteollisuuden perus- ja ammattitutkintoon tähtäävät oppisopimuskoulutukset ja Kivikossa valmennettiin työnjohtoa uuteen esimiesrooliin.

Palvelumyynnin toiminta organisoitiin uudelleen, minkä yhteydessä rakennettiin uusia toimenkuvia uusine osaamisvahteineen. Perehdytys ja koulutus uusiin tehtäviin on käynnissä.

KONSERNIN HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN

	2017	2016	2015
Ruokaratkaisut	451	452	434
Öljykasvituotteet	45	42	40
Viljakauppa	61	55	53
Kalajalosteet	140	180	198
Yhteensä	697	729	725

Työhyvinvointikysely toteutettiin ja tulokset käsiteltiin kaikissa konsernin toiminnoissa kevään 2017 aikana ja samalla päätettiin kehityskohteet sekä eri toiminnoissa että konserninlaajuisesti. Kyselyssä fyysinen hyvinvointi, työilmapiiri ja sosiaalinen tuki sekä johtaminen ja esimiestyö saivat parhaimmat arvot. Tärkeimmiksi kehityskohteiksi konsernitasolla nousivat kommunikointi ja viestintä, muutoksen hallinta ja fyysinen hyvinvointi.

Apetitin uudet arvot – toimimme vastuullisesti, uudistumme rohkeasti ja menestymme yhdessä – syntyivät kesällä 2017 alkaneen yhteisen prosessin tuloksena. Arvokeskusteluissa esille nousseet teemat kuvaavat asioita, joita apetitlaiset kohtaavat päivittäin työtehtävissään: vastuullisuus asiakkaita, ympäristöä ja muita ihmisiä kohtaan, halu uudistua ja panostaa ammattitaitoon sekä yhdessä onnistuminen tasa-arvoisessa toimintakulttuurissa.

Apetit-konsernin organisaatorakennetta yksinkertaistettiin ja johtamista selkiytettiin vuoden aikana. Laajemmista muutoksista neuvoteltiin henkilöstön edustajien kanssa. Apetit-konsernin johdossa tapahtui muutoksia vuonna 2017. Antti Snellman aloitti Öljykasvituotteet- ja Viljakauppa-liiketoimintojen johdossa 1. syyskuuta Kaija Viljasen siirtyessä eläkkeelle 31.12.2017. Tero Heikkinen aloitti lokakuussa Apetit Oyj:n va. talousjohtajana ja johtoryhmän jäsenenä vastuullaan Apetit-konsernin talous- ja rahoitustoiminnot Sami Saarnion lopettaessa Apetit palveluksessa 27.11.2017.

Tammi-joulukuussa Apetit-konsernin jatkuviissa toiminnoissa työskenteli 557 (549) ja lopetetuissa toiminnoissa 140 (180) henkilöä. Konsernin kokonaishenkilömäärä tammi-joulukuussa oli keskimäärin 697 (729) henkilöä.

Henkilöstölle maksetut palkat ja palkkiot vuonna 2017 olivat 23,4 (23,3) miljoonaa euroa.

Henkilöstöön liittyviä asioita esitellään tarkemmin Apetitinvuosikertomuksessa Henkilöstö-osiossa.

IHMISOIKEUDET SEKÄ KORRUPTION JA LAHJONNAN TORJUNTA

Apetit edellyttää eettisten ohjesääntöjen noudattamista omilta työntekijöiltään ja yhteistyökumppaneiltaan. Apetitilla on myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jonka avulla varmistetaan koko henkilöstön yhdenvertainen kohtelu.

Apetitin eettiset ohjesäännöt kieltävät ottamasta vastaan suoria tai epäsuoria lahjuksia tai muita etuja, joita voidaan pitää lahjuksina liiketoiminnan hankkimiseksi tai ylläpitämiseksi. Apetitinv työntekijät eivät myöskään saa yrittää hankkia laittomin keinoin itselleen suotuisia viranomaispäätöksiä tai -palveluja. Apetitinv työntekijöiden on myös vältettävä tilanteita, jotka ovat ristiriidassa tai joiden voidaan katsoa olevan ristiriidassa työntekijän henkilökohtaisten ja liiketoimintaan liittyvien etujen kanssa. Vuonna 2017 ei tullut ilmi yhtään ihmisoikeusrikkomusta tai korruptioon ja lahjontaan liittyvää tapausta.

Kaikilta Apetitinv työntekijöiltä edellytetään eettiseen ohjesääntöön tutustumista ja sen noudattamista sekä ohjesäännön vastaisesta toiminnasta raportointia sitä varten järjestetyn eettisen kanavan kautta. Vuonna 2017 eettiseen kanavaan ei tullut yhtään ilmoitusta.

Apetitinv toimintapolitiikkaa ja eettisiä periaatteita täydentävät eettiset toimintajavaatimukset, jossa käsitellään esimerkiksi lakeihin ja asetuksiin, ympäristöön, liiketoiminnan eettisyyteen, pakko- ja lapsityöhön, syrjintään ja sortamiseen sekä työympäristöön ja sosiaalisiin oloihin liittyviä asioita.

LIIKETOIMINTAKATSAUKSET

RUOKARATKAISUT

Ruokaratkaisut-segmentin liikevaihto tammi-joulukuussa nousi 102,4 (97,8) miljoonaa euroon. Myynti kasvoi pakasteissa ja tuoretuotteissa.

Ruokaratkaisuiden operatiivinen käyttökate tammi-joulukuussa oli 3,2 (1,1) miljoonaa euroa. Operatiivinen liiketulos oli -1,3 (-2,8) miljoonaa euroa ja raportoitu liiketulos -1,5 (-2,8) miljoonaa euroa. Satokausituotannon edellisvuotta myöhemmän aloituksen ja pienemmän volyymin seurauksena kiinteiden kustannusten varastoon aktivoinnin tulosvaikutus oli -0,6 miljoonaa euroa verrattuna edellisvuoteen.

Ruokaratkaisuiden investoinnit olivat 3,7 (5,7) miljoonaa euroa. Investoinnit kohdistuivat pääosin Säkylän pakastetehtaan tuotannon kehittämiseen.

ÖLJYKASVITUOTTEET

Öljykasvituotteet-segmentin liikevaihto tammi-joulukuussa oli 65,3 (68,2) miljoonaa euroa. Operatiivinen käyttökate oli 2,6 (3,3) miljoonaa euroa ja operatiivinen liiketulos 1,8 (2,5) miljoonaa euroa. Liikevaihtoa ja kannattavuutta painoivat hieman vertailukautta matalammat volyymit ja alhaisemmat öljytuotteiden maailmanmarkkinat.

Kauden investoinnit olivat 1,1 (1,9) miljoonaa euroa ja kohdistuivat pääosin Kirkkonummen öljynpuristamon kunnossapitoinvestointeihin.

VILJAKAUPPA

Viljakauppa-segmentin liikevaihto tammi-joulukuussa oli 162,9 (159,7) miljoonaa euroa nousten vertailukauden tasosta. Tammi-joulukuun operatiivinen ja raportoitu liiketulos olivat 0,8 (1,1) miljoonaa euroa. Kannattavuutta heikensi toinen peräkkäinen huono satokausi hankinta-alueillamme.

Viljakauppa-segmentin investoinnit olivat 0,4 (0,1) miljoonaa euroa liittyen digitaalisen Avenakaupan uusimiseen ja Viron Muugan satamavaraston laboratorion rakentamiseen.

TUTKIMUS JA KEHITYS

Konsernin tutkimus- ja kehitystoiminnan menot olivat 1,9 (0,8) miljoonaa euroa, mikä on 0,6 (0,4) prosenttia liikevaihdosta. Lisäksi taseeseen on aktivoitu tuotekehityskuluja 0,1 (0,4) miljoonaa euroa.

Ruokaratkaisut-liiketoiminnassa tutkimus- ja kehitystoiminta kohdistui pääsääntöisesti uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen ja toimintaa tukevien yhteistyöverkostojen rakentamiseen. Osaamisen vahvistaminen ja tuotekehitysprosessin nopeuttaminen ovat tuottaneet nopeasti tuloksia muun muassa uutuustuotelanseerausten muodossa. Vuoden 2017 alussa lanseerattiin ensimmäiset tuotesarjat vegaanisia Kasvisjauhis-tuotteita pakasteina ammattilais- ja vähittäiskaupan, sekä myöhemmin keväällä lisää kasviproteiini-herkkuja vähittäiskaupan tuoretuotehyllyyhin. Kesällä vegetrendiin vastattiin Vegepops -kasvis-hedelmäjäällä, joka on innovatiivinen tapa käyttää kasviksia täysin uudessa, jäätelönkaltaisessa herkullisessa muodossa. Tuorekset-tuoteperheeseen puolestaan lisättiin uusia tuoresalsa- ja coleslaw-tyyppisiä tuotteita sekä hedelmiä.

Apetit uudistaa tuotteitaan ja palveluitaan sekä kehittää täysin uusia tuotteita tarjotakseen helppoja ja herkullisia kasvispainotteisia ruokaratkaisuja ihmisille, jotka arvostavat hyvän makuista, terveellistä ja vastuullisesti tuotettua ruokaa vaihtelevissa ruokailutilanteissa. Uudet tuotteet kehitetään vastaamaan suomalaisia makumieltymyksiä ja ravitsemussuosituksia sekä helpottamaan jokapäiväistä ruokailua. Erittäin tärkeäksi tekijäksi on noussut myös ruoan kasvispainotteisuuden, alkuperän ja kotimaisuuden huomioiminen. Kasvisten, kasviöljyjen ja täysjyviviljojen käyttö on oleellinen osa terveellistä ruokavaliota. Kasvispainotteisessa ruoassa kiinnitetään erityistä huomiota ravintoarvojen lisäksi houkuttelevaan ulkonäköön ja hyvään makuun, koska vain syöty ruoka ravitsee.

Öljykasvituotteet-liiketoiminnassa painopiste oli syvällisen tutkimus- ja kehitystoiminnan edistämässä. Öljykasviensiemmenten jatkojalostamisessa otettiin merkittäviä askelia vuonna 2017. Rypsi- ja aineen jalostusarvon nostamiseksi käynnistettiin hanke, jonka rahoittamiseen myös Tekes osallistui. Hankkeen tavoitteena on elintarvikelaatuisen rypsi-ingredientin tuottaminen tulevina vuosina. Öljykasvituotteet-liiketoiminnan strategisena päämääränä on myös kotimaisen öljykasviviljelyn lisääminen, jota edistettiin monin tavoin.

Apetit osallistuu Pyhäjärvi-instituutin Muovi-hankkeeseen, jonka pää tavoitteena on turvata satakuntalaisen avomaan vihannestuotannon tulevaisuus ennakoimalla viljelymenetelmien muutostarpeita ja tuomalla uusinta tietoa ja osaamista viljelijöiden käyttöön. Hankkeessa etsitään vaihtoehtoja kemiallisille torjunta-aineille sekä esitetään keinoja maan kasvuolosuhteiden parantamiseksi. Tällaisia testattavia keinoja ovat

mm. optimoitu viljelykierto, katekalvojen ja hyönteisverkkojen käyttö, tihkukastelu ja -lannoitus sekä mekaaninen rikkakasvien torjunta. Apetit toteuttaa jatkuvasti vastaavaa kehitystyötä myös hankkeen ulkopuolella.

Apetit käynnisti syksyllä 2017 laajan kehitysohjelman luomuviljelijöille. Tavoitteena on kasvispainotteisten luomuelintarvikkeiden tarjonnan voimakas kasvattaminen, sillä kuluttajien kysyntä luomuun on nopeassa kasvussa. Ohjelmallaan Apetit pyrkii luomuviljelymenetelmiä kehittämällä helpottamaan viljelijöiden siirtymistä luomuviljelyyn ja näin nostamaan luomuviljelyn uudelle tasolle. Luomuviljelyn kehittämiseksi Köyliössä sijaitsevalla Apetitin Räpin koetilalla ryhdytään tutkimaan ja kehittämään luomuviljelyä osana Apetitin omaa Vastuuviljelymenetelmää. Koetilan pelloista osa muutetaan hankkeen myötä luomuviljelyä tukeviksi.

Strategiansa suuntaisesti Apetit jatkoi uusien digitaalisten ruoka- ja palveluratkaisujen kehittämistä. Osana Tekesin innovaatiohanketta ”Ruuan digitaaliset palvelut” tavoitteena on synnyttää digitalisaation avulla ruualle ja syömiselle uudenlaisia palveluita tulevaisuuden hyvinvointia, helpoutta ja vastuullisuutta arvostavan kuluttajan arjessa.

Osana hanketta lanseerattiin Apetitin Kasvimaani-verkko-kauppa, josta voi helposti tilata tuoreita kasviksia kotiovelle toimitettuna. Kasvisboxien värikäs sisältö auttaa tutustumaan uusiin kasviksiin ja lisäämään niiden käyttöä paketista löytyvien käyttövinkkien, reseptien ja tarinoiden avulla. Kasvimaanissa voi myös seurata omien kasvien viljelyä ja tutustua niiden viljelijöihin. Näiden lisäksi vuoden 2017 aikana uudistettiin Avenakauppa.fi, joka on nykyaikainen palvelusivusto suomalaisille viljelijöille.

YMPÄRISTÖ

Apetit-konsernin toimintaa ohjaa toimintapolitiikka ja eettiset toimintaperiaatteet, joiden päämääriin sisältyy ympäristöasioiden vastuullinen johtaminen ja ympäristövaikutusten hallinta. Ympäristöasioiden johtamisjärjestelmä kattaa ISO 14001-standardin vaatimukset Ruokaratkaisuiden pakaste- ja tuoretuotteet-tuoteryhmissä. Tavoitteena on tehokas ja turvallinen tuotanto, joka on sopusoinnussa ympäristön kanssa. Konsernin merkittävimmät ympäristövaikutukset liittyvät tuotantoprosessissa syntyviin eloperäisiin jätteisiin, vesien käyttöön ja energian kulutukseen tuotannossa, varastoinnissa, kuljetuksissa ja kiinteistöissä. Apetit on sitoutunut ympäristöasioiden jatkuvaan parantamiseen.

Apetitin ruokaliiketoiminnan ympäristövaikutukset liittyvät energiaan ja veden käyttöön prosessissa sekä siinä syntyvien sivuvirtojen ja jätteiden käsittelyyn. Öljykasvien jalostuksessa kasviöljynpuristuksen tuotantotapa on puolestaan mekaaninen ja kemikaaliton. Kasviöljynpuristuksessa ympäristövaikutuksia aiheuttavat lähinnä hajukaasujen poltto, raaka-aineiden vastaanotossa erotettava rikkakasvijäte ja prosessissa syntyvä valkaisuainajäte. Kaikissa toiminnoissa syntyy lisäksi jonkin verran pakkausjätettä.

Apetit on mukana suomalaisen elinkeinoelämän energia- ja tehokkuussopimusjärjestelmässä ja sitoutunut toteuttamaan siihen kuuluvaa Elintarviketeollisuuden toimenpideohjelmia. Konkreettisenä energiankäytön tehostamistavoitteena elintarviketeollisuuden ohjelmassa on 7,5 prosenttia vuosien 2017 - 2025 sopimusajaksolla. Vuonna 2017 energiankulutus oli 0,5 MWh (0,4) per tuotettu tonni.

Kaikilla konsernin ympäristölupavelvollisilla tuotantolaitoksilla on voimassa oleva ympäristölupa. Vuoden aikana tuotantolaitoksilla ei ollut merkittäviä ympäristöön vaikuttaneita häiriö- tai onnettomuustilanteita. Länsi-Säkylän teollisuusalueen jätevedenpuhdistamon ympäristölupapäätös vuodelta 2014 velvoitti toiminnanharjoittajaa selvittämään vuoden 2017 loppuun mennessä yksin tai yhdessä muiden alueen puhdistamoiden kanssa vaihtoehtoisia purkupaikkoja jätevesille. Apetit on yhdessä muiden alueen toimijoiden kanssa antanut vastauksen selvitykseen koskien jätevedenpuhdistamon vaihtoehtoisia purkupaikkoja.

Yhtiön tiedossa ei ole tilinpäätöshetkellä merkittäviä yksittäisiä ympäristöön liittyviä riskejä. Ympäristökulut olivat 1,1 (1,0) miljoonaa euroa eli 0,3 (0,3) % liikevaihdosta.

Ympäristöasioita esitellään yksityiskohtaisemmin Apetitin vuosikertomuksessa Ympäristö-osiossa.

TOIMINNAN KAUSILUONTEISUUS

IAS 2 -standardin mukaisesti vaihto-omaisuuden hankintamenoona luetaan mukaan systemaattisesti kohdistettu osuus valmistuksen kiinteistä yleismenoista. Satokausituotannossa raaka-aineista jalostetaan valmiita tuotteita pääosin vuoden viimeisen neljänneksen aikana, jolloin valmistuksen kiinteitä yleismenoja aktivoituu taseeseen enemmän. Tästä kirjauskäytännöstä johtuen tulostettu taseeseen painottuu vuoden viimeiselle vuosineljännele. Tulokertymän kausiluonteisuus on satokausituotannosta johtuen voimakkainta Ruokaratkaisut-segmentin pakastetuoteryhmässä ja osakkuusyhtiö Sucroksen toiminnassa.

Satokaudet aiheuttavat kausivaihtelua myös sitoutuneen käyttö pääoman määrässä. Viljakauppa- ja Öljykasvituotteet-segmentteihin sitoutunut käyttö pääoma on korkeimmillaan vuoden loppupuolella ja laskee alimmilleen kesällä ennen seuraavan satokauden alkua. Myös Ruokaratkaisut-segmentin pakastetuoteryhmässä satokausituotannon kausiluonteisuus nostaa sitoutuneen käyttö pääoman määrän liiketoiminnassa korkeimmalleen vuoden vaihteen tienoilla.

Viljakauppa-segmentin liikevaihto vaihtelee vuosittain ja vuosineljänneksittäin merkittävästikin riippuen kysynnästä ja tarjonnasta sekä hintatasosta kotimaassa ja muilla markkinoilla.

YRITYSVASTUUN JOHTAMINEN

Apetit kehittää kestävämpää elintarviketuotantoa edistämällä kasvien käytön lisäämistä. Apetit toimii kestävästi ja vastuullisesti arvoketjun joka vaiheessa viljelytyksen ja tuotannon kautta asiakkaille ja lopulta kuluttajalle asti.

Apetitin toiminta perustuu yrityksen arvoin, visioon ja missioon. Vastuullisuus työtä ohjaavat Apetitin strategia, vahvistettu toimintapolitiikka, eettinen ohjeisto sekä hankintaperiaatteet, jotka pohjautuvat YK:n Global Compact -aloitteeseen. Olemme sitoutuneita noudattamaan toimintamaidemme lakeja ja muuta sääntelyä.

Apetitin tavoitteena on tasapuolisuus kaikkia sidosryhmiään kohtaan. Jatkuva vuoropuhelu sidosryhmien kanssa ja heidän toiveidensa huomioon ottaminen ovat vastuullisen toiminnan peruspilareita.

Apetit pyrkii ymmärtämään mahdollisimman kattavasti oman toimintansa vaikutukset ihmisille, yhteiskunnalle ja ympäristölle. Vuonna 2017 Apetit teki laajamittaisen yritysvastuun sisällön määrittämisprosessin. Yhdessä tärkeimpien sidosryhmiensä kanssa Apetit määrittä olennaisimmat yritysvastuun osa-alueensa, joita kerätään systemaattisesti tunnuslukuja ja tietoja vastuullisen toiminnan jatkuvaksi kehittämiseksi.

Lisätietoa Apetitin vastuullisuudesta on saatavilla vuosikertomuksen vastuullisuusosiossa. Apetit raportoi vastuullisesta toiminnastaan Global Reporting Initiativen (GRI) laatiman kestävän kehityksen raportointiohjeiston mukaisesti soveltuvin osin.

RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT SEKÄ RISKIEN HALLINTA

Apetit Oyj:n hallitus on vahvistanut konsernin riskienhallintapolitiikan ja riskienhallintaperiaatteet. Kaikki konserniyhtiöt ja

liiketoimintayksiköt arvioivat ja raportoivat säännöllisesti liiketoimintaansa liittyviä riskejä sekä tarvittavien kontrollimenetelmien ja riskienhallintakeinojen riittävyttä. Näiden strategiatyötä ja päätöksentekoa tukevien riskiarviointien tarkoituksena on riittävien toimenpiteiden varmistaminen riskien hallitsemiseksi. Riskienhallinnan puitteita, politiikkoja ja periaatteita arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti osana konsernin vuosisuunnittelua. Riskienhallintaa arvioidaan kokonaisuutena säännöllisin väliajoin ulkoisten asiantuntijoiden tukemana ja näin varmistetaan, että periaatteet ja toimintamallit ovat alan parhaiden käytänteiden mukaisia.

Apetit-konsernissa riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Konsernin olennaisimmat strategiset riskit liittyvät liiketoimintaportfolion strategian mukaisen kehittämisen onnistumiseen sekä muutoksiin liiketoiminta-alueilla ja asiakkuuksissa.

Merkittävimmät operatiiviset riskit liittyvät raaka-aineiden saatavuuteen, hankinnan ja myynnin tai käytön eriaikaisuuteen sekä raaka-aineiden markkinahintojen vaihteluun. Hintariskien hallinnalla on erityisen suuri merkitys Viljakaupassa ja Ruokaratkaisuiden tuoteryhmässä. Viljojen ja öljykasvien hinnat muodostuvat kansainvälisillä markkinoilla. Viljakaupassa avoimille hintariskeille on määritelty limiitit.

Konserni toimii kansainvälisillä markkinoilla ja on siten alttiina valuuttakurssimuutoksista johtavalle valuuttariskille. Valuuttariskien kokonaismäärä pienentyi merkittävästi kalaliiketoiminnan myynnin seurauksena. Rahoitusriskien hallinnasta kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedossa 23.

Tulipalo, vakava konerikko, elintarviketurvallisuuteen vaikuttavat virheet raaka-aineissa tai lopputuotteissa saattavat aiheuttaa merkittäviä omaisuus- tai keskeytysvahinkoja, vastuuta tai muita epäsuoria haitallisia vaikutuksia yhtiön toimintaan. Konserniyhtiöt suojautuvat tällaisilta riskeiltä arvioimalla prosessejaan muun muassa omavalvontajärjestelmän avulla ja tekemällä tarvittaessa korjaavia toimenpiteitä. Vakuutuksilla katetaan kaikki ne riskit, jotka ovat taloudellisista tai muista syistä järkevä kattaa vakuuttamalla.

LÄHIAJAN RISKIT

Apetit-konsernin merkittävimmät lähiajan riskit liittyvät raaka-aineiden hintamuutosten ja valuuttakurssiriskien hallintaan, raaka-aineiden saatavuuteen, asiakkaiden maksukykyyn ja toimittajien ja palveluntuottajien toimituskykyyn, muutoksiin liiketoiminta-alueilla ja asiakkuuksissa.

SELVITYKSEEN MUISTA KUIN TALOUDELLISISTA TIEDOISTA LIITTYVÄT RISKIT JA NIIDEN HALLINTA

Apetitin merkittävimpien riskien arviointi kattaa myös merkittävät ei-taloudelliset riskit. Apetit on tunnistanut myös alla oleviin teemoihin liittyvät riskit riippumatta siitä, ovatko ne Apetitille merkittäviä kokonaiskuvassa. Tyypillinen ei-taloudellisen riskin vaikutus riskin toteutuessa olisi mainehaitta.

Apetit-konsernin eettiset periaatteet ohjaavat toimintaa kaikissa konsernin liiketoiminnoissa ja kaikissa toimintamaissa. Apetit edellyttää kaikkien työntekijöidensä sekä toimittajiensa noudattavan näitä eettisiä periaatteita.

YMPÄRISTÖRISKIT

Apetitin toimintaan ei liity merkittäviä ympäristövaikutuksia. Ympäristöriskejä hallitaan tekemällä sisäisiä ja ulkoisia tarkastuksia sekä seuraamalla ja noudattamalla ympäristövaatimuksia ja ympäristöön liittyvää suorituskykyämme. Osassa liiketoimintaa ympäristöasioita johdetaan ISO14001-ympäristöhallintajärjestelmän avulla.

SOSIAALISET JA TYÖNTEKIJÖIHIN LIITTYVÄT RISKIT

Työturvallisuus on Apetitille merkittävä asia ja mahdolliset onnettomuudet ja työtapaturmat ovat suurimpien sosiaalisten ja työntekijöihin liittyvien riskien joukossa. Työturvallisuuteen liittyvistä asioista tiedotetaan aktiivisesti ja jokainen Apetitissa työskentelevä esimies suorittaa työturvallisuuteen liittyvän koulutuksen.

IHMISOIKEUKSIIN LIITTYVÄT RISKIT

Merkittävimmät ihmisoikeuksiin liittyvät riskit esiintyvät toimitusketjussa ja liittyvät työoloihin. Apetit on sitoutunut ja vaatii toimittajiensa sitoutuvan eettisiin toimittajavaatimuksiin, jossa on kuvattu eettiset, sosiaaliset ja ympäristöä koskevat vastuulliset toimintaperiaatteet.

KORRUPTIOON JA LAHJONTAAN LIITTYVÄT RISKIT

Apetitin työntekijöiden tai sen eri sidostyhmien epäeettiset toimintatavat voivat aiheuttaa Apetitille mainehaittoja, minkä lisäksi niillä voi olla myös taloudellisia vaikutuksia. Tärkein hallintakeino epäeettisten toimintatapojen välttämiseksi on tietoisuuden lisääminen esimerkiksi eettisistä toimintatavoista.

SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ

Apetit Oyj:n hallituksen käsittelemä selvitys Apetit Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2017 julkistetaan toimintakertomuksesta erillisenä selvityksenä.

HALLINTO JA TILINTARKASTAJAT

Apetit Oyj:n hallintoneuvosto valitsi järjestäytymiskokouksessaan 12.4.2017 hallintoneuvoston puheenjohtajaksi Harri Eelan ja varapuheenjohtajaksi Marja-Liisa Mikola-Luodon.

Hallintoneuvosto päätti valita Apetit Oyj:n hallitukseen 6 jäsentä. Hallituksen jäseniksi valittiin Lasse Aho, Annikka Hurme, Esa Härmälä, Seppo Laine, Veijo Meriläinen ja Niko Simula. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Veijo Meriläinen ja varapuheenjohtajaksi Esa Härmälä.

Hallituksen jäsenille päätettiin maksaa 19 560 euron, puheenjohtajalle 39 060 euron ja varapuheenjohtajalle 24 120 euron vuosipalkkio. Vuosipalkkiosta 60 % maksetaan rahana ja 40 % luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita niiden luovutushetken käypään markkina-arvoon. Palkkiot suoritetaan kerran vuodessa joulukuussa. Lisäksi hallituksen puheenjohtajalle päätettiin maksaa 510 euron ja jäsenille 300 euron kokouspalkkio.

Yhtiön tilintarkastajiksi vuoden 2018 varsinaisen yhtiökokouksen loppuun saakka valittiin KHT Pasi Karppinen sekä tilintarkastusyhteisö PriceWaterhouseCoopers Oy päävastuullisena tilintarkastajana KHT Jari Viljanen.

HALLITUKSEN TARKASTUSVALIOKUNTA

Apetit Oyj:n hallituksen tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Seppo Laine ja jäseniksi Lasse Aho ja Esa Härmälä.

HALLITUKSEN VALTUUTUKSET

Yhtiökokous valtuutti 25.3.2015 hallituksen päättämään osakeantista, joka sisältää oikeuden antaa uusia tai luovuttaa yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutus käsittää enintään 761 757 osaketta, joista uusia osakkeita voi olla enintään 635 470 kappaletta ja yhtiön hallussa olevia omia osakkeita 126 287 kappaletta.

Uuden osakkeen merkintähinta on vähintään osakkeen nimellisarvo eli kaksi (2) euroa. Oman osakkeen luovutushinta on vähintään sen luovutushetken mukainen käypä arvo, joka määräytyy Nasdaq Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä määräytyvän kaupankäyntikurssin perusteella. Hallituksella on oikeus antaa osakkeita myös muuta kuin rahavastiketta vastaan. Osakepohjaisten kannustin- tai

palkkiojärjestelmien toteuttamisessa osakkeita voidaan antaa myös vastikkeetta.

Valtuutus käsittää oikeuden poiketa osakkeenomistajien etuoikeudesta (suunnattu osakeanti), jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yhtiön pääomarakenteen kehittäminen, yrityskaupan ja muiden järjestelyjen rahoittaminen ja toteuttaminen tai osakepohjaisen kannustin- tai palkkiojärjestelmän toteuttaminen.

Valtuutus on voimassa vuoden 2018 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

HALLITUKSEN VALTUUKSIEN KÄYTTÖ

Hallituksen palkkioita koskevan hallintoneuvoston päätöksen mukaisesti hallituksen jäsenille on luovutettu 2.3.2017 yhteensä 1 244 kappaletta ja 4.12.2017 yhteensä 4 135 kappaletta yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Luovutuksista kerrottiin pörssitiedotteilla luovutuspäivinä.

OSAKKEET, OSAKEPÄÄOMA JA KAUPANKÄYNTI

Apetit Oyj:n osakkeet ovat yhtä sarjaa. Kaikilla osakkeilla on sama ääni- ja osinko-oikeus. Yhtiöjärjestyksen määräyksellä osakkeenomistajan äänimäärä on rajattu yhteen kymmenesosaan yhtiökokouksessa edustetusta äänimäärästä. Yhtiön osakkeen nimellisarvo on kaksi (2) euroa. Yhtiön liikkeelle laskemien osakkeiden kokonaismäärä oli tilikauden alussa ja lopussa 6 317 576 kappaletta ja rekisteröity ja maksettu osakepääoma 12 635 152 euroa. Osakepääoman vähimmäismäärä on 10 miljoonaa euroa ja enimmäismäärä 40 miljoonaa euroa.

OMAT OSAKKEET

Katsauskauden päättyessä 31.12.2017 yhtiön hallussa oli 111 426 omaa osaketta. Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet edustavat 1,8 prosenttia yhtiön osake- ja äänimäärästä. Omilla osakkeilla ei ole ääni- eikä osinko-oikeutta.

OSAKEVAIHTO

Yhtiön osakkeita vaihdettiin pörssissä katsauskauden aikana 835 165 (560 709) kappaletta, mikä oli 13 (8,9) prosenttia koko osakemäärästä. Osakkeen ylin kurssi oli 14,58 (14,50) euroa ja alin 12,91 (11,64) euroa. Vaihdetun osakkeiden keskihinta oli 13,67 (12,97) euroa. Kauden osakevaihto oli 11,4 (7,3) miljoonaa euroa. Katsauskauden päättyessä koko osakekannan markkina-arvo oli 89,2 (81,9) miljoonaa euroa.

OSAKKEIDEN OMISTUKSEN JAKAUTUMINEN

Osakkeiden omistuksen sektorijakauma, suurimmat osakkeenomistajat ja johdon omistus esitetään tilinpäätöksen liitetiedossa 30.

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Konsernin koko vuoden operatiivisen liiketuloksen arvioidaan olevan vertailuvuoden jatkuvien toimintojen tulosta parempi (vuonna 2017: 1,3 miljoonaa euroa). Toiminnan kausiluontoisuuden johdosta tuloskertymä painottuu vuoden jälkimmäiselle puoliskolle. Alkuvuoden myyntivolyymeja ja tulostähtäymiä varjostaa vuoden 2017 heikko sato.

Kannattavuuden positiivista kehitystä edellisvuodesta tukevat Ruokaratkaisuisissa tuotetuotevolyymin kasvaminen, uutuustuotteet sekä viennin lisääntyminen. Koko vuoden positiivista tuloskehitystä tukevat viljakaupan ja öljykasvituotteiden volyymin lisääntyminen olettaen tulevan sadon olevan keskimääräisellä tasolla.

Johtuen kansainvälisten viljamarkkinoiden hintatason vaihteluiden suuresta vaikutuksesta koko konsernin liikevaihtoon Apetit ei anna arvioita koko vuoden liikevaihdon kehityksestä.

HALLITUKSEN EHDOTUS VOITTOA KOSKEVIKSI TOIMENPITEIKSI JA EHDOTUS MUUN VAPAAN PÄÄOMAN JAKAMISESTA

Apetit Oyj:n hallituksen tavoitteena on, että yhtiön osake on omistajalleen hyvätuottoinen ja arvonsa säilyttävä sijoitus. Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2017 olivat tilikauden voiton, 838 688,75 euroa, lisäämisen jälkeen 62 596 445,91 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa maksetaan 0,70 euroa osaketta kohden. Hallitus ehdottaa, että osinkoina jaetaan yhteensä 4 344 305,00 euroa ja omaan pääomaan jätetään 58 252 140,91 euroa. Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu osingonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa.

KONSERNIN TULOSLASKELMA

Milj. euroa	Liitetieto	2017	2016
Liikevaihto	(2,3)	314,0	312,0
Liiketoiminnan muut tuotot	(4)	0,7	1,5
Materiaalit ja palvelut	(7)	-247,5	-247,5
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	(5,26)	-28,8	-28,9
Poistot	(2,8)	-5,6	-4,9
Arvonalentumiset	(2,8)	0,0	0,0
Liiketoiminnan muut kulut	(4,6)	-31,8	-31,2
Liiketulos	(2,3)	1,1	0,8
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	(13)	1,0	0,7
Rahoitustuotot	(9)	0,2	0,2
Rahoituskulut	(9)	-0,7	-0,7
Tulos ennen veroja		1,6	1,0
Tuloverot	(10)	1,2	1,1
Tilikauden tulos, jatkuvat toiminnot		2,9	2,0
Kauden tulos, lopetetut toiminnot		-3,5	-0,9
Kauden tulos, emoyhtiön omistajille		-0,6	1,2
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu laimennettu ja laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa	(11)		
Jatkuvat toiminnot		0,46	0,33
Lopetetut toiminnot		-0,56	-0,14
Emoyhtiön omistajille		-0,10	0,19

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

Milj. euroa	2017	2016
Tilikauden tulos	-0,6	1,2
Muut laajan tuloslaskelman erät		
Erät jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:		
Rahavirran suojaukset	-1,1	-0,2
Verot liittyen rahavirran suojaukseen	0,2	0,0
Muuntoerot	0,1	0,1
Tilikauden laaja tulos	-1,4	1,1
Kauden laaja tulos, jatkuvat toiminnot, emoyhtiön omistajille	2,0	1,9
Kauden laaja tulos, lopetetut toiminnot, emoyhtiön omistajille	-3,4	-0,8

KONSERNITASE

Milj. euroa	Liitetieto	31.12.2017	31.12.2016
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	(12)	6,8	7,7
Liikearvo	(12)	0,4	0,4
Aineelliset hyödykkeet	(12)	37,5	47,7
Osuudet osakkuusyrityksissä	(13)	23,4	23,1
Myytavissä olevat rahoitusvarat	(14)	0,1	0,1
Saamiset	(15)	1,3	0,3
Laskennalliset verosaamiset	(10)	5,3	4,3
Pitkäaikaiset varat yhteensä		74,7	83,6
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	(17)	45,8	65,3
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		0,2	0,1
Myyntisaamiset ja muut saamiset	(16)	18,3	30,1
Rahavarat	(18)	15,7	4,6
Lyhytaikaiset varat yhteensä		80,0	100,1
Varat yhteensä	(2)	154,7	183,7

Milj. euroa	Liitetieto	31.12.2017	31.12.2016
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		12,6	12,6
Ylikurssirahasto		23,4	23,4
Omat osakkeet		-1,5	-1,6
Arvonmuutosrahasto ja muut rahastot		6,5	7,3
Kertyneet voittovarot		71,9	74,8
Tilikauden tulos		-0,6	1,2
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	(19)	112,3	117,7
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	(10)	3,1	3,7
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	(21)	3,4	4,9
Pitkäaikaiset varaukset	(20)	0,2	0,3
Muut velat	(22)	0,2	0,2
Pitkäaikaiset velat yhteensä		6,9	9,0
Lyhytaikaiset velat			
Lyhytaikaiset korolliset velat	(21)	1,5	14,2
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		0,0	0,0
Lyhytaikaiset varaukset	(20)	-	0,2
Ostovelat ja muut velat	(22)	34,1	42,5
Lyhytaikaiset velat yhteensä		35,5	57,0
Velat yhteensä	(2)	42,5	66,0
Oma pääoma ja velat yhteensä		154,7	183,7

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

Milj. euroa	Liitetieto	2017	2016
Tilikauden tulos		-0,6	1,2
Oikaisut tilikauden tulokseen *)		-0,7	5,7
Käyttöpääoman muutos		22,5	17,5
Maksetut korot liiketoiminnasta		-1,0	-1,7
Saadut korot liiketoiminnasta		0,0	0,1
Maksetut verot liiketoiminnasta		-0,2	-0,9
Liiketoiminnan rahavirta		20,0	21,9
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	(12)	-5,9	-9,7
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		0,1	0,0
Myydyt liiketoiminnot		13,6	-
Ostetut osakkuusyhtiöt		-0,4	-
Myydyt osakkuusyhtiöt		0,2	-
Muiden sijoitusten luovutustulot		-	0,3
Saadut osingot investoinneista		1,3	0,3
Investointien rahavirta		8,9	-9,0
Lyhytaikaisten lainojen nostot ja takaisinmaksut		-12,8	-21,0
Pitkäaikaisten lainojen nostot		0,1	5,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-0,8	-1,3
Maksetut osingot		-4,3	-4,3
Rahoituksen rahavirta		-17,8	-21,6
Rahavarojen muutos		11,1	-8,8
Rahavarat kauden alussa		4,6	13,4
Rahavarat kauden lopussa		15,7	4,6

Milj. euroa	Liitetieto	2017	2016
* Liiketoiminnan rahavirran oikaisut:			
Poistot ja arvonalentumiset	(12)	6,5	6,6
Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot		-4,3	-0,3
Osuudet osakkuusyritysten tuloksista		-1,0	-0,7
Rahoitustuotot ja -kulut	(9)	0,8	0,9
Tuloverot	(10)	-1,7	-0,8
Muut oikaisut		-1,0	0,0
Yhteensä		-0,7	5,7

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Milj. euroa	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Arvon muutos- rahasto	Muut rahastot	Omat osakkeet	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön osakkeen- omistajille kuuluva oma pääoma
Oma pääoma 1.1.2017	12,6	23,4	0,1	7,2	-1,6	-0,3	76,3	117,7
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-4,3	-4,3
Muut muutokset	-	-	-	-	0,1	-	0,1	0,2
Tilikauden laaja tulos	-	-	-0,8	-	-	0,1	-0,6	-1,4
Oma pääoma 31.12.2017	12,6	23,4	-0,8	7,2	-1,5	-0,2	71,4	112,3
Oma pääoma 1.1.2016	12,6	23,4	0,2	7,2	-1,7	-0,4	79,5	121,0
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-4,3	-4,3
Muut muutokset	-	-	-	-	0,1	-	0,0	0,0
Tilikauden laaja tulos	-	-	-0,2	-	-	0,1	1,2	1,1
Oma pääoma 31.12.2016	12,6	23,4	0,1	7,2	-1,6	-0,3	76,3	117,7

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

YRITYKSEN PERUSTIEDOT

Apetit Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Säköylä. Yhtiön rekisteröity osoite on PL 100, 27801 Säköylä. Yhtiön Y-tunnus on 0197395-5. Yhtiön toiminimi on Apetit Oyj, ruotsiksi Apetit Abp ja englanniksi Apetit Plc.

Apetit Oyj:n hallitus on 28.2.2018 hyväksynyt tilinpäätöksen julkistettavaksi.

PÄÄTOIMINNOT

Apetit Oyj on NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä noteerattu elintarviketeollisuusyhtiö. Osakkeen kaupankäyntitunnus on APETIT.

Apetitin raportoivat segmentit ovat Ruokaratkaisut, Viljakauppa, Öljykasvituotteet ja Kalajalosteet. Yhtiön päämarkkina-alue on Suomi. Apetit Oyj sopi 29.6.2017 kalaliiketoiminnan myymisestä norjalaiselle Insula AS:lle. Kauppa toteutui 31.10.2017. Tässä tilinpäätöksessä siirtynyt liiketoiminta raportoidaan lopetettuna toimintona.

LIIKETOIMINTARYHMÄT

RUOKARATKAISUT

Apetit Ruoka Oy	Pakasteet sekä tuorekala-, vihannes- ja hedelmätuotteet
Apetit Ruokaratkaisut Oy	Palvelumyynti
Kiinteistöosakeyhtiö Kivikonlaita	Kivikon liiketoimintojen omistusyhtiö
Apetit Suomi Oy	Ympäristöhallinto

VILJAKAUPPA

Avena Nordic Grain Oy	Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
OOO Avena St. Petersburg, Venäjä	Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
UAB Avena Nordic Grain, Liettua	Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
Avena Nordic Grain OÜ, Viro	Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
TOO Avena Astana, Kazakstan	Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
OOO Avena-Ukraina, Ukraina	Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
SIA Avena Nordic Grain, Latvia	Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa

ÖLJYKASVITUOTTEET

Avena Nordic Grain Oy	Kasviöljyjen ja valkuaisrehujen kauppa
Avena Kantvik Oy	Kasviöljyjen ja valkuaisrehujen valmistus

KALAJALOSTEET, LOPETETUT TOIMINNOT, MYYTY 31.10.2017

Escamar Seafood Oy *)	Kalajalosteet
Maritim Food AS, Norja	Äyriäis- ja kalatuotteet
Maritim Food Sweden AB, Ruotsi	Äyriäistuotteet
Sandanger AS, Norja	Kalajalosteet

*) Aikaisemmin jalostustoiminta Apetit Kala Oy:ssä. Konsernin omistus 31.12.2017 alle 20 %.

EMOYHTIÖ

Apetit Oy	Konsernihallinto, konsernin rakenteen kehittäminen, osake- ja kiinteistöomistusten hallinnointi. Kulut allokoidaan jatkuvien toimintojen segmenteille tasajaolla.
-----------------	--

Osakkuusyhtykset:

Sucros-konserni	Sokerin valmistus, markkinointi ja myynti
Foison Oy	Avena Nordic Grain Oy:n omistus

LAATIMISPERIAATTEET

LAATIMISPERUSTA

Konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2017 voimassaolevia IAS- ja IFRS-standardia sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön mukaiset. Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja – velkoja sekä johdannaissopimuksia, jotka on arvostettu käypään arvoon.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä, samoin kuin harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita soveltaessaan, ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty kohdassa 'Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät'.

KONSOLIDOINTIPERIAATTEET

Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta tai sillä on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista. Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Luovutettu vastike, mukaan lukien ehdollinen kauppahinta sekä hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja velat, on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot on kirjattu kuluksi. Määräysvallattomien omistajien osuus yrityshankinnan kohteesta arvostetaan joko käypään arvoon tai suhteelliseen omistusuuteen hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Arvostamisperiaate määrittellään erikseen jokaisen yrityshankinnan kohdalla. Hankitut tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätöksen siinä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja voitot eliminoidaan

konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta.

Tilikauden voiton tai tappion jakautuminen emoyhtiön osakkeenomistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään tuloslaskelmassa. Laajan tuloksen jakautuminen emoyhtiön osakkeenomistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta esitetään konsernitaseessa omana eränä osana taseen omaa pääomaa.

Osakkuusyritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun konserni omistaa yli 20 % yrityksen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyritykset on yhdistely konsernitilinpäätöksen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuusyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyritysten veloitteiden täyttämiseen. Realisoitumatomat voitot konsernin ja osakkuusyrityksen välillä on eliminoitu konsernin omistussuuden mukaisesti. Osakkuusyrityssijoitus sisältää sen harkinnasta syntyneen liikearvon.

MYYTÄVÄNÄ OLEVAT OMAISUUSERÄT JA LOPETETUT TOIMINNOT

Pitkäaikaiset omaisuuserät sekä lopetettuihin toimintoihin liittyvät varat ja velat luokitellaan myytävänä oleviksi, jos niiden kirjanpitoarvoja vastaavan määrän odotetaan kertyvän ensisijaisesti myynnistä sen sijaan, että ne kertyisivät jatkuvan käytön seurauksena. Luokittelu myytävänä olevaksi edellyttää seuraavien ehtojen täyttymistä: myynnin on oltava erittäin todennäköinen, omaisuuserän on oltava nykyisessä kunnossaan välittömästi myytävissä tavanomaisin ehdoin, johdon on oltava sitoutunut omaisuuserän myyntiin ja myynnin voidaan odottaa toteutuvan vuoden sisällä luokittelusta.

Ennen kuin omaisuuserä tai luovutettavien erien ryhmään kuuluvat varat ja velat luokitellaan myytävänä olevaksi, niiden kirjanpitoarvot määritetään niihin sovellettavien IFRS-standardien mukaisesti. Luokittelupäivästä alkaen myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät on arvostettava kirjanpitoarvoon tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuneilla menoilla sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Samalla poistot ja hankintamenojen jaksotukset on lopetettava. Lopetettulla

toiminnolla tarkoitetaan sellaista yhteisön osaa, joka on luovutettu tai luokiteltu myytävänä olevaksi. Lisäksi se joko edustaa erillistä keskeistä liiketoiminta-alueetta tai maantieteellistä toiminta-alueetta, on osa yhtä koordinoitua suunnitelmaa, joka koskee luopumista erillisestä keskeisestä liiketoiminta-alueesta tai maantieteellisestä toiminta-alueesta, tai on tytäryritys, joka on hankittu yksinomaan edelleenmyyntitarkoituksessa.

Lopetettujen toimintojen tulos esitetään omalla rivillään konsernin tuloslaskelmassa ja vertailukauden luvut on oikaistu asianmukaisesti. Myytävänä olevat omaisuuserät esitetään omalla rivillään konsernin taseessa vertailukauden lukuja oikaisematta.

VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismuunnosvaluutta. Valuuttamääräiset liiketapahtumat merkitään toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Tilinpäätöshetkellä monetaariset saamiset ja velat muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Muuntamisesta syntyneet kurssierot kirjataan tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolella.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi tilikauden keskikurssin mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän kurssin mukaan. Kurssiero, joka johtuu tuloslaskelmaerien muuntamisesta keskikurssin mukaan ja tase-erien muuntamisesta tilinpäätöspäivän kurssin mukaan, on kirjattu omana eränä omaan pääomaan.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on kurssimuutoksista johtuva muuntoero tytäryhtiöiden ja osakkuusyritysten oman pääoman osalta kirjattu omana eränä konsernin oman pääoman muuntoeroihin. Kun ulkomainen tytär- tai osakkuusyritys myydään, kertynyt muuntoero kirjataan tuloslaskelmaan myyntivoiton tai -tappion osaksi.

LIKEVAIHTO JA TULOUTUSPERIAATTEET

Tuotot kirjataan saadun tai saatavan vastikkeen käyvän arvon perusteella. Tuloutus tapahtuu, kun omistukseen liittyvät riskit ja edut siirtyvät ostajalle. Yleensä tuloutus tapahtuu luovutettaessa suorite. Liikevaihtoa laskettaessa myyntituotoista on vähennetty mm. välilliset verot ja alennukset.

Korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

ELÄKEVASTUUT

Maksupohjaisella järjestelyllä tarkoitetaan eläkejärjestelyä, jonka mukaan tehdään kiinteitä maksusuorituksia erilliselle yksikölle ja konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia velvoitteita lisämaksujen suorittamiseen, jos rahastolla ei ole riittävästi varoja kaikkien nykyisen ja aiempien tilikausien työsuorituksen perustuvien etuuksien maksamiseen kaikille työntekijöille. Muut kuin maksupohjaiset eläkejärjestelyt ovat etuusohjaisia.

Etuusohjaisessa järjestelyssä tyypillisesti määritellään eläke-etuus, jonka työntekijä saa eläkkeelle jäädessään, ja etuuden määrä riippuu yhdestä tai useammasta tekijästä, kuten iästä, palvelusvuosista ja palkkatasosta. Etuusohjaisista eläkejärjestelyistä merkitään taseeseen velaksi velvoitteen raportointikauden päättämispäivän nykyarvo, josta vähennetään järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo. Etuusohjaisen velvoitteen määrä perustuu riippumattomien vakuutusmatemaatikkojen vuosittaisiin laskelmiin, joissa käytetään ennakoitua etuusoi-keusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method). Velvoitteen nykyarvo määritetään diskontaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeeseen samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet ja erääntyvät suunnilleen samaan aikaan kuin vastaava eläkevelvoite. Maissa, joissa tällaisille joukkovelkakirjalainoille ei ole syviä markkinoita, käytetään valtion joukkolainojen markkinakorkoja.

Kokemusperusteisista tarkistuksista ja vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman hyvytykseksi tai veloituksiksi sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Aiempaan työsuorituksen perustuvat menot kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa julkisesti tai yksityisesti hallinnoitaviin eläkevakuutuksiin maksuja, jotka ovat pakollisia, sopimukseen perustuvia tai vapaaehtoisia. Konsernilla ei ole näiden suoritusten lisäksi muita maksuvelvoitteita. Suoritetut maksut kirjataan henkilöstökuluiksi, kun ne erääntyvät maksettaviksi. Etukäteen suoritettavat maksut merkitään varoiksi taseeseen siltä osin kuin ne ovat saatavissa takaisin palautuksina tai tulevien maksujen vähennyksinä.

VARAUKSET

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisempaan tapahtumaan perustuva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää maksusuoritusta, ja velvoitteen määrä voidaan luotettavasti arvioida. Varaukset arvostetaan velvoitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon.

Varaukset liittyvät toimintojen uudelleenjärjestelyihin, tappiollisiin sopimuksiin, oikeudenkäynteihin sekä ympäristö- ja veroriskeihin. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun sitä koskeva yksityiskohtainen ja asianmukainen suunnitelma on laadittu ja on annettu riittävä peruste odottaa, että uudelleenjärjestely toteutetaan ja järjestelystä on tiedotettu.

TULOVEROT

Konsernin tuloslaskelman veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat suoriteperusteiset verot perustuen kunkin yhtiön paikallisen verosäännösten mukaisesti laskettavaan erotettavaan tuloon sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut samoin kuin laskennallisten verojen muutokset.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat kirjataan väliaikaisista eroista omaisuus- ja velkaerien verotusarvojen sekä kirjanpitoarvojen väliltä velkamenetelmän mukaisesti. Laskennallinen vero on kirjattu tilinpäätöspäivään mennessä säädetyillä verokannoilla.

Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät käyttöomaisuudesta, tilinpäätössiirroista, vaihto-omaisuudesta, käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja johdannaissopimusten arvostuksista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää erotettavaa tuloa vastaan. Laskennallista veroa ei kirjata liikearvosta, joka ei ole verotuksessa vähennyskelpoista.

Suojauslaskennan piirissä olevien johdannaissopimusten ja myytävissä olevien rahoitusvarojen osalta suoraan laajaan tuloslaskelmaan kirjattuihin arvonmuutoksiin liittyvät laskennalliset verot on kirjattu suoraan laajaan tuloslaskelmaan.

RAHAVARAT

Taseen ja rahavirtalaskelman mukaiset rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkital- luksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien.

VIERAAN PÄÄOMAN MENOT

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Tietyt ehdot täyttävän hyödykkeen, kuten tuotantolaitoksen, hankintamenoa sisällytetään välittömästi kyseisen hyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta johtuvat vieraan pääoman menot. Lainojen hankinnasta välittömästi johtuvat transaktiomenot, jotka liittyvät selkeästi tiettyyn lainaan, sisällytetään lainan alkuperäiseen jaksotettuun hankintamenoa ja jaksotetaan korkokuluksi efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Avenan avainhenkilöiden osakeomistuksia Foison Oy:ssä käsitellään konsernitaseessa velkainstrumenttina johtuen tietyin kriteerein sovittu osakkeiden takaisinostovelvoitteesta. Foison Oy omistaa 10 % vähemmistön Avena Nordic Grain Oy:n osakekannasta. Avainhenkilöiden osinko-oikeudesta Avena-konsernin tulokseen perustuen kirjataan konsernissa rahoituskulua.

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISMENOT

Tutkimustoiminnasta johtuvat menot kirjataan kuluksi sen tilikauden aikana, jolloin ne syntyvät.

Kehittämismenot merkitään taseeseen, kun aineettoman hyödykkeen:

- tutkimus- ja kehittämisvaiheet ovat erotettavissa toisistaan;
- valmiiksi saattaminen on teknisesti toteutettavissa siten, että hyödyke on käytettävissä tai myytävissä;
- valmiiksi saattaminen on varmaa ja sitä käytetään tai se myydään;
- vastainen tuotto pystytään osoittamaan ja yhtiöllä on sen hyödyntämiseen tarvittavat voimavarat ja
- kehittämisestä aiheutuneet menot ovat luotettavasti määritettävissä.

Mikäli kehittämismenot eivät täytä kaikkia edellä mainittuja ehtoja, kirjataan ne kuluksi toteumakaudella.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenoista, joka ylittää hankittu yrityksen yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen nettomääräisen käyvän arvon hankinta-ajankohdasta. Liikearvo testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu

rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla. Osakkuusyritysten osalta liikearvo sisällytetään osakkuusyrityksen investoinnin arvoon. Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyneitä liikearvoa käsitellään ulkomaisen yksikön valuutan määräisenä ja se muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on määriteltävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yrityksen hyväksi.

Patentit, tavaramerkit ja muut aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, merkitään taseeseen ja kirjataan tasapoistoina kuluksi tuloslaskelmaan niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Aineettomiin hyödykkeisiin ei ole sisällytynyt hyödykkeitä, joiden taloudellinen vaikutusaika olisi arvioitu rajattomaksi.

Aineettomien hyödykkeiden poistoajat:

Asiakassuhteet	15 vuotta
Tavaramerkit	15 vuotta
Muut aineettomat oikeudet	5–10 vuotta

Hyödykkeiden hankintamenoon sisällytetään hyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun poistettuja aineettomia hyödykkeitä, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneisiin poistoihin sovelletaan vastaavia periaatteita.

Aineettomiin hyödykkeisiin liittyvät myöhemmin toteutuvat menot aktivoidaan vain siinä tapauksessa, jos niiden vaikutuksesta yritykselle koitua taloudellinen hyöty lisääntyy yli alun perin arvioidun suoritusasteen. Muussa tapauksessa menot kirjataan kuluksi niiden syntymishetkellä.

AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettynä alkuperäiseen hankintameno. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika arvioidaan ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:
Rakennukset ja rakennelmat 10–40 vuotta
Koneet ja kalusto 5–15 vuotta

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi.

Hyödykkeiden hankintamenoon sisällytetään hyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun poistettuja aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneisiin poistoihin sovelletaan vastaavia periaatteita. Aineellisen käyttöomaisuuden korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet.

JULKISET AVUSTUKSET

Käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaan saadut julkiset avustukset on kirjattu aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennyksiksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen käyttöaikana.

VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset, joissa yhtiölle siirtyvät olennaisilta osin hyödykkeen omistamiselle ominaiset riskit ja edut, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi. Rahoitusleasingisopimukset on merkitty taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasinghyödykkeiden vuokratulot sisältyvät diskontattuina korollisiin velkoihin.

Rahoitusleasingisopimuksilla hankituista hyödykkeistä tehdään suunnitelman mukaiset poistot ja kirjataan mahdolliset arvonalentumistappiot. Poistot tehdään konsernin käyttöomaisuushyödykkeiden poistoajojen mukaisesti tai sitä lyhemmän vuokra-ajan aikana. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että tilikausittain jäljellä olevalle velalle muodostuu saman suuruinen korkoprosentti. Vuokratulot sisältyvät korollisiin velkoihin. Päätyneellä tilikaudella ei ollut tilanteita, joissa konserni olisi ollut rahoitusleasinghyödykkeen vuokralle antajana.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

ARVONALENTUMISET

Omaisuserien kirjanpitoarvoja arvioidaan mahdollisten arvonalentumisen viitteiden havaitsemiseksi. Jos viitteitä havaitaan, arvio omaisuserästä kerrytettävissä olevasta rahamäärästä määritetään. Arvonalentumistappio kirjataan, jos omaisuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja sen jälkeen vähentämään tasasuhteisesti muita yksikön omaisuseriä.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään joko niin, että se on käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai tätä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa perustuen diskonttauskorkoihin, jotka kuvastavat kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä pääomakustannusta ennen veroja. Käytetyt diskonttauskorot on määritelty ennen veroja ja niissä on otettu huomioon myös kyseisten rahavirtaa tuottavien yksiköiden erityinen riski.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sekä muihin aineettomiin hyödykkeisiin paitsi liikearvoon liittyvä arvonalentumistappio peruutetaan, jos omaisuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää määritettäessä käytetyissä arvioissa on tapahtunut muutos. Arvonalentumistappio peruutetaan korkeintaan siihen määrään asti, joka omaisuserälle olisi määritetty kirjanpitoarvoksi (poistoilla vähennettynä), jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintameno tai sitä alempana nettorealisoitavaksi. Nettorealisoitavaksi on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut valmiiksi saattamisesta johtuvat menot sekä arvioidut myynnin toteutumiseksi välttämättömät menot.

Vaihto-omaisuuden arvo on määritetty painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen ja se sisältää kaikki hankinnasta aiheutuneet välittömät menot sekä muut välilliset kohdistettavat menot. Valmistetun vaihto-omaisuuden hankintameno luetaan materiaalien ostomenon, välittömän työn ja muiden välittömien menojen lisäksi myös osuus tuotannon yleiskustannuksista,

mutta ei myynnin tai rahoituksen kustannuksia. Vaihto-omaisuuden arvoa on alennettu epäkurantin omaisuuden osalta.

RAHOITUSINSTRUMENTIT

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan kolmeen luokkaan: käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat, lainat ja muut saamiset sekä myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä.

Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältävät kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä varoja. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvaroja on hankittu pääasiassa voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä reaalisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuuluttomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, eikä yritys pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Niiden arvostusperuste on jaksotettu hankintameno.

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuuluttomia varoja, jotka sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, koska niitä on tarkoitus pitää yli 12 kk tilinpäätöspäivästä lähtien. Käyvän arvon muutokset kirjataan laajaan tuloslaskelmaan, kunnes sijoitus myydään tai muutoin luovutetaan, jolloin käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Omaisuuserien pysyvät arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelmaan. Noteeraamattomat osakkeet esitetään hankintahintaan, jos niiden käypiä arvoja ei ole luotettavasti määritettävissä.

Konsernin velat arvostetaan jaksotettuun hankintameno lukuun ottamatta johdannaisvelkoja. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin, ja ne voivat olla korollisia tai korottomia. Erään sisältyy esimerkiksi ostovelat ja lainat.

Kaikki rahoitusvarat ja -velat kirjataan taseeseen alun perin käypää arvoa vastaavaan hankintahintaan. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvarojen ja -velkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikuttaisesti. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä.

Käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja hintoja. Konsernilla näitä instrumentteja ovat sijoitukset rahastoihin ja pääsääntöisesti kaikki hyödykejohdannaiset. Mikäli julkisesti noteerattua käypää arvoa ei ole saatavilla,

käypä arvo lasketaan pohjautuen diskontattuihin rahavirtoihin sekä vastapuolen hintanoteerausta hyväksikäyttäen. Konsernilla näitä instrumentteja ovat pääsääntöisesti valuuttajohdannaiset. Lyhytaikaisia saamisia tai velkoja ei diskontata.

Konserni arvioi, onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Näyttöä arvonalentumisesta voivat olla esimerkiksi velallisen tai velallisyryhmän merkittävät taloudelliset vaikeudet, koronmaksun tai lyhennysten laiminlyönnit, konkurssin tai muun taloudellisen uudelleenjärjestelyn todennäköisyys tai todettavissa oleva tieto, joka osoittaa arvioitujen vastaisten rahavirtojen määrittävissä olevaa vähentymistä. Näitä ovat esimerkiksi muutokset maksujen myöhästyneisessä ja laiminlyönnin kanssa korreloiva velallisen heikentynyt taloudellinen tilanne. Konserni kirjaa arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli myöhemmin syntyvä lisäys kerrytettävissä olevaan rahamäärään voidaan luotettavasti liittää arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan.

Johdannaissovimukset merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä kun konsernista tulee sopimusosapuoli ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon. Yhtiö soveltaa rahavirran suojauslaskentaa osaan koronvaihtosopimuksista, valuuttatermiineistä ja hyödykejohdannaisista. Suojatun rahavirran täytyy olla todennäköinen ja rahavirran täytyy viime kädessä vaikuttaa tuloslaskelmaan. Suojauksen täytyy olla tehokas sekä etu- että jälkikäteen tarkasteltaessa. Niiden suojausten osalta, jotka täyttävät suojauslaskennan ehdot, kirjataan suojausten käyvän arvon muutoksen tehokas osa laajaan tuloslaskelmaan, kunnes suojattava liiketapahtuma vaikuttaa tuloslaskelmaan. Mahdollinen tehoton osa kirjataan tulosvaikutteisesti valuuttajohdannaisten osalta rahoituseriin ja hyödykejohdannaisten osalta liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin. Kumulatiivinen käyvän arvon muutos, joka on kirjattu laajaan tuloslaskelmaan, kirjataan ostoihin tai myynteihin tai rahoitustuottoihin tai -kuluihin luonteensa mukaisesti sillä hetkellä, kun suojattava liiketapahtuma vaikuttaa tuloslaskelmaan. Kun suojausinstrumentti eräännyty tai myydään tai kun suojaus ei enää täytä suojauslaskennan soveltamisen ehtoja, omaan pääomaan sillä hetkellä sisältyvät kertyneet voitot tai tappiot jäävät omaan pääomaan, ja ne siirretään tuloslaskelmaan vasta, kun ennakoitu liiketoimi merkitään tuloslaskelmaan. Jos ennakoitun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omassa

pääomassa esitetty kertynyt voitto tai tappio siirretään välittömästi tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin tai rahoitustuottoihin ja -kuluihin luonteensa mukaisesti.

Siitä huolimatta, että erät suojaussuhteet täyttävät konsernin riskienhallinnan asettamat tehokkaan suojausten vaatimukset, niihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Näiden johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan luonteensa mukaisesti joko liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin tai rahoituseriin.

OMA PÄÄOMA

Omien osakkeiden hankinta vähennetään yhtiön omistajille kuuluvasta omasta pääomasta, kunnes osakkeet mitätöidään tai lasketaan uudelleen liikkeeseen. Osingonjako yhtiön osakkeenomistajille merkitään velaksi konsernitaseeseen sillä kaudella, jonka aikana osingot hyväksytään yhtiökokouksessa.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Laadittaessa konsernitiilinpäätöstä kansainvälisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti, yhtiön johto joutuu tekemään arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat kirjattavien varojen, velkojen, tuottojen ja kulujen määriin sekä esitettyihin ehdollisiin eriin. Nämä arvot ja oletukset perustuvat historialliseen kokemukseen ja muihin perusteltavissa oleviin oletuksiin, joiden uskotaan olevan järkeviä olosuhteissa, jotka muodostavat perustan tilinpäätöksen merkittyjen erien arvioinneissa. Toteumat voivat poiketa näistä arvioista.

Konsernissa testataan vuosittain liikearvo mahdollisen arvonalentumisen varalta sekä arvioidaan viitteitä arvonalentumisesta. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvina laskelmina. Nämä laskelmat edellyttävät arvioiden käyttämistä.

Yritysten yhteenliittymissä hankittujen aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen edellyttää johdolta arvioiden käyttämistä ja perustuu usein arvioihin hyödykkeisiin liittyvistä rahavirroista.

Muut arvot liittyvät pääosin uudelleenjärjestelysuunnitelmiin, epäkurantin vaihto-omaisuuden määrään, ympäristö-, oikeudenkäynti- ja veroriskeihin sekä laskennallisten verosaamisten hyödyntämiseen tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

UUDEN JA UUDISTETUN IFRS-NORMISTON SOVELTAMINEN

Konserni ei ole tässä tilinpäätöksessä soveltanut seuraavia tilinpäätöshetken mennessä julkaistuja standardeja, standardien muutoksia tai tulkintoja, joiden soveltaminen ei vielä tässä vaiheessa ole ollut pakollista.

Seuraavilla vuonna 2018 voimaan tulevilla uusilla standardeilla ja tulkinnoilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen:

- IFRS 2 Osakeperusteiset maksut – Standardin muutos *)
- IFRS 4 Vakuutus sopimukset -Standardin muutos
- IAS 40 Sijoituskiinteistöt – Standardin muutos
- IFRIC 22 'Foreign Currency Transactions and Advance Consideration' – tulkinta *)
- IASB:n vuosittaiset päivitykset eri standardeihin

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2019 tai sen jälkeen seuraavat standardit ja tulkinnot:

- IFRS 16 Vuokrasopimukset –Standardi
- IAS-28 Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin -Standardi
- IFRIC 23 'Uncertainty over Income Tax Treatments issued' -tulkinta
- IASB:n vuosittaiset päivitykset eri standardeihin

*) ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Apetit soveltaa IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardia 1.1.2018 alkaen. Standardi korvaa standardin IAS 39 Rahoitusinstrumentit - kirjaaminen ja arvostaminen. Standardi sisältää uudistetun ohjeistuksen rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostamiseen sekä uuden, odotettuihin luottotappioihin perustuvan mallin rahoitusvarojen arvonalentumisen arviointiin ja uudet yleisen suojauslaskennan vaatimukset. Konserni saattaa laajentaa suojauslaskennan soveltamista. Konsernin luottotappiot ovat olleet pieniä ja luottotappioiden arviointitavan muutoksella ei ole merkittäviä vaikutuksia tilinpäätökseen.

Apetit soveltaa IFRS 15 Tulouttaminen -standardia 1.1.2018 alkaen. Standardi luo kattavan viitekehyksen sen määrittämiseksi, voidaanko myyntituottoja tulouttaa, kuinka paljon ja milloin. Standardi korvaa voimassaolevan tuloutusta koskevan ohjeistuksen, mm. IAS 18:n Tuotot ja IAS

11:n Pitkäaikaishankkeet. Standardin käyttöönotto ei muuta konsernin tuloutusajankohtaa. Osin volyyymiin perustuvia oikaissuoria käsitellään jatkossa liikevaihdon oikaisuna. Aikaisemmin erät oli kirjattu kuluihin. Muutos ei vaikuta liikevoittotasoon. Muutoksen johdosta liikevaihto laskee noin kaksi miljoonaa euroa vuodessa. Vertailukaudet oikaistaan vastaavasti.

Apetit soveltaa IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardia 1.1.2019 alkaen. Standardin mukaan kaikki vuokrasopimukset esitetään vuokralle ottajan taseessa. Vuokralle ottaja kirjaa taseeseen käyttöoikeusomaisuuserän perustuen sen oikeuteen käyttää kyseistä omaisuuserää sekä vuokrasopimusvelan perustuen velvollisuuteen suorittaa vuokramaksuja. Vuokrasopimuksiin liittyvien kulujen luonne muuttuu standardin korvatussa vuokratulon käyttöoikeusomaisuuserän poistolla ja vuokrasopimusvelasta aiheutuvalla korkokululla, joka raportoidaan osana rahoituskuluja. Konserni arvion mukaan tuloslaskelmavaikutus nettona ei ole olennainen, koska konsernin vuokratulot ovat vuositasona noin kolme miljoonaa euroa. Vuokravastuut ovat tilinpäätöshetkellä noin yhdeksän miljoonaa euroa, ks. liite 24. Standardin käyttöönotto lisää konsernitaseen varoja ja velkoja, ja vaikuttaa taseeseen perustuviin tunnuslukuihin.

Konserni on selvittämässä muiden vuonna 2019 ja sen jälkeen käyttöön otettavien standardimuutosten vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

2. TOIMINTASEGMENTIT

Konsernilla on neljä raportoitavaa segmenttiä. Liiketoimintayksiköt tuottavat erilaisia tuotteita ja palveluita ja niitä johdetaan erillisinä yksikköinä. Apetit Oyj sopi 29.6.2017 kalaliiketoiminnan myymisestä norjalaiselle Insula AS:lle. Kauppa toteutui 31.10.2017. Tässä tilinpäätöstiedotteessa siirtynyt liiketoiminta raportoidaan lopetettuna toimintona.

Konsernin segmentti-informaatio perustuu konsernin johtamisrakenteeseen ja johdon raportointiin. Raportoivat segmentit ovat:

Ruokaratkaisut

Öljykasvituotteet

Viljakauppa

Kalajalosteet, lopetetut toiminnot

Segmenttien välinen myynti tapahtuu käypään markkinahintaan. Segmentin varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Kohdistamattomia ovat vero- ja rahoituserät sekä koko konsernille yhteiset erät. Raportoivat luvut perustuvat IFRS -standardeihin.

TOIMINTASEGMENTIT 1–12/2017

Milj. euroa	Ruokaratkaisut	Öljykasvituotteet	Viljakauppa	Jatkuvat toiminnot	Lopetetut toiminnot, Kalajalosteet	Yhteensä
Segmentin myynti yhteensä	102,4	65,3	162,9	330,6	63,6	394,2
Segmenttien välinen myynti	-0,2	-0,3	-16,1	-16,6	-9,5	-26,1
Liikevaihto	102,2	65,0	146,8	314,0	54,1	368,1
Liiketulos	-1,5	1,8	0,8	1,1	-3,6	-2,5
Varat	55,3	19,5	35,4	110,2	0,0	110,2
Kohdistamattomat						44,5
Varat yhteensä						154,7
Velat	20,8	9,3	4,5	34,6	0,0	34,6
Kohdistamattomat						7,9
Velat yhteensä						42,5
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	3,7	1,1	0,4	5,2	0,7	5,9
Yrityssostot ja muut osakeinvestoinnit	-	-	0,4	0,4	-	0,4
Poistot	4,5	0,8	0,3	5,6	0,8	6,5
Arvon alentumiset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Keskimääräinen henkilömäärä	451	45	61	557	140	697

TOIMINTASEGMENTIT 1–12/2016

Milj. euroa	Ruoka- ratkaisut	Öljykasvi- tuotteet	Vilja- kauppa	Jatkuvat toiminnot	Lopetetut toiminnot, Kalaja- losteet	Yhteensä
Segmentin myynti yhteensä	97,8	68,2	159,7	325,7	87,8	413,5
Segmenttien välinen myynti	-0,9	-0,2	-13,3	-13,7	-12,6	-27,0
Liikevaihto	96,9	68,0	146,4	312,0	75,2	386,5
Liiketulos	-2,8	2,5	1,1	0,8	-0,3	0,6
Varat	56,3	22,9	38,3	117,4	34,2	151,6
Kohdistamattomat						32,2
Varat yhteensä						183,7
Velat	13,1	5,2	11,9	30,3	12,9	43,2
Kohdistamattomat						22,8
Velat yhteensä						66,0
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	5,7	1,9	0,1	7,7	2,0	9,7
Yritysosot ja muut osakeinvestoinnit	-	-	0,0	0,0	-	0,0
Poistot	3,8	0,8	0,3	4,9	1,7	6,6
Arvonalentumiset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Keskimääräinen henkilömäärä	452	42	55	549	180	729

MAANTIETEELLISIÄ ALUEITA KOSKEVAT TIEDOT

Milj. euroa	Tuotot 2017	Tuotot 2016	Pitkäaikaiset varat 2017	Pitkäaikaiset varat 2016
Suomi	197,4	178,4	74,5	78,0
Norja	14,3	14,3	-	4,3
Saksa	12,3	13,4	-	-
Ruotsi	4,4	12,5	-	1,1
Muut maat yhteensä	85,6	93,4	0,2	0,1
Konserni yhteensä	314,0	312,0	74,7	83,6

Konsernin tuotot yhdeltä asiakkaalta olivat noin 69,4 (40,3) miljoonaa euroa, mikä on 22,1 (12,9) % konsernin liikevaihdosta. Tuotot tältä asiakkaalta muodostuivat kaikista jatkuvien toimintojen segmenteistä.

3. LOPETETUT TOIMINNOT,
KALAJALOSTEET

Apetit Oyj sopi kalaliiketoimintansa myymisestä Suomessa, Norjassa ja Ruotsissa norjalaiselle kalaliiketoimintaan erikoistuneelle Insula AS:lle. Järjestely toteutettiin lokakuun lopussa Suomen toimintojen osalta liiketoimintakauppana ja Norjassa ja Ruotsissa osakekauppana, joka kattaa Maritim Food Groupin. Suomessa Apetit jää kalaliiketoiminnan vähemmistöomistajaksi alle 20 prosentin omistusosuudella.

Lopetetut toiminnot sisältävät Kalajalosteet-segmentin, joka kattaa Apetit Kala Oy:n kalanjalostustoiminnan Suomessa ja Maritim Food Groupin tytäryhtiöineen Norjassa ja Ruotsissa. Apetit Kala on Suomen merkittävimpiä Norjan lohen ja kirjolohen jalostajia. Maritim Food Group tuottaa laadukkaita kala- ja äyriäistuotteita pääosin Norjan ja Ruotsin markkinoille. Vuonna 2016 Apetitin Kalajalosteet-segmentin liikevaihto oli 87,8 miljoonaa euroa ja operatiivinen liiketulos 0,1 miljoonaa euroa. Henkilöstömäärä on Suomessa 82, Norjassa 71 ja Ruotsissa 15 henkeä.

Milj. euroa	1–12/2017	1–12/2016
Tuotot	63,6	87,8
Kulut	-67,3	-88,1
Raportoitu liiketulos	-3,6	-0,3
Rahoituserät	-0,3	-0,4
Tulos ennen veroja	-4,0	-0,6
Tuloverot	0,5	-0,2
Kauden tulos lopetetuista toiminnoista	-3,5	-0,9

Tulokseen 1-12/2017 sisältyy Kalaliiketoiminnan myyntitappiota ja järjestelyn asiantuntijakuluja verovaikutuksineen -3,7 miljoonaa euroa. Yritysjärjestelyn seurauksena konsernin näkyvä aikaisemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käytettävyyteen parani. Laskennallisia verosaamisia kirjattiin 1,3 miljoonaa euroa jatkuvissa toiminnoissa. Yhteensä konsernin tulosvaikutus on -2,3 miljoonaa euroa.

RAHAVIRRAT

Milj. euroa	1-12/2017	1-12/2016
Liiketoiminnan rahavirrat	-1,1	3,2
Investointien rahavirrat	-0,7	-2,0
Rahoituksen rahavirrat	1,9	-1,3
Rahavirrat yhteensä	0,0	0,0

Nettokäyttöpääoman muutos vaikuttaa merkittävästi operatiivisiin kassavirtoihin.

MYYTÄVIEN VAROJEN KIRJANPITOARVOT

Milj. euroa	1-12/2017
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet sekä pitkäaikaiset saamiset	5,6
Laskennalliset verosaamiset	1,1
Vaihto-omaisuus	9,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	3,8
Rahavarat	0,1
Varat yhteensä	19,7
Pitkäaikaiset velat	0,4
Lyhytaikaiset velat	8,7
Velat yhteensä	9,1

Myytävät varat eivät sisällä konsernin yhteisten varojen kohdistuksia lopetettuihin toimintoihin.

MYYDYN LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTAVAIKUTUS

Milj. euroa	1-12/2017
Käteisenä saatu kauppahinta	13,7
Myytyjen liiketoimintojen rahavarat	0,0
Rahavirtavaikutus	13,6

4. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT JA KULUT

Milj. euroa	2017	2016
Liiketoiminnan muut tuotot		
Julkiset avustukset	0,2	0,1
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	-	0,1
Sijoitusten myyntivoitot	-	0,7
Vuokratuotot	0,2	0,2
Valuutta- ja hyödykejohtannaisten arvonmuutokset, ei suojauslaskenta	-	0,1
Muut liiketoiminnan tuotot	0,3	0,4
Yhteensä	0,7	1,5
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat	3,1	2,8
Hallinnon kulut	3,6	3,8
Tietoliikenne- ja puhelinkulut	2,1	2,0
Myyntin ja markkinoinnin kulut	15,8	15,8
Kunnossapitokulut	4,8	4,8
Valuutta- ja hyödykejohtannaisten arvonmuutokset, ei suojauslaskenta	-	0,1
Muut liiketoiminnan kulut	2,4	2,0
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	31,8	31,2

KONSERNIN TILINTARKASTUSPALKKIOT SEN RIIPPUMATTOMALLE PÄÄTILINTARKASTAJALLE PRICEWATERHOUSECOOPERSILLE

Tilintarkastuspalkkiot liittyvät vuositilinpäätösten tilintarkastukseen ja niihin läheisesti liittyviin lakisääteisiin toimintoihin. Palkkiot tilintarkastuksen oheispalveluista aiheutuvat sellaisista palveluista, jotka liittyvät tilintarkastukseen ja joilla pyritään varmentamaan tilinpäätöksen oikeellisuutta sekä muista neuvontapalveluista.

TILINTARKASTUSPALKKIOT JA PALVELUT

Milj. euroa	2017	2016
Tilintarkastuspalkkiot	0,1	0,1
Palkkiot oheispalveluista	0,0	0,0
Yhteensä	0,1	0,1

PricewaterhouseCoopers Oy:n suorittamat muut kuin tilintarkastuspalvelut Apetit-konsernin yhtiöille tilikaudella 2017 olivat yhteensä 24 tuhatta euroa. Palvelut koostuivat veropalveluista (5 tuhatta euroa) ja muista palveluista (19 tuhatta euroa).

5. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

Milj. euroa	2017	2016
Palkat ja palkkiot	23,4	23,2
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	0,0	0,1
Eläkekulut	3,6	3,7
Muut henkilösivukulut	1,8	1,9
Yhteensä	28,8	28,9

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista ja lainoista esitetään liitetiedossa 26 "Lähipiiritapahtumat". Tiedot eläkekuluihin sisältyvistä etuusperusteisista eläkejärjestelyistä esitetään liitetiedossa 20 "varaukset".

TYÖSUHTEEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET ETUUKSET

Eläketurva konserniyhtiöissä perustuu kunkin maan paikallisiin säännöksiin ja käytäntöihin.

TyEL-järjestelmään sisältyvä työkyvyttömyyseläke käsitellään Suomessa maksupohjaisena järjestelynä. Apetit Oyj:llä ja Apetit Ruoka Oy:llä on etuusperusteisia eläkejärjestelyjä.

6. TUTKIMUS- JA KEHITTÄMIS- MENOT

Konsernin tuotekehitystoiminnan kulut olivat 1,9 (0,8) miljoonaa euroa, mikä oli 0,6 (0,4) % liikevaihdosta.

7. MATERIAALIT JA PALVELUT

Milj. euroa	2017	2016
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	225,3	226,3
Varaston muutos	8,7	9,0
Ulkopuoliset palvelut	13,5	12,3
Yhteensä	247,5	247,5

Materiaalit ja palvelut sisältävät ostovelkojen valuuttakurssivoittoa ja -tappioita 0,1 (0,1) miljoonaa euroa.

Liikevaihtoa sisältää myyntisaamisten valuuttakurssivoittoa ja -tappioita -0,1 (0,0) miljoonaa euroa.

Suojauslaskennan piirissä olevien johdannaisten tehottoman osuuden tulosvaikutus on 0,0 (-0,1) miljoonaa euroa.

8. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Milj. euroa	2017	2016
Poistot		
Aineettomat hyödykkeet	1,1	1,0
Rakennukset	2,0	2,0
Koneet ja kalusto	2,3	1,7
Muut aineelliset hyödykkeet	0,2	0,1
Yhteensä	5,6	4,9
Arvonalentumiset		
Aineettomat hyödykkeet	-	0,0
Aineelliset hyödykkeet	0,0	0,0
Yhteensä	0,0	0,0

9. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Milj. euroa	2017	2016
Rahoitustuotot		
Korkotuotot	0,2	0,1
Valuuttakurssivoitot	0,0	0,0
Muut rahoitustuotot	0,0	0,1
Yhteensä	0,2	0,2
Rahoituskulut		
Korkokulut	-0,2	-0,2
Valuuttakurssitappiot	0,0	0,0
Avena Nordic Grain Oy:n vähemmistöosakkaiden osinko-oikeus	-0,4	-0,5
Korkojohdannaisten arvonmuutokset, ei suojauslaskenta	0,0	0,0
Muut rahoituskulut	0,0	0,0
Yhteensä	-0,7	-0,7

10. TULOVEROT

Milj. euroa	2017	2016
Tuloverojen täsmäytys		
Välittömät verot	-0,2	-1,0
Aikaisempien tilikausien verot	0,0	0,0
Laskennalliset verot	1,4	2,0
Yhteensä	1,2	1,1
Tuloverojen täsmäytys		
Tulos ennen veroja	1,6	1,0
Verot laskettuna emoyhtiön 20%:n verokannalla	-0,3	-0,2
Avena Nordic Grain Oy:n vähemmistöosakkaiden osinko-oikeuden vaikutus	-0,1	-0,1
Osakkuusyritysten tuloksen vaikutus	0,2	0,1
Kirjatut laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	1,3	1,2
Muut erät	0,1	0,0
Verokulu tuloslaskelmassa	1,2	1,1

LASKENNALLISTEN VEROSAAMISTEN JA -VELKOJEN TÄSMÄYTYS TASEESEEN 2017

Milj. euroa	1.1.2017	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu laajaan tulos-laskelmaan	31.12.2017
Laskennalliset verosaamiset				
Vahvistetut ja vahvistettavat tappiot	3,7	0,8	-	4,5
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	0,2	-0,1	-	0,1
Hyllypoistot	0,3	0,1	-	0,4
Johdannaiset	0,0	-	0,1	0,1
Muut	0,1	0,1	-	0,2
Yhteensä	4,3	0,9	0,1	5,3
Laskennalliset verovelat				
Kertyneet poistoerot	-1,1	0,2	-	-0,9
Avena Kantvik Oy:n hankinnan käypiin arvoihin arvostaminen (netottuu yhtiön poistoeron kanssa)	0,5	0,0	-	0,5
Muiden hankintojen käypiin arvoihin arvostaminen	-1,7	0,6	-	-1,1
Vaihto-omaisuus	-0,7	0,0	-	-0,7
Johdannaiset	0,0	-	0,0	0,0
Liikearvo	-0,1	0,0	-	-0,1
Aineelliset hyödykkeet	-0,5	0,0	-	-0,5
Muut	-0,1	-0,3	0,1	-0,3
Yhteensä	-3,7	0,5	0,1	-3,1

Konsernilla ei ole 31.12.2017 kirjaamattomia verosaamisia liittyen vahvistettuihin tai vahvistettaviin verotuksellisiin tappioihin. Tappiot vanhenevat vuosina 2020–2027. Kalaliiketoiminnan myynnin yhteydessä kirjattiin aikaisemmin kirjaamattomia laskennallisia verosaamisia tappioista 1,3 miljoonaa euroa.

LASKENNALLISTEN VEROSAAMISTEN JA -VELKOJEN TÄSMÄYTYS TASEESEEN 2016

Milj. euroa	1.1.2016	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu laajaan tulos-laskelmaan	31.12.2016
Laskennalliset verosaamiset				
Vahvistetut ja vahvistettavat tappiot	2,3	1,3	-	3,7
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	0,2	0,0	-	0,2
Hyllypoistot	0,3	0,0	-	0,3
Muut	0,1	0,0	0,0	0,1
Yhteensä	2,9	1,4	0,0	4,3
Laskennalliset verovelat				
Kertyneet poistoerot	-1,4	0,4	-	-1,1
Avena Kantvik Oy:n hankinnan käypiin arvoihin arvostaminen (netottuu yhtiön poistoeron kanssa)	0,5	0,0	-	0,5
Muiden hankintojen käypiin arvoihin arvostaminen	-1,9	0,2	0,0	-1,7
Vaihto-omaisuus	-0,6	-0,1	-	-0,7
Johdannaiset	-0,2	0,0	0,2	0,0
Liikearvo	-0,1	-	-	-0,1
Aineelliset hyödykkeet	-0,5	-	-	-0,5
Muut	-0,2	0,0	0,0	-0,1
Yhteensä	-4,3	0,4	0,2	-3,7

Konsernilla oli 31.12.2016 1,4 miljoonaa euroa kirjaamattomia verosaamisia liittyen vahvistettuihin tai vahvistettaviin verotuksellisiin tappioihin. Kyseiset tappiot vanhenevat vuosina 2020–2026. Kirjatuista verotuksellisten tappioiden verosaamisista 2,9 miljoonaa euroa vanhenee vuosina 2020–2026. Muut verotukselliset tappiot eivät vanhene. Tilikaudella kirjattiin aikaisemmin kirjaamattomia laskennallisia verosaamisia tappioista 1,0 miljoonaa euroa perustuen kalaliiketoiminnan parantuneeseen tulostilanteeseen yhdistettynä konsernirakenteessa tapahtuneisiin muutoksiin, jotka mahdollistavat paremmin konserniavustuksen käyttämisen konserniyhtiöiden välillä.

11. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeiden omistajille kuuluva tilikauden tulos ulkona olevien osakkeiden määrän painotetulla keskiarvolla tilikauden aikana.

Ulkona olevat osakkeet eivät sisällä takaisinostettuja omia osakkeita.

Laimennettu osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeiden omistajille kuuluva laimennettu tilikauden tulos ulkona olevien osakkeiden laimennetun määrän painotetulla keskiarvolla tilikauden aikana.

Yhtiöllä ei ole sellaisia instrumentteja, jotka aiheuttaisivat laimennusvaikutusta osakekohtaiseen tulokseen.

Milj. euroa	2017	2016
Emoyhtiön omistajille jakautuva tilikauden tulos, laimennettu ja laimentamaton	-0,6	1,2
Ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo (1000 kpl)	6 202	6 198
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemiseksi (1000 kpl)	6 202	6 198
Laimennettu ja laimentamaton oikaistu osakekohtainen tulos (euroa/osake)	-0,10	0,19

12. AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintameroon sisällytetään hyödykkeet, joiden pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuunpoistettut aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneisiin poistoihin sovelletaan vastaavia periaatteita.

Aineettomat hyödykkeet 2017

Milj. euroa	Kehittämismenot	Liikearvo	Asiakassuhteet	Muut aineettomat oikeudet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,3	5,2	10,7	9,1	0,2	25,5
Lisäykset	0,1	-	-	1,0	0,2	1,3
Vähennykset	-	-	-4,4	-3,4	-	-7,8
Muuntoero ja muut muutokset	-	-	0,0	0,2	0,1	0,4
Siirrot erien välillä	0,1	-	-	0,1	-0,3	-
Hankintameno 31.12.	0,6	5,2	6,3	7,0	0,2	19,4
Kertyneet poistot 1.1.	-	-4,8	-5,2	-7,3	-	-17,4
Vähennysten kertyneet poistot	-	-	3,1	3,1	-	6,2
Tilikauden poisto	-0,1	-	-0,5	-0,4	-	-1,1
Arvon alentumiset	-	-	0,0	0,0	-	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	-0,1	-4,8	-2,7	-4,7	-	-12,3
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	0,5	0,4	3,7	2,4	0,2	7,1

Aineettomat hyödykkeet 2016

Milj. euroa	Kehittämismenot	Liikearvo	Asiakassuhteet	Muut aineettomat oikeudet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	-	5,2	10,7	8,5	0,3	24,7
Lisäykset	0,2	-	-	0,4	0,2	0,8
Vähennykset	-	-	-	-0,2	-	-0,2
Muuntoero ja muut muutokset	-	0,0	0,1	0,2	0,0	0,2
Siirrot erien välillä	0,1	-	-	0,2	-0,3	-
Hankintameno 31.12.	0,3	5,2	10,7	9,1	0,2	25,5
Kertyneet poistot 1.1.	-	-4,8	-4,6	-6,8	-	-16,2
Vähennysten kertyneet poistot	-	-	-	0,0	-	0,0
Tilikauden poisto	0,0	-	-0,7	-0,5	-	-1,2
Arvon alentumiset	-	-	0,0	0,0	-	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	-4,8	-5,2	-7,3	-	-17,4
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	0,3	0,4	5,5	1,8	0,2	8,1

Liikearvotestaus

LIKEARVOA SISÄLTÄVIEN RAHAVIRTTAA TUOTTAVIEN YKSIKKÖJEN TAI YKSIKKÖJEN RYHMIEN ARVONALENTUMISTESTAUS

Seuraaville rahavirtaa tuottaville yksiköille tai yksikköjen ryhmille on kohdistettu liikearvoa:

Milj. euroa	2017	2016
Pakastetuotteet	0,4	0,4
Yhteensä	0,4	0,4

Liiketoiminnasta kerrytettävissä oleva rahamäärä on arvonalentumistestauksessa määritetty käyttöarvon avulla. Rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin. Rahavirtaennusteet on tehty viiden vuoden ajanjaksolle ja ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu käyttämällä 1–2 %:n kasvutekijää.

Pakasteen liikearvotestaus

Käyttöarvon laskennassa käytetyt keskeiset muuttujat ovat budjetoitu myyntikate, liikevaihto ja diskonttaus korko. Laskelmissa käytetty diskonttokorko ennen veroja pakastetuotteissa on 7,0 (7,0) %. Pakastetuotteissa käyttöarvo ylitti huomattavasti testattavien varojen kirjanpitoarvon ja minkään laskelmassa käytetyn muuttujan merkittävään muutoksen negatiiviseen suuntaan ei johda alaskirjaukseen.

Tuoretuotteet arvonalennustestaus

Käyttöarvon laskennassa käytetyt keskeiset muuttujat ovat budjetoitu myyntikate, liikevaihto ja diskonttaus korko. Laskelmissa käytetty diskonttokorko ennen veroja tuoretuotteissa on 6,9 (6,9) %. Tuoretuotteet-liiketoiminnan kassavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvo oli testauskellä 30.9.2017 16,7 miljoonaa euroa, sisältäen hankintamenokohdistuksia asiakassuhteisiin 3,8 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan heikosta tuloskehityksestä johtuen suoritettua tuoretuotteiden ja erikseen asiakassuhteiden arvonalennustestauksessa käyttöarvo on laskenut lähelle kirjanpitoarvoa. Liiketoiminnassa tavoitellaan ennustejaksolla merkittävää 8–18 %:n liikevaihdon vuotuisista paranemista. Liiketuloksen paraneminen on seurausta toiminnan tehostumisesta ja tuloskehitystä tukee voimakkaasti volyymien nousu ennustejaksolla. Volyymeja nostavat osaltaan uutuustuotteet sekä uudet asiakkuudet, joita on saatu tilikauden aikana. Kirjanpitoarvoon sisältyy arvonalennusriskiä, mikäli näkemys saavutettavissa olevasta liikevaihdosta ja tuloskehityksestä heikkenee.

Aineelliset hyödykkeet 2017

Milj. euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3,3	54,7	53,7	2,6	1,2	115,5
Lisäykset	-	0,8	2,8	0,0	0,3	3,9
Vähennykset	-0,3	-11,3	-9,1	-0,4	-0,5	-21,5
Muuntoero ja muut muutokset	-	-	0,0	0,1	0,0	0,1
Siirrot erien välillä	-	-	0,4	0,0	-0,4	-
Hankintameno 31.12.	3,0	44,2	47,9	2,3	0,6	98,0
Kertyneet poistot 1.1.	-0,2	-27,1	-39,9	-0,7	-	-67,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	5,5	6,3	-	-	11,8
Tilikauden poisto	-	-2,0	-2,3	-0,1	-	-4,5
Arvonalentumiset	-	-	0,0	-	-	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	-0,2	-23,6	-35,9	-0,8	-	-60,5
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	2,8	20,6	12,0	1,5	-	37,5

Koneisiin ja kalustoon sisältyy rahoitusleasingosopimuksilla hankittua omaisuutta 0,2 miljoonaa euroa.

Aineelliset hyödykkeet 2016

Milj. euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3,3	51,8	49,7	1,1	1,6	107,5
Lisäykset	-	2,8	4,7	0,4	1,1	8,9
Vähennykset	0,0	0,0	-1,4	-	0,2	-1,3
Muuntoero ja muut muutokset	0,0	0,0	0,2	-	0,1	0,3
Siirrot erien välillä	-	0,2	0,6	1,1	-1,9	-
Hankintameno 31.12.	3,3	54,7	53,7	2,6	1,2	115,5
Kertyneet poistot 1.1.	-0,2	-24,8	-38,2	-0,5	-	-63,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	0,0	1,2	-	-	1,2
Tilikauden poisto	-	-2,3	-2,9	-0,1	-	-5,3
Arvonalentumiset	-	-	0,0	-	-	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	-0,2	-27,1	-39,9	-0,7	-	-67,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	3,1	27,7	13,8	1,9	1,2	47,7

Koneisiin ja kalustoon sisältyy rahoitusleasingosopimuksilla hankittua omaisuutta 0,4 miljoonaa euroa.

13. OSUDET OSAKKUUS- YRITYKSISSÄ

Milj. euroa	2017	2016
Tilikauden alussa	23,1	22,6
Hankinnat, muut lisäykset	0,6	0,2
Osuus kauden tuloksesta	1,0	0,7
Myynnit, vähennykset	-0,1	-0,1
Osingot	-1,3	-0,3
Tilikauden lopussa	23,4	23,1

Osakkuusyritys Sucroksen sokeritehdas sijaitsee Säskylän teollisuusalueella, jossa toimii Pakastetuoteryhmän pakastetehtas. Osakkuusyritykset on yhdistetty pääomaosuusmentelmällä ja yhtiöillä ei ole noteerattua markkinahintaa. Konsernilla on 1,0 miljoonan euron osakkuusyhtiöomistus Foison Oy:ssä.

Tiedot konsernin olennaisista osakkuusyrityksistä

Milj. euroa	Sucros-konserni	
	2017	2016
	Omistusosuus 20 %	
Pitkäaikaiset varat	23,5	21,9
Muut lyhytaikaiset varat	102,7	140,7
Rahavarat	7,0	4,9
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	5,4	5,4
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	5,3	32,5
Muut lyhytaikaiset velat	10,5	17,4
Nettovarallisuus, 100 %	112,0	112,2
Osuus osakkuusyrityksestä	22,4	22,4
Kohdistettu liikearvo	0,0	-
Kirjanpitoarvo 31.12	22,4	22,4
Liikevaihto	181,1	208,4
Muut kulut ja tuotot	-174,7	-204,8
Liikevoitto	6,4	3,6
Korkotuotot ja kulut	0,2	0,1
Verot	-1,4	-0,2
Voitto tai tappio	5,1	3,6
Kirjanpitoarvo 1.1	22,4	21,9
Tilikauden voitto tai tappio	1,0	0,7
Saadut osingot	-1,1	-
Myynnit, vähennykset	-	-0,1
Kirjanpitoarvo 31.12	22,4	22,4

14. MYYTÄVISSÄ OLEVAT RAHOITUSVARAT

Noteeraamattomat osakkeet esitetään hankintameno, koska niiden käypiä arvoja ei ole luotettavasti määritettävissä.

Milj. euroa	2017	2016
Noteeraamattomat osakesijoitukset	0,1	0,1
Yhteensä	0,1	0,1

15. SAAMISET, PITKÄAIKAISET

Milj. euroa	2017	2016
Lisäkauppahintasaaminen	1,0	-
Liittymismaksut	0,3	0,3
Yhteensä	1,3	0,3

Saamisten kirjanpitoarvojen arvioidaan vastaavan niiden käypiä arvoja.

16. MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

Milj. euroa	2017	2016
Myyntisaamiset	14,5	27,3
Johdannaiset, suojauslaskenta	-	0,0
Johdannaiset, ei suojauslaskenta	0,0	0,0
Siirtosaamiset	2,8	1,5
Muut saamiset	0,5	1,2
Saamiset osakkuusyrityksiltä		
Myyntisaamiset	0,4	0,1
Muut saamiset	-	0,0
Yhteensä	18,3	30,1

Siirtosaamisiin ja muihin saamisiin sisältyvät olennaiset erät liittyvät materiaalihankintojen ja työsuhte-etuksien jaksotuksiin.

Saamisten kirjanpitoarvon arvioidaan vastaavan niiden käypää arvoa. Konserni on kirjannut tilikauden aikana luotto-tappioita myyntisaamisista 0,0 (0,0) miljoonaa euroa.

17. VAIHTO-OMAISUUS

Milj. euroa	2017	2016
Aineet ja tarvikkeet	6,3	15,3
Keskeneräiset tuotteet	6,3	7,7
Valmiit tuotteet/tavarat	33,3	42,3
Yhteensä	45,8	65,3

Vaihto-omaisuudesta on tilikaudella kirjattu arvonalennusta 2,5 (1,7) miljoonaa euroa vastaamaan nettorealisointiarvoa.

18. RAHAVARAT

Milj. euroa	2017	2016
Käteinen raha ja pankkitilit	15,7	4,6
Yhteensä	15,7	4,6

19. OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Osakkeiden lukumäärä 1000 kpl	Osake-pääoma milj. euroa	Ylikurssi-rahasto milj. euroa	Yhteensä milj. euroa
31.12.2017	6 206	12,6	23,4	36,0
31.12.2016	6 201	12,6	23,4	36,0

Yhtiön kokonaan maksettu ja kauppakisteriin merkitty osake-pääoma oli tilikauden lopussa 12 635 152 euroa. Osakkeiden nimellisarvo on 2 euroa.

Oman pääoman rahastojen kuvaukset

Muuntoerot-rahasto

Muuntoerot-rahasto sisältää ulkomaisten yksiköiden tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

Arvonmuutosrahasto

Arvonmuutosrahasto sisältää kaksi alarahastoa: käyvän arvon rahaston myytävissä oleville rahoitusvaroilta ja suojausrahaston rahavirran suojausena käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutoksille. Tilinpäätöksen oman pääoman laskelmassa muutoksia on vain suojausrahastossa. Käyvän arvon rahaston arvo on nolla tilikausilla.

Muut rahastot

Muut rahastot muodostuvat valtaosin käyttörahastosta. Käyttö-rahasto sisältää yhtiökokouksen päätöksellä voittovaroista siirretyn osuuden. Käyttörahasto on 7,2 (7,2) miljoonaa euroa.

Omat osakkeet

Omiin osakkeisiin sisältyy konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintameno. Yhtiön omistuksessa oli tilikauden päättyessä 111 426 kappaletta vuosina 2000–2001 sekä 2008 hankittua yhtiön omaa osaketta, joita on vuoden 2017 aikana luovutettu hallituspalkkioina 5 379 kappaletta. Osakkeet edustavat 1,8 % yhtiön osakepääomasta ja äänimäärästä. Ostettujen osakkeiden hankintahinta oli yhteensä 1,5 miljoonaa euroa.

Osingot

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 0,70 euroa osaketta kohden.

20. VARAUKSET JA ELÄKEVELVOITTEET

Milj. euroa	2017	2016
Pitkäaikaiset		
Varaukset ja eläkevelvoitteet 1.1.	0,2	0,2
Lisäykset, vähennykset	0,1	0,1
Varaukset ja eläkevelvoitteet 31.12.	0,2	0,3
Lyhytaikaiset		
Varaukset ja eläkevelvoitteet 1.1.	0,2	0,3
Lisäykset, vähennykset	-0,2	-0,1
Varaukset ja eläkevelvoitteet 31.12.	-	0,2

Varaukset liittyvät pääosin etuus pohjaisiin eläkevarauksiin.

Apetit -konsernin merkittävimmät ovat etuus pohjaiset eläkejärjestelyt ovat emoyhtiöllä. Emoyhtiön järjestelyt koskevat yhtä työssä käyvää ja noin kahdeksaakymmentä eläkkeellä olevaa henkilöä. Emoyhtiön järjestelyt hallinnoidaan vakuutuslaitoksissa. Emoyhtiön eläkevelvoitteiden nykyarvo on 2,1 (2,3) miljoonaa euroa ja rahastoitujen varojen nykyarvo 1,9 (2,0) miljoonaa euroa. Nettovelka taseessa on 0,2 (0,3) miljoonaa euroa.

Milj. euroa	2017	2016
Taseeseen merkitty eläkevastuu		
Rahastoitujen velotteiden nykyarvo	2,1	2,3
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	-	-
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot	1,9	2,0
Ylijäämä (-) / Alijäämä	0,2	0,3
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	0,0	0,0
Nettomääräinen velka (+) / saaminen taseessa (-)	0,2	0,3

Velvoitteen nykyarvon muutokset

Eläkevelvoitteen nykyarvo tilikauden alussa	2,3	2,3
Tilikauden työsuoritukseen perustuva meno	0,0	0,0
Korkomenot	0,0	0,1
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	0,0	0,2
Maksetut etuudet	-0,2	-0,3
Eläkevelvoitteen nykyarvo tilikauden lopussa	2,1	2,3

Järjestelyyn kuuluvien varojen nykyarvon muutokset

Eläkevarojen nykyarvo tilikauden alussa	2,0	2,1
Korkotuotot	0,0	0,0
Varojen odotettu tuotto	0,0	0,2
Maksetut kannatusmaksut	0,0	0,0
Maksetut etuudet	-0,2	-0,3
Eläkevarojen nykyarvo tilikauden lopussa	1,9	2,0

Milj. euroa	2017	2016
Tuloslaskelman etuus pohjainen eläkekulu		
Tilikauden työsuoritukseen perustuva meno	0,0	0,0
Korkokulut eläkevelvoitteista	0,0	0,1
Korkotuotot eläkevaroista	0,0	0,0
Tuloslaskelmaan kirjattu eläkekulu	0,0	0,1

Omaan pääomaan kirjattu määrä

Väestötieteellisten oletuksien muutoksen voitot ja tappiot	0,0	0,0
Taloudellisten oletuksien muutoksen voitot ja tappiot	0,0	0,1
Kokemusperusteiset voitot ja tappiot	0,0	0,1
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuunottamatta korkoja	0,0	-0,2
Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät	0,0	0,0

Merkittävimmät vakuutusmatemaattiset oletamat

Diskonttokorko (%)	1,8	1,8
Palkankorotusolettama (%)	2,5	2,5
Eläkemaksujen kasvu (%)	1,8	1,7
Inflaatio (%)	1,4	1,6

Olettamien muutokset, herkkyystarkastelu 2017	Eläkevelat Nousu %	Lasku %
Diskonttokorko, muutos 0,5 %	-3,5	3,7
Palkankorotusolettama, muutos 0,5 %	0,0	0,0
Eläkemaksujen kasvu, muutos 0,25 %	2,0	-1,0
Eliniänodote, muutos 5 %	-2,5	2,6

Olettamien muutokset, herkkyystarkastelu 2016	Eläkevarat Nousu %	Lasku %
Diskonttokorko, muutos 0,5 %	-3,6	3,8
Palkankorotusolettama, muutos 0,5 %	0,0	0,0
Eläkemaksujen kasvu, muutos 0,25 %	2,1	-2,0
Eliniänodote, muutos 5 %	-2,5	2,6

21. KOROLLISET VELAT

Milj. euroa	2017	2016
Pitkäaikaiset		
Lainat rahoituslaitoksilta	3,4	4,8
Lainat muilta	0,1	0,1
Yhteensä	3,4	4,9

Lainat rahoituslaitoksilta ovat vaihtuvakorkoisia. Korollisista pitkäaikaisista veloista on euromääräisiä 3,4 (4,5) miljoonaa euroa ja norjan kruunumääräisiä 0,0 (0,4) miljoonaa euroa. Velkojen kirjanpitoarvon arvioidaan vastaavan niiden käypää arvoa.

Milj. euroa	2017	2016
Lyhytaikaiset		
Yritystodistukset ja lainat rahoituslaitoksilta	1,4	14,2
Lainat muilta	0,0	0,0
Yhteensä	1,5	14,2

Velkojen kirjanpitoarvojen arvioidaan vastaavan niiden käypää arvoa.

Korollisten velkojen täsmäytys rahavirtalaskelmaan

Milj. euroa	2017	2016
Pitkäaikaiset korolliset velat		
Alkuarvo 1.1.	4,9	0,9
Rahavirrat	-0,7	3,7
Myydyt liiketoiminnot, kalajalosteet, lopetetut toiminnot	-0,4	-
Valuuttakurssimuutokset	-0,4	0,2
Loppuarvo 31.12.	3,4	4,9
Lyhytaikaiset korolliset velat		
Alkuarvo 1.1.	14,2	35,3
Rahavirrat	-12,8	-21,0
Loppuarvo 31.12.	1,5	14,2

22. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

Milj. euroa	2017	2016
Pitkäaikaiset		
Johdannaisvelat, suojauslaskenta	0,1	0,1
Muut velat	0,1	0,1
Yhteensä	0,2	0,2

Milj. euroa	2017	2016
Lyhytaikaiset		
Ostovelat	20,8	30,2
Velat osakkuusyrityksille	0,5	0,3
Johdannaisvelat, ei suojauslaskenta	-	0,0
Johdannaisvelat, suojauslaskenta	0,6	0,0
Siirtovelat	8,6	8,3
Muut velat	3,6	3,7
Yhteensä	34,1	42,5

Siirtovelkojen olennaiset erät muodostuvat henkilösivukulujen ja tavaraostojen jaksotuksista.

23. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konserni altistuu normaalissa liiketoiminnassaan useille rahoitusriskeille. Konsernin riskienhallinnan tavoite on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin rahavirtaan. Apetit -konsernin kannalta olennaisimmat rahoitusriskit ovat likviditeetti-, korko-, valuutta- ja vastapuoliriskit. Konserni käyttää muun muassa johdannaissovimuksia valuuttaja korkorisikiltä suojautumiseen.

Rahoitusriskienhallinnan yleiset periaatteet hyväksyy Apetit Oyj:n hallitus ja niiden käytännön toteutuksesta vastaa talousjohtajan alaisuudessa toimiva rahoitusyksikkö.

1. MARKKINARISKIT

VALUUTTARISKIT

Konserni toimii kansainvälisillä markkinoilla ja on siten alttiina valuuttakurssimuutoksista johtuvalle valuuttariskille. Ulkomaan

valuuttamääräiset myynnit ja ostot sekä tase-erät (transaktioriski), sekä sijoitukset ulkomaisiin tytäryrityksiin (translaatoriski), muodostavat konsernin valuuttakurssiriskin. Valuuttakurssiriskiä aiheuttaa lähinnä Yhdysvaltain dollarista, joissa konsernilla on ajoittain merkittävää hankintaa ulkomailta. Konserni myi Kalaliiketoimintansa vuonna 2017, johon sisältyi kalaliiketoiminta Ruotsissa ja Norjassa. Myynnin seurauksena konsernilla ei ole enää merkittävää valuuttakurssiriskiä Ruotsin kruunusta ja Norjan kruunusta. Ennen kalaliiketoiminnan myyntiä sisäisistä lainoista on kirjattu valuuttakurssivaikutusta omaan pääomaan 0,3 miljoonaa euroa (-0,3 miljoonaa euroa).

Konsernin periaatteena on suojata alkuperäinen transaktioriski kaikkien taloudellisesti merkittävien valuuttapositionien osalta. Konsernin rahoituspolitiikan mukaan merkitykselliseksi katsotaan yli 100 000 euron arvoiset avoimet valuuttapositionit. Suojaus voidaan tehdä myös todennäköistä tulevaa avointa valuuttapositionia vastaan. Valuuttasuojauksessa instrumentteina voidaan käyttää valuuttatermiinejä ja -optioita sekä valuuttavaihtosopimuksia. Valuuttariskin liittyvistä suojauksista vastaavat liiketoimintayksiköt. Valuuttasuojauksia ohjaa toiminnalle määritelty riskienhallintapolitiikka, jonka toteuttamista valvoo konsernin rahoitusyksikkö.

RAHOITUSINSTRUMENTTIEN HERKKYYS VALUUTTARISKILLE

Standardin tarkoittama valuuttariski liittyy rahoitusinstrumentteihin, jotka ovat ulkomaan rahan määräisiä eli määritetty jonakin muuna valuuttana kuin siinä toimintavaluuttassa, jossa ne arvostetaan. Standardin yhteydessä valuuttariskillä ei tarkoiteta riskiä, joka liittyy rahoitusinstrumentteihin, jotka ovat ei-monetaarisia eriä tai toimintavaluutan määräisiin rahoitusinstrumentteihin.

Mikäli tilinpäätöspäivänä 31.12.2017 (31.12.2016) Yhdysvaltain dollarin kurssi olisi ollut 10 % vahvempi / heikompi euroon nähden, konsernin tilikauden tulos olisi kasvanut / pienentynyt 0,0 / 0,0 (0,9 / -0,8) miljoonaa euroa ja oma pääoma pienentynyt / kasvanut 0,0 / 0,0 (0,2 / -0,1) miljoonaa euroa. Analyysin olettamana on, että kaikki muut muuttujat, kuten esimerkiksi korot, pysyvät vakiona.

KORKORISKI

Konsernilla oli tilikauden päättyessä pitkäaikaisia vaihtuvakorkoisia rahalaitoslainoja yhteensä 3,4 (4,9) miljoonaa euroa, emittoituja yritystodistuksia 0,0 (11,0) miljoonaa euroa sekä muita korollisia lyhytaikaisia velkoja 1,5 (14,2) miljoonaa euroa

sekä likvidejä kassavaroja 15,7 (4,6) miljoonaa euroa. Yritystodistuksien maturiteetti on yleensä alle kolme kuukautta. Konserni on suojautunut pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten lainojen korkoriskiltä koronvaihtosopimuksilla, joiden nimellisarvo tilinpäätöksessä on 4,8 (5,4) miljoonaa euroa.

RAHOITUSINSTRUMENTTIEN HERKKYYS KORKORISKILLE

Tilinpäätöspäivän 31.12.2017 (31.12.2016) taserakenteella yhden prosenttiyksikön nousu / lasku koroissa olisi pienentänyt / kasvattanut tilikauden tulosta 0,0 / 0,0 (-0,1 / 0,1) miljoonaa euroa ja kasvattanut / pienentänyt omaa pääomaa 0,0 / 0,0 (0,0 / 0,0) miljoonaa euroa.

RAAKA-AINERISKI

Konserni on altistunut hyödykeriskille, joka liittyy hyödykkeiden saatavuuteen, hankinnan ja myynnin tai käytön eriaikaisuuteen sekä hinnanvaihteluihin. Vilja- ja öljykasviliiketoiminnassa merkittävimmät yksittäiset raaka-aineriskit kohdistuvat vehnään, ohraan, kauraan, soijaan ja rypsiin. Liiketoiminnan kokonaispositioriskiä hallitaan tarvittaessa käyttämällä raaka-ainefutuuereja, -termiinejä sekä -optioita. Konsernin raaka-aineriskin altistuma sekä vastaavasti suojaavien johdannaisinstrumenttien erääntymisajat ovat alle 12 kuukautta. Tilikauden päättyessä hyödykejohdannaisia oli avoinna 14,2 (15,0) miljoonalla eurolla. Pakastetuote- ja Tuoretuoteet-tuoteryhmissä liiketoimintojen merkittävimmät raaka-aineriskit syntyvät kaupan jaksohinnoitelluista sopimuksista, joissa hinta määritetään kiinteäksi koko hinnoittelujaksolle. Raaka-aineriskiä pyritään hallitsemaan pääosin hankinnan ja myynnin yhteistoiminnalla. Raaka-aineriskien hallinnasta vastaavat liiketoimintayksiköt niille asetettujen riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti. Raaka-aineriskin suojauslaskentaa sovelletaan pääsääntöisesti suojauslaskentaa.

Apetit -konserni suojautuu hankittavan sähkönhinnan vaihteluilta solmimalla aina kahteen vuoteen saakka ulottuvia hinnankiinnitys sopimuksia. Konsernin sähkösalkun hallinta on ulkoistettu kotimaisissa yhtiöissä. Sähkösalkun hallinta kattaa sekä fyysisen sähköhankinnan että hinnankiinnitykset. Sähköriskin hallintaa ohjaa erillinen sähkönhankinnan riskipolitiikka.

RAHOITUSINSTRUMENTTIEN HERKKYYS RAAKA-AINERISKILLE

Mikäli tilinpäätöspäivänä 31.12.2017 (31.12.2016) johdannaisopimusten mukaisten hyödykkeiden hinnat olisivat nousseet / laskeneet 10 %, tilikauden tulos olisi kasvanut / pienentynyt

0,0 / 0,0 (-0,6 / 0,5) miljoonaa euroa ja oma pääoma kasvanut / pienentynyt 1,3 / -1,3 (-0,9 / 1,1) miljoonaa euroa. Analyysissä johdannaisopimusten osalta, joihin sovelletaan suojauslaskentaa, käyvän arvon muutoksien oletetaan kohdistuvan kokonaisuudessaan omaan pääomaan.

MARKKINARISKEJÄ KOSKEVAT TIEDOT

Edellä esitetyt herkkyysoanalyysit korko-, valuutta- ja hyödykeriskeistä eivät välttämättä ole edustavia, koska konserni altistuu markkinariskeille myös muiden tase-erien kuin rahoitusinstrumenttien kautta. Esimerkiksi valuuttariskin osalta herkkyysoanalyysi esittää vain rahoitusinstrumenttien herkkyyden valuuttamuutoksille. Johdannaisten aiheuttamat rahavirtavaikutukset kumoutuvat merkityksellisin osin ulkomaanvaluutassa ostettavien hyödykkeiden vastakkaisen hintamuutoksen kautta, vaikka konserni ei sovelle IAS 39 tarkoittamaa suojauslaskentaa kaikkien suojaustarkoituksessa tehtyihin valuuttajohdannaisopimuksiin.

2. LUOTTORISKIT

Johdannaisopimuksia tehdään vain hyvän luottokelpoisuuden omaavien koti- ja ulkomaisten pankkien kanssa. Raaka-ainejohdannaisopimuksia voidaan tehdä tarpeeseen soveltuvissa hyödykeporseissa. Likvidejä varoja sijoitetaan vahvistettujen limiittien puitteissa kohteisiin, joiden luottokelpoisuus on hyvä.

Operatiivisen luottoriskin minimoimiseksi liiketoimintayksiköt pyrkivät saamaan turvaavan vakuuden, kuten esimerkiksi luottovakuutuksen, asiakkaan luottokelpoisuuden niin edellyttäessä.

Johdon arvion mukaan konsernin luottoriskissä ei ole merkittäviä asiakaskohtaisia, maantieteellisiä eikä vastapuolikohtaisia keskittyymiä.

Konsernin saamisten ikäjakauma

Milj. euroa	2017	2016
Erääntymättömät saamiset	17,9	30,1
0–3 kuukautta erääntyneet saamiset	0,3	0,0
4–6 kuukautta erääntyneet saamiset	0,0	0,0
Yli 6 kuukautta erääntyneet saamiset	0,0	0,0
Yhteensä	18,3	30,1

Muihin kuin yllä esitettyihin konsernin tase-eriin ei liity luottoriskiä. Osa konsernin tytäryhtiöistä on myynyt tilikauden aikana laskusaatavia rahoitusyhtiölle osana käyttöpääoman tehostamista. Saatavien myynnin osalta luottotappioriski on pysyvästi siirtynyt konsernista.

3. MAKSUVALMIUSRISKI

Maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että yrityksen likvidit rahavarat ja lisärahoitusmahdollisuudet eivät riitä kattamaan liiketoiminnan tarpeita. Maksuvalmiusriskin hallinnan tavoitteena on riittävien likvidien varojen ja luottolimiittien ylläpitäminen siten, että konsernin liiketoiminnan rahoitus on jatkuvasti turvattu. Konserniyhtiöiden rahavirrat netotetaan sisäisen pankin ja konsernitilien avulla. Likviditeetin hallitsemiseksi konsernilla on 100,0 (100,0) miljoonan euron suuruinen yritystodistusohjelman lisäksi rahoituslaitosten kanssa sovittuja pitkäaikaisia sitovaa luottolimiittijä, joita 31.12.2017 oli nostettavissa 40,0 (40,0) miljoonaa euroa. Luottolimiiteistä 25 miljoonaa euroa erääntyy syyskuussa 2020, 15 miljoonaa euroa kesäkuussa 2022. Konsernilla on tilinpäätöshetkellä erillinen rahoituslaina 4,8 miljoonaa euroa, joka lyhennetään pois kesäkuuhun 2022 mennessä. Yritystodistuksia oli emittoituina 0,0 (11,0) miljoonaa euroa. Likviditeettiriskin hallinnasta vastaa emoyhtiön rahoitusyksikkö.

Konsernin johdannaisvelkojen, ostovelkojen ja korollisten lainojen lyhennysten ja korkojen kassavirrat 31.12.2017

Milj. euroa	0–3 kk	4–12 kk	1–5 vuotta	yli 5 vuotta
Rahalaitos- ja muut lainat	-0,5	-1,0	-3,4	-
Ostovelat	-21,3	-	-	-
Johdannaisvelat	-0,3	-0,3	-0,1	-
Yhteensä	-22,2	-1,3	-3,5	-

Konsernin johdannaisvelkojen, ostovelkojen ja korollisten lainojen lyhennysten ja korkojen kassavirrat 31.12.2016

Milj. euroa	0–3 kk	4–12 kk	1–5 vuotta	yli 5 vuotta
Rahalaitos- ja muut lainat	-11,0	-0,9	-4,7	-0,7
Ostovelat	-30,5	-	-	-
Johdannaisvelat	0,0	0,0	-0,1	-
Yhteensä	-41,5	-0,9	-4,8	-0,7

4. PÄÄOMAN HALLINTA

Pääomarakenteen hallinnan tärkein tavoite on turvata ja varmistaa konsernin toimintaedellytykset kaikissa olosuhteissa. Yhtiön hallitus seuraa pääomarakennetta säännöllisesti. Konsernilla ei ole luottoluokituslaitoksen myöntämää julkista luottoluokitusta.

Korollisten velkojen määrä konsernissa vaihtelee vuoden sisällä merkittävästi johtuen käyttöpääoman sitoutuneisuuden kausiluonteisuudesta. Suurimmillaan käyttöpääoman sitoutuminen on yleensä loppuvuodesta ja pienimmillään keväällä ja kesällä.

Milj. euroa	2017	2016
Korolliset velat	4,9	19,1
Likvidit rahavarat	15,7	4,6
Korollinen nettovelka	-10,8	14,5
Oma pääoma yhteensä	112,3	117,7
Korollinen nettovelka ja oma pääoma yhteensä	101,5	132,3
Nettovelkaantumisaste, %	-9,6	12,4
Omavaraisuusaste, %	72,6	64,1

24. VAKUUDET, VASTUUSITOUMUKSET, EHDOLLISET VARAT JA MUUT SITOUMUKSET

Milj. euroa	2017	2016
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä tai muita vakuuksia		
Rahalaitoslainat	-	0,4
Omien velkojen vakuudeksi		
Kiinteistökiinnitykset	-	2,5
Muut vakuudet	0,2	2,2
Takaukset	2,9	9,4
Ei purettavissa olevat muut vuokrasopimukset		
Yhden vuoden kuluessa erääntyvät	3,4	3,9
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua erääntyvät	3,8	4,9
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	1,7	1,8
Yhteensä	8,9	10,6

Vähimmäisvuokrien kokonaismäärästä liittyy kiinteistöjen vuokrasopimuksiin 8,0 (9,6) miljoonaa euroa.

Milj. euroa	2017	2016
Ehdolliset varat		
Yhteisellä arvo-osuustilillä olleiden osakkeiden myynnistä kertyneet varat	0,7	0,7
Investointisitoumukset		
Ruokaratkaisut	1,0	1,0

Muut vastuut

Kiinteistöjen arvonlisäveron tarkistamisvastuu

Konserniyhtiöt ovat velvollisia tarkistamaan 2009-2017 valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistöjen verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 1,5 (2,0) miljoonaa euroa ja viimeinen tarkistusvuosi on 2027.

25. KÄYVÄN ARVON HIERARKIA KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUISTA RAHOITUSVAROISTA JA -VELOISTA

Milj. euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Varat 2017				
Hyödyke ja valuuttajohdannaiset	-	-	-	-
Varat 2016				
Valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskenta	-	0,0	-	0,0
Hyödykejohdannaiset, suojauslaskenta	0,0	-	-	0,0
Velat 2017				
Hyödykejohdannainen, suojauslaskenta	-	0,6	-	0,6
Koronvaihtosopimus, ei suojauslaskenta	-	0,1	-	0,1
Velat 2016				
Valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskenta	-	0,0	-	0,0
Hyödykejohdannaiset, ei suojauslaskenta	0,0	-	-	-
Koronvaihtosopimus, ei suojauslaskenta	-	0,1	-	0,1
Koronvaihtosopimus, suojauslaskenta	-	0,0	-	0,0

Tilikaudella ei ole tapahtunut siirtoja hierarkiatasojen 1 ja 2 välillä.

Tason 1 käyvät arvot perustuvat toimivilla markkinoilla noteerattuihin hintoihin.

Tason 2 käyvät arvot perustuvat muihin syöttötietoihin ja yleisesti hyväksytyihin arvostusmalleihin. Kyseiset syöttötiedot kuitenkin perustuvat todennettaviin markkinahintoihin.

Tason 3 käyvät arvot perustuvat merkittäviltä osin muihin syöttötietoihin, jotka eivät perustu pääosin todennettaviin markkinahintoihin, vaan johdon arviointiin ja yleisesti hyväksytyihin arvostusmalleihin.

Johdannaisopimusten nimellisarvot

Milj. euroa	2017	2016
Valuuttatermiinisopimukset, ei suojauslaskentaa	-	8,1
Valuuttatermiinisopimukset, suojauslaskenta	-	2,4
Hyödykejohdannaiset, ei rahavirran suojaus	14,2	12,6
Hyödykejohdannaiset, rahavirran suojaus	-	5,4
Koronvaihtosopimukset, rahavirran suojaus	4,8	-

Muut tiedot rahavirran suojauksesta

Konserni on soveltanut rahavirran suojauslaskentaa hyödykejohdannaisiin ja valuuttajohdannaisiin. Sähkönhankintaan liittyvät johdannaiset erääntyvät kolmen vuoden kuluessa painottuen kahteen tilinpäätöspäivän jälkeiseen vuoteen. Muut johdannaiset erääntyvät alle vuoden kuluessa. Suojauslaskennan piirissä olevista johdannaisista on tilikauden aikana kirjattu omaan pääomaan -0,5 (-0,5) miljoonaa euroa. Kaikista johdannaisista tulokseen kirjatusta määrästä liikevaihtoon sisältyy 0,3 (0,0) miljoonaa euroa, ostoihin sekä liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin 0,4 (-0,4) miljoonaa euroa, rahoitustuottoihin ja -kuluihin 0,0 (0,1) miljoonaa euroa ja veroihin -0,1 (0,1) miljoonaa euroa. Rahavirran suojauksessa johdannaisten vaikutukset tuloslaskelmassa netottuvat merkitykselliseltä osalta suojauskohteen vastakkaista arvonmuutosta vastaan.

26. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Konsernin emo- ja tytäryrityssuhteet	Kotimaa	Konsernin omistus-osuus %	Konsernin osuus äänivallasta %
Apetit Oyj (emoyritys)	Suomi		
Apetit Ruoka Oy	Suomi	100,0	100,0
Apetit Ruokaratkaisut Oy	Suomi	100,0	100,0
Kiinteistöosakeyhtiö Kivikonlaita	Suomi	100,0	100,0
Apetit Suomi Oy	Suomi	100,0	100,0
Avena Nordic Grain Oy	Suomi	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
Avena Kantvik Oy	Suomi	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
OOO Avena St. Petersburg	Venäjä	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
UAB Avena Nordic Grain	Liettua	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
Avena Nordic Grain OÜ	Viro	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
TOO Avena Astana	Kazakstan	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
OOO Avena-Ukraina	Ukraina	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
SIA Avena Nordic Grain	Latvia	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
Lepäävät yhtiöt, 2 kpl	Suomi	100,0	100,0

¹⁾ Lisäksi konserni omistaa välillisesti Foison Oy:n kautta 4,5 % Avena Nordic Grain Oy:n osakkeista.

Johdon työsuhte-etuudet

Johtoon kuuluviksi avainhenkilöiksi luetaan hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet sekä emoyhtiön toimitusjohtaja ja muu johtoryhmä.

Hallintoneuvoston puheenjohtajan palkkio oli 15 600 (16 500) euroa, varapuheenjohtajan 11 580 (12 780) euroa ja jäsenien kokouspalkkio 300–1 200 (300 -1 200) euroa.

Hallituksen jäsenien, toimitusjohtajien ja muun johtoryhmän palkat, palkkiot ja luontoisedut olivat seuraavat:

1000 euroa	2017	2016
Veijo Meriläinen, puheenjohtaja	45	46
Aappo Kontu, hallituksen varapuheenjohtaja 12.4.2017 asti	8	28
Lasse Aho, hallituksen jäsen	23	23
Annikka Hurme, hallituksen jäsen 12.4.2017 alkaen	15	-
Esa Härmälä, hallituksen jäsen, hallituksen varapuheenjohtaja 12.4.2017 alkaen	26	23
Seppo Laine, hallituksen jäsen 28.4.2016 alkaen	23	17
Tuomo Lähdesmäki, hallituksen jäsen 28.4.2016 asti	-	6
Niko Simula, hallituksen jäsen	23	23
Juha Vanhainen, toimitusjohtaja	451	446
Muu johtoryhmä, viisi jäsentä (kaksi vaihdosta, palkat johtoryhmässäoloajalta)	817	861

Johdon palkitsemis- ja sitouttamisjärjestelmät koostuvat rahapalkasta, luontois- ja eläke-eduista ja tulospalkkiosta, joilla mitataan vuosittaisen menestymistä. Järjestelmän tasoa kokonaisuutena verrataan vuosittain yleiseen markkinatasoon. Apetit Oyj:n hallitus päättää toimitusjohtajan ja johdon muiden jäsenten palkitsemisjärjestelmän periaatteista. Hallitus myös vahvistaa vuosittain järjestelmässä käytettävät mittarit ja niiden tason suhteessa valittuihin tavoitteisiin. Mittareina on vuosibudjetteihin liittyviä tunnuslukuja sekä toimintokohtaisesti nimettyjä kehityskohteita. Vuonna 2017 toimitusjohtajan ja johdon mittareita olivat muun muassa konsernin ja soveltuvan liiketoimintayksikön operatiivinen liikevoitto. Tulospalkkion enimmäismäärä toimitusjohtajalla on 60 prosenttia ja johdolla 50 prosenttia vuosipalkasta. Toimitusjohtajalla ja kahdella johtoryhmän jäsenellä on erilliset liiketulosidonnaiset vuosille 2015-2017, 2016-2018 ja 2017-2019 kohdistuvat kannustinjärjestelmät, joissa enimmäismäärät ovat toimitusjohtajalla vuoden peruspalkka ja muilla kahdeksan kuukauden palkkaa vastaava osuus. Maksu tapahtuu ansaintajakson päätyttyä (50%) osakkeina ja (50%) rahapalkkiona. Lisäksi toimitusjohtaja on hankkinut 10 000 Apetit Oy:n osaketta, joita vastaan yhtiö antaa saman suuruisen palkkion yhtiön osakkeina (50%) ja rahapalkkiona (50%) kolmen vuoden työskentelyjakson jälkeen.

Hallituksen jäsenillä ei ole eläkesopimuksia konserniyhtiöiden kanssa.

Toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 62 vuotta.

Työsuhteen jälkeiset etuudet

1000 euroa	2017	2016
Eläke-etuudesta johtuen kuluksi kirjattu määrä	-	-
Juha Vanhainen, toimitusjohtaja	112	105

Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeiset ehdot on määritelty toimitusjohtajasopimuksessa. Toimitusjohtajan irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Yhtiön irtisanoessa toimitusjohtajan tämä on oikeutettu 12 kuukauden palkkaa vastaavaan erokorvaukseen.

Konsernilla ei ollut lainasaamisia konsernin johtohenkilöiltä tilikausien aikana.

Liiketoimet osakkuusyritysten kanssa

Milj. euroa	2017	2016
Myyntit osakkuusyrityksille	0,9	0,8
Ostot osakkuusyrityksiltä	2,8	3,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset osakkuusyrityksiltä kauden lopussa	0,4	0,1
Ostovelat ja muut velat osakkuusyrityksille kauden lopussa	0,5	0,3

Tavaroiden ja palveluiden myynnit osakkuusyrityksien kanssa perustuvat markkinahintoihin.

27. TILINPÄÄTÖKSEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Konsernilla ei ole tiedossa sellaisia olennaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia, jotka olisivat vaikuttaneet tilinpäätöksen laadintaan.

28. TUNNUSLUVUT

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Liiketoiminnan laajuus ja kannattavuus

Milj. euroa	Jatkuvat toiminnot		Sisältää lopetetut toiminnot		
	2017	2016	2015	2014	2013
Liikevaihto	314,0	312,0	380,8	384,7	387,3
Vienti Suomesta	101,0	69,4	74,7	82,7	64,0
Liiketulos	1,1	0,8	-1,0	-7,7	3,8
% liikevaihdosta	0,3	0,3	-0,3	-2,0	1,0
Tutkimusmenot	1,9	0,8	0,8	0,8	0,9
% liikevaihdosta	0,6	0,4	0,2	0,2	0,2
Rahoitustuotot (+) /-kulut (-), netto	-0,5	-0,6	-1,5	-2,2	-0,2
Tulos ennen veroja	1,6	1,0	-3,5	-8,1	9,3
% liikevaihdosta	0,5	0,3	-0,9	-2,1	2,4
Tilikauden tulos	2,9	2,0	-4,6	-8,7	9,3
% liikevaihdosta	0,9	0,7	-1,2	-2,3	2,4
Jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	2,9	2,0	-4,3	-8,0	10,1
Vähemmistölle	-	-	-0,3	-0,7	-0,8
Oman pääoman tuotto, %	2,5	1,7	-3,7	-6,5	6,5
Sidotun pääoman tuotto, %	1,9	1,3	-1,5	-4,2	5,9

Rahoitus ja taloudellinen asema

Milj. euroa	Konserni yhteensä				
	2017	2016	2015	2014	2013
Omavaraisuusaste, %	72,6	64,1	61,1	69,7	70,3
Nettovelkaantumisaste, %	-9,6	12,4	19,0	-1,3	8,4
Pitkäaikaiset varat	74,7	83,6	79,1	88,5	105,2
Vaihto-omaisuus	45,8	65,3	74,8	53,8	64,0
Muut lyhytaikaiset varat	34,2	34,8	44,0	43,4	35,2
Oma pääoma	112,3	117,7	121,0	129,4	143,6
Jakokelpoiset varat	62,6	66,3	67,3	73,4	86,0
Korolliset velat	4,9	19,1	36,5	12,0	14,9
Korottomat velat	37,6	46,8	40,4	44,3	45,8
Taseen loppusumma	154,7	183,7	197,9	185,7	204,4

Muut tunnusluvut

Milj. euroa	Jatkuvat toiminnot		Sisältää lopetetut toiminnot		
	2017	2016	2015	2014	2013
Bruttoinvestoinnit ilman yritysostoja	5,2	7,7	9,1	2,5	3,0
% liikevaihdosta	1,6	2,5	2,4	0,7	0,8
Yritysosot ja muut osakeinvestoinnit	0,4	0,0	0,1	0,0	-
% liikevaihdosta	0,1	0,0	0,0	0,0	-
Henkilöstö keskimäärin	557	549	725	723	782

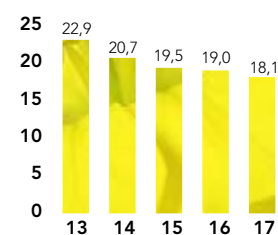
OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

	Konserni yhteensä				
	2017	2016	2015	2014	2013
Tulos/osake, euroa	- 0,10	0,19	-0,69	-1,29	1,63
Osakekohtainen osinko, euroa	0,70 ¹⁾	0,70	0,70	0,70	1,00
Osinko tuloksesta, %	-	368,4	-	-	61,3
Efektiiivinen osinkotuotto, %	5,0	5,4	5,5	5,2	5,1
P/E-luku	-	68,3	-	-	11,9
Oma pääoma/osake, euroa	18,10	19,00	19,53	20,70	22,90
Osakkeen kurssikehitys, euroa					
Tilikauden alin kurssi	12,91	11,64	12,61	13,56	14,41
Tilikauden ylin kurssi	14,58	14,50	16,80	21,63	19,64
Tilikauden keskimurssi	13,67	12,97	14,12	16,42	16,77
Tilikauden päätöskurssi	14,12	12,97	12,65	13,59	19,45
Osakkeiden vaihto					
Osakkeiden vaihto pörssissä, 1000 kpl	835	561	696	1 031	700
Osuus osakkeiden keskimääräisestä määrästä, %	13,0	8,9	11,0	16,3	11,1
Osakepääoma, milj. euroa					
Osakekannan markkina-arvo, milj. euroa	89,2	81,9	79,9	85,9	122,9
Osingonjako, milj.euroa	4,3 ¹⁾	4,3	4,3	4,3	6,2
Osakkeiden määrä, kpl					
Osakkeiden lukumäärä	6 317 576	6 317 576	6 317 576	6 317 576	6 317 576
Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä	6 202 128	6 197 815	6 192 435	6 188 416	6 220 618
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	6 206 150	6 200 771	6 195 287	6 190 298	6 187 576
Omien osakkeiden määrä	111 426	116 805	122 289	127 278	130 000

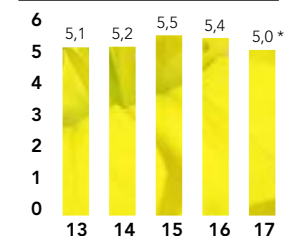
¹⁾ Hallituksen ehdotus

Tunnusluvut -liitetieto ei ole osa virallista tilinpäätösmateriaalia.

Oma pääoma/osake
2013-2017, euroa

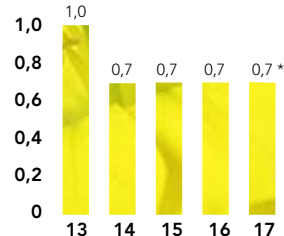

Efektiiivinen osinkotuotto
2013-2017, %

* hallituksen ehdotus

Osinko/osake
2013-2017, euroa

* hallituksen ehdotus

29. TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto, % (ROE)	= $\frac{\text{Voitto / tappio}}{\text{Oma pääoma yhteensä, keskimäärin}} \times 100$
Sidotun pääoman tuotto, % (ROCE)	= $\frac{\text{Liikevoitto + osuus osakkuusyriytysten tuloksista}}{\text{Sidottu oma pääoma, keskimäärin tilinpäätösarvoin}} \times 100$
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto, % (ROCE)	= $\frac{\text{Operatiivinen liikevoitto + osuus osakkuusyriytysten tuloksista}}{\text{Sidottu oma pääoma, keskimäärin kvartaaleittain}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	= $\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma – saadut ennakot}} \times 100$
Nettovelkaantumisaste, %	= $\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma yhteensä}} \times 100$
Korolliset nettovelat	= Korolliset velat – rahavarat, pankkisaamiset ja muut likvidit sijoitukset
Tulos / osake	= $\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto / tappio}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo}}$
Osakekohtainen osinko	= $\frac{\text{Tilikauden osingonjako}}{\text{Osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko tuloksesta, %	= $\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Efektiiivinen osinkotuotto, %	= $\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Tilikauden päätöskurssi}} \times 100$
P/E-luku	= $\frac{\text{Tilikauden päätöskurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Oma pääoma/osake	= $\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden laimentamaton ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osakekannan markkina-arvo	= Osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä × tilikauden päätöskurssi
Operatiivinen käyttökate (EBITDA)	= Operatiivinen liiketulos – poistot, arvonalennukset ja osakkuusyriytystulokset
Operatiivinen liiketulos	= Liiketulos – uudelleenjärjestelykulut, merkittävät liikearvojen tai muiden taseerien alaskirjaukset tai palautukset, operatiivisiin segmentteihin liittyvät osakkuusyriytystulokset tai muut poikkeavat ja olennaiset erät.

Liitetieto ei ole osa virallista tilinpäätösmateriaalia.

30. SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 1.2.2018

	Osake- määrä	%	Äänimäärä	%
Jussi Capital Oy	714 039	11,3	714 039	11,5
Valion Eläkekassa	520 108	8,2	520 108	8,4
Eela Esko	392 392	6,2	392 392	6,3
Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	347 860	5,5	347 860	5,6
Nordea Bank AB, Suomen sivuliike	178 050	2,8	178 050	2,9
EM Group Oy	145 084	2,3	145 084	2,3
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry	125 485	2,0	125 485	2,0
Jussi Invest Oy	101 000	1,6	101 000	1,6
Skandinavista Enskilda Banken AB, Helsingin sivukonttori	76 476	1,2	76 476	1,2
Norvestia Oyj	74 294	1,2	74 294	1,2
10 suurinta yhteensä	2 674 788	42,3	2 674 788	43,1
Hallintarekisteröidyt osakkeet	302 560	4,8	302 560	4,9
Muut osakkeenomistajat	3 228 802	51,1	3 228 802	52,0
Ulkopuolisten omistuksessa yhteensä	6 206 150	98,2	6 206 150	100,0
Omassa omistuksessa	111 426	1,8		
Yhteensä	6 317 576	100,0		

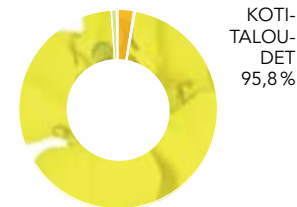
Osakkeiden omistuksen jakautuminen suuruusluokittain 1.2.2018

Osakkeita		Osakkaiden lukumäärä, kp	Osuus osakkeista %	Osakkeita yhteensä kpl	Osuus osakkeista %
1	100	5 909	53,0	242 430	3,8
101	500	3 913	35,1	957 409	15,2
501	1000	818	7,3	601 712	9,5
1001	5000	447	4,0	884 159	14,0
5001	10000	33	0,3	220 737	3,5
10001	50000	25	0,2	442 010	7,0
50001	100000	5	0,0	333 675	5,3
100001	500000	7	0,1	1 401 297	22,2
500001		2	0,0	1 234 147	19,5
Yhteensä		11 159	100,0	6 317 576	100,0

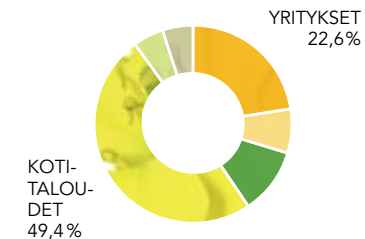
Osakkeiden omistuksen jakautuminen omistajaryhmittäin 1.2.2018

	Osuus osakkaista, %	Osuus osakkeista, %
Yritykset yhteensä	2,6	22,6
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset yhteensä	0,1	7,2
Julkisyhteisöt yhteensä	0,3	10,9
Kotitaloudet yhteensä	95,8	49,4
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt yhteensä	1,0	5,0
Ulkomaat yhteensä	0,1	0,0
Hallintarekisteri		4,8
Yhteensä		100,0

Osakkeiden omistuksen jakautuminen, osuus osakkaista, %

Osakkeiden omistuksen, jakautuminen, osuus osakkeista, %

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA, FAS

1000 euroa	Liitetieto	2017	2016
Liiketoiminnan muut tuotot	(1)	419	583
Henkilöstökulut	(2)	-2 372	-1 973
Poistot ja arvonalentumiset	(3)	-247	-267
Liiketoiminnan muut kulut	(4)	-1 448	-1 189
Liiketulos		-3 649	-2 846
Rahoitustuotot ja -kulut	(5)	3 922	5 848
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		273	3 002
Laskennallisen verosaamisen muutos	(6)	566	330
Tilikauden tulos		839	3 333

EMOYHTIÖN TASE, FAS

1000 euroa	Liitetieto	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	(7)	4	139
Aineelliset hyödykkeet	(8)	3 392	3 641
Osuudet saman konsernin yrityksissä	(9,10)	21 993	22 780
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	(9,10)	12 562	12 246
Muut sijoitukset ja saamiset	(9,10)	42	42
Pysyvät vastaavat yhteensä		37 992	38 847
Vaihtuvat vastaavat			
Pitkäaikaiset saamiset	(11)	26 315	20 421
Laskennallinen verosaaminen	(13)	1 484	918
Lyhytaikaiset saamiset	(12)	40 969	59 138
Rahat ja pankkisaamiset		15 164	3 995
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		83 932	84 472
Vastaavaa yhteensä		121 923	123 319
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	(14)		
Osakepääoma		12 635	12 635
Ylikurssirahasto		23 391	23 391
Käyttöraho		7 232	7 232
Edellisten tilikausien tulos		54 526	55 716
Tilikauden tulos		839	3 333
Oma pääoma yhteensä		98 622	102 307
Poistoero		10	10
Vieras pääoma	(15)		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma		3 373	4 400
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma		398	103
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma		18 522	15 785
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		999	714
Vieras pääoma yhteensä		23 291	21 002
Vastattavaa yhteensä		121 923	123 319

EMOYHTIÖN RAHAVIRTALASKELMA, FAS

1000 euroa	2017	2016
Liiketoiminnan rahavirta		
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	273	3 002
Oikaisut *)	-4 353	-5 868
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	17 294	-996
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	579	88
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	13 793	-3 774
Saadut osingot liiketoiminnasta	2 822	4 420
Maksetut korot liiketoiminnasta	-201	-305
Saadut korot liiketoiminnasta	1 066	1 175
Liiketoiminnan rahavirta (A)	17 479	1 516
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-53	-104
Aineellisten hyödykkeiden luovutustulot	158	1
Myytyjen tytäryhtiöiden luovutustulos	10 032	-
Investoinnit omistusyhteisyrityksiin	-426	-
Muiden sijoitusten luovutustulot	215	314
Saadut osingot investoinneista	1 283	317
Investointien rahavirta (B)	11 209	527

1000 euroa	2017	2016
Rahavirta ennen rahoitusta	28 688	2 044
Rahoituksen rahavirta		
Muiden pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-1 027	3 903
Muiden lyhytaikaisten lainojen nostot ja takaisinmaksut	-10 755	-21 000
Pitkäaikaisten tytäryhtiölainojen muutos	-15 763	-2 238
Lyhytaikaisten tytäryhtiölainojen muutos	14 367	11 572
Maksetut osingot	-4 341	-4 337
Saadut konserniavustukset	-	1 237
Rahoituksen rahavirta (C)	-17 518	-10 863
Rahavarojen muutos (A+B+C), lisäys (+) / vähennys (-)	11 169	-8 819
Rahavarat tilikauden alussa	3 995	12 814
Rahavarat tilikauden lopussa	15 164	3 995
Konsernitilisaamisten ja -velkojen muutos 17 471 (-971) on esitetty käyttöpääoman muutoksessa.		
*) Oikaisut		
Poistot ja arvonalennukset	247	267
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 922	-5 848
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	-66	-285
Tytäryhtiöosakkeiden ja lainojen arvonalennus, netto	-657	-
Muut	43	-2
Yhteensä	-4 353	-5 868

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET, FAS

PYSYVIEN VASTAAVIEN ARVOSTUS

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina taloudellisen pitoajan perusteella.

Tilikaudella on kirjattu emoyhtiön tilinpäätöksen rahoituseriin 0,7 miljoonan euron arvonalentuminen tytäryhtiöosakkeista sekä -lainoista.

VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muunnettu euroiksi Euroopan keskuspankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan keskipäivän. Lyhytaikaisista saamisista ja veloista syntyneet kurssierot on kirjattu tulosvaikutteisesti. Pitkäaikaisten saamisten ja velkojen realisoitumattomat kurssierot on kirjattu tulosvaikutteisesti.

LASKENNALLISET VEROT

Laskennallinen verovelka ja -saaminen on laskettu verotuksen ja tilinpäätöksen välisille väliaikaisille eroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa.

JOHDANNAISSOPIMUSTEN KÄYTTÖ

Riskienhallintapolitiikkansa mukaisesti yhtiö käyttää erilaisia johdannaisia valuutta-, korko- sekä hyödykehintariskeitä suojautumiseen. Liitetietojen vastuissa on ilmoitettu johdannaissopimusten nimellisarvot, jotka kertovat minkälaisia tulosvaikutuksia olisi syntynyt johdannaissopimusten sulkemisesta tilinpäätöshetkellä.

Johdannaissopimusten realisoitumattomat tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituskuluihin. Johdannaissopimusten realisoitumattomia voittoja ei kirjata tulosvaikutteisesti, voitot kirjataan vasta johdannaisten realisoituessa rahoitustuottoihin.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Yhtiön henkilöstön lakisääteinen eläketurva on hoidettu eläkevakuutuksilla. Aikaisemmin Lännen toimihenkilöiden eläkesäätiö s.r.:n toimintapiiriin kuuluneille toimihenkilöille ja eläkeläisille etueläkevakuutukset antavat eläkesäätiön sääntöjen mukaisen lisäeläketurvan.

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 62 vuotta.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT, FAS

1. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1000 euroa	2017	2016
Luovutusvoitot	106	285
Vuokratuotot	146	141
Palveluveloitukset	144	146
Muut	23	11
Yhteensä	419	583

2. HENKILÖSTÖKULUT JA HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ

1000 euroa	2017	2016
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	1 887	1 639
Eläkekulut	351	273
Muut henkilösivukulut	134	61
Yhteensä	2 372	1 973

Toimielinten palkat, palkkiot ja etuudet on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetietojen liitteessä 26.

Henkilöstö keskimäärin	2017	2016
	12	11

Emoyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan eläkesitoumukset

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 62 vuotta.

3. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty hyödykkeen käyttöönotto-kaudesta alkaen.

Poistoajat

Aineettomat oikeudet	5 tai 10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5 tai 10 vuotta
Rakennukset, kiviset ja puiset	20–30 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat	5 tai 10 vuotta
Koneet ja kalusto	5 tai 10 vuotta

Poistoperusteissa ei ole muutoksia.

1000 euroa	2017	2016
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat oikeudet	-	12
Muut pitkävaikutteiset menot	2	34
Rakennukset ja rakennelmat	199	197
Koneet ja kalusto	38	16
Yhteensä	239	259
Arvonalentumiset pysyvistä vastaavista		
Aineettomat oikeudet	-	1
Muut pitkävaikutteiset menot	-	2
Rakennukset ja rakennelmat	8	-
Koneet ja kalusto	-	4
Yhteensä	8	8
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset yhteensä	247	267

4. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

1000 euroa	2017	2016
Vuokrat	78	25
Hallinnon kulut	664	509
Muut liiketoiminnan kulut	706	655
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	1 448	1 189
Tilintarkastuskulut	111	76

5. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

1000 euroa	2017	2016
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	2 815	4 416
Omistusyhteisyriksiltä	1 283	317
Muilta	6	4
Yhteensä	4 104	4 737
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Saman konsernin yrityksiltä	151	193
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	915	981
Valuuttakurssivoitot	0	266
Muut korkotuotot muilta	0	1
Yhteensä	915	1 248
Rahoitustuotot yhteensä	5 170	6 177
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Valuuttakurssitappiot	392	25
Korkokulut	73	87
Muut rahoituskulut muille	129	218
Tytäryhtiöosakkeiden ja lainojen arvonalennus	657	-
Yhteensä	1 249	329
Rahoituskulut yhteensä	1 249	329
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	3 922	5 848

Valuuttakurssitappiot sisältävät realisoitumattomia kurssitappioita pitkäaikaisista lainasaamisista 389 tuhatta euroa. Vertailuvuonna valuuttakurssivoitot sisältävät realisoitumattomia kurssivoittoja 264 tuhatta euroa.

6. TULOVEROT

1000 euroa	2017	2016
Laskennallisen verosaamisen muutos	566	330
Yhteensä	566	330

7. PYSYVÄT VASTAAVAT, AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat hyödykkeet 2017

1000 euroa	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	160	448	608
Vähennykset	-59	-220	-279
Hankintameno 31.12.	101	228	329
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-124	-345	-469
Vähennysten kertyneet poistot	23	123	146
Tilikauden poisto	-	-2	-2
Kertyneet poistot 31.12.	-101	-224	-325
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	-	4	4

Aineettomat hyödykkeet 2016

1000 euroa	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	162	463	625
Vähennykset	-2	-16	-18
Hankintameno 31.12.	160	448	608
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-112	-324	-437
Vähennysten kertyneet poistot	2	16	18
Arvonalentumiset	-1	-2	-3
Tilikauden poisto	-12	-34	-46
Kertyneet poistot 31.12.	-124	-345	-469
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	36	103	139

8. PYSYVÄT VASTAAVAT, AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineelliset hyödykkeet 2017

1000 euroa	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 260	4 769	328	57	104	7 518
Lisäykset	-	36	17	-	-	53
Vähennykset	-57	-35	-100	-	-	-192
Siirrot erien välillä	-	-	104	-	-104	-
Hankintameno 31.12.	2 203	4 769	349	57	-	7 379
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	-3 586	-291	-	-	-3 877
Vähennysten kertyneet poistot	-	27	100	-	-	127
Tilikauden poisto	-	-199	-37	-	-	-236
Kertyneet poistot 31.12.	-	-3 758	-229	-	-	-3 987
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	2 203	1 012	120	57	-	3 392

Aineelliset hyödykkeet 2016

1000 euroa	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 260	4 769	339	57	-	7 425
Lisäykset	-	-	-	-	104	104
Vähennykset	-	-	-11	-	-	-11
Hankintameno 31.12.	2 260	4 769	328	57	104	7 518
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	-3 389	-282	-	-	-3 671
Vähennysten kertyneet poistot	-	-	11	-	-	11
Tilikauden poisto	-	-197	-16	-	-	-213
Kertyneet poistot 31.12.	-	-3 586	-291	-	-	-3 877
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	2 260	1 183	37	57	104	3 641

Arvonkorotukset 2017 ja 2016

1000 euroa	Yhteensä
Arvonkorotukset sisältävät maa-alueiden kirjanpitoarvoon.	
Maa-alueet 1.1. ja 31.12.	1 850

9. SIJOITUKSET

Osakkeet ja osuudet 2017

1000 euroa	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet omistus-yhteis-yrityksissä	Muut osakkeet	Saamiset, liittymismaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	22 780	12 246	40	2	35 067
Lisäykset	-	426	-	-	426
Myynnit	-	-109	-	-	-109
Arvon alentumiset	-787	-	-	-	-787
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	21 993	12 562	40	2	34 596

Osakkeet ja osuudet 2016

1000 euroa	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet omistus-yhteis-yrityksissä	Muut osakkeet	Saamiset, liittymismaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	22 780	12 246	69	2	35 095
Lisäykset	-	0	-	-	0
Myynnit	-	-	-29	-	-29
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	22 780	12 246	40	2	35 067

10. EMOYHTIÖN OMISTAMAT TYTÄR- JA OMISTUSYHTEISYRITYKSET JA MUUT OSAKKEET, OSUUDET JA SAAMISET

	Kotipaikka	Omistus-osuus -%
Tytäryritykset		
Apetit Ruoka Oy	Säkylä	100,0
Apetit Ruokaratkaisut Oy	Kuopio	100,0
Apetit Suomi Oy	Säkylä	100,0
Avena Nordic Grain Oy	Helsinki	90,0
Lepäävät yhtiöt, 1 kpl	Säkylä	100,0

Omistusyhteisyritykset

Sucros Oy	Helsinki	20,0
Foison Oy	Helsinki	45,0

Muut osakkeet, osuudet ja pitkäaikaiset saamiset

	Osakkeiden kirjanpitoarvo 1000 euroa
Noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	40
Liittymismaksut, pitkäaikaiset saamiset	2
Yhteensä	42

11. PITKÄAIKAISET SAAMISET

1000 euroa	2017	2016
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	26 315	20 421

12. LYHYTAIKAISET SAAMISET

1000 euroa	2017	2016
Myyntisaamiset	251	23
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	120	96
Lainasaamiset	40 512	54 880
Konsernipankkitilisaamiset	-	3 979
Muut saamiset	19	95
Yhteensä	40 651	59 049
Saamiset omistusyhteisyriksiltä		
Myyntisaamiset	19	16
Muut saamiset muilta	19	16
Henkilöstökulut	0	3
Muut	48	47
Yhteensä	48	50
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	40 969	59 138

13. LASKENNALLISET VERO-SAAMISET JA -VELAT

1000 euroa	2017	2016
Laskennalliset verosaamiset, vahvistettavasta tappiosta	1484	918

Vuoden 2017 vahvistettavasta tappiosta on kirjattu laskennallista verosaamista 566 (330) tuhatta euroa.

14. OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

1000 euroa	2017	2016
Osakepääoma 1.1.	12 635	12 635
Osakepääoma 31.12.	12 635	12 635
Ylikurssirahasto 1.1.	23 391	23 391
Ylikurssirahasto 31.12.	23 391	23 391
Käyttörahasto 1.1.	7 232	7 232
Käyttörahasto 31.12.	7 232	7 232
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	55 716	61 795
Muu muutos	-183	-
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	55 533	61 795
Siirto tilikauden tuloksesta	3 333	-1 742
Osingonjako	-4 341	-4 337
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	54 526	55 716
Tilikauden tulos	839	3 333
Oma pääoma 31.12.	98 622	102 307
Voitonjakokelpoiset varat		
Käyttörahasto	7 232	7 232
Edellisten tilikausien voitto	54 526	55 716
Tilikauden tulos	839	3 333
Voitonjakokelpoiset varat 31.12.	62 597	66 281

15. VIERAS PÄÄOMA

1000 euroa	2017	2016
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	3 373	4 400
Johdannaisvelka, korkojohdannainen	103	103
Eläkevaraukset	295	-
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	1 445	1 200
Yritystodistusslainat	-	11 000
Ostovelat	145	127
Velat saman konsernin yrityksille		
Muut velat	86	61
Konsernipankkitilivelka	17 077	3 585
Yhteensä	17 162	3 647
Velat omistusyhteisyriksille		
Ostovelat	12	13
Muut velat		
Verotilivelka	130	17
Siirtovelat		
Henkilöstökulut	536	359
Kulujaksotukset	91	136
Yhteensä	626	495
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	3 373	4 400
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	398	103
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	18 522	15 785
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	999	714
Yhteensä	23 291	21 002

16. VAKUudet, VASTUUSITOUMUKSET, MUUT SITOUMUKSET JA EHDOLLISET VARAT

1000 euroa	2017	2016
Vuokravastuut		
Kiinteistövuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	233	233
Myöhemmin maksettavat	233	466
Muut vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	31	44
Myöhemmin maksettavat	23	26
Muut vastuut		
Annetut takaukset	72	72
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
Takaukset	2 788	9 319
Vastuut yhteensä	3 380	10 161
Johdannaissopimukset		
Koronvaihtosopimukset		
Nimellisarvot	4 818	5 418
Markkina-arvot	-101	-103
Ehdolliset varat		
Yhteisellä arvo-osuustilillä olleiden osakkeiden myynnistä kertyneet varat	710	717

HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2017 olivat tilikauden voiton, 838 688,75 euroa, lisäämisen jälkeen 62 596 445,91 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

- Osinkona jaetaan 0,70 euroa osakkeelta eli yhteensä 4 344 305,00 euroa
- Omaan pääomaan jätetään 58 252 140,91 euroa

Yhteensä62 596 445,91 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Yhtiön maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä 28. päivänä helmikuuta 2018

Veijo Meriläinen
puheenjohtaja

Lasse Aho

Annikka Hurme

Esa Härmälä

Seppo Laine

Niko Simula

Juha Vanhainen
toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Apetit Oyj:n yhtiökokoukselle

TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUS

LAUSUNTO

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tu-loksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandarden (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

TILINTARKASTUKSEN KOHDE

Olemme tilintarkastaneet Apetit Oyj:n (y-tunnus 0197395-5) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää:

- konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista
- emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

LAUSUNNON PERUSTELUT

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

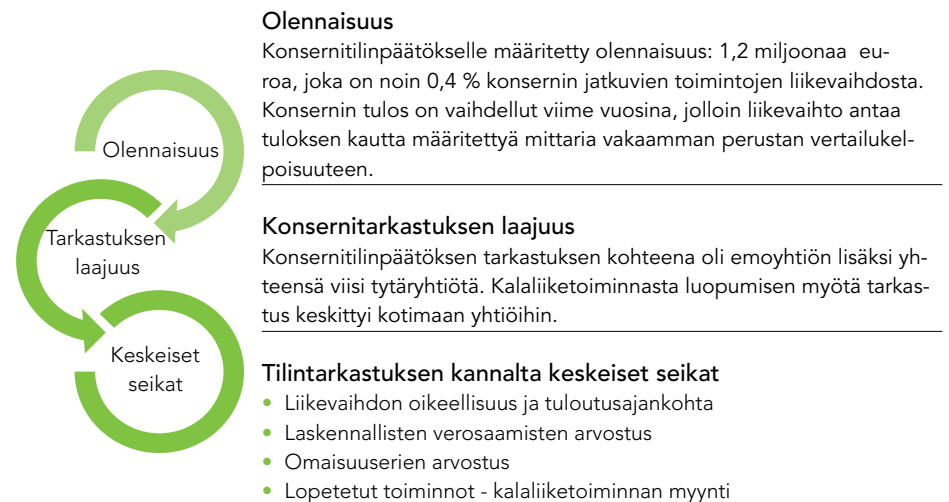
Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyhtymistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyhtymille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1-kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 4.

TARKASTUKSEN YLEINEN LÄHESTYMISTAPA

YHTEENVETO

Osana tilintarkastuksen suunnittelua olemme määrittäneet olennaisuuden ja arvioineet riskiä siitä, että tilinpäätöksessä on olennainen virheellisyys. Erityisesti olemme arvioineet alueita, joiden osalta johto on tehnyt subjektiivisia arvioita. Tällaisia ovat esimerkiksi merkittävät kirjanpidolliset arviot, joihin liittyy oletuksia ja tulevien tapahtumien arviointia.

Olennaisuus

Tarkastuksemme suunnitteluun ja suorittamiseen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Tilintarkastuksen tavoitteena on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena olennaista virheellisyttä. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä. Niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Perustuen ammatilliseen harkintaamme määritimme olennaisuuteen liittyen tietyt kvantitatiivisia raja-arvoja, kuten alla olevassa taulukossa kuvatun konsernitilinpäätökselle määritetyn olennaisuuden. Nämä raja-arvot yhdessä kvalitatiivisten tekijöiden kanssa autoivat meitä määrittämään tarkastuksen kokonaislaajuuden ja yksittäisten tilintarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden sekä arvioimaan virheellisyksien vaikutusta tilinpäätökseen kokonaisuutena.

KONSERNITILIN- PÄÄTÖKSELLE MÄÄRITETTY OLENNAISUUS

1.200.000 € (edellinen vuosi 1.500.000 €)

OLENNAISUUDEN MÄÄRIT- TÄMISESSÄ KÄYTETTY VERTAILUKOHDE

noin 0,4 % konsernin liikevaihdosta

PERUSTELUT VERTAILU- KOHTEEN VALINNALLE

Konsernin tulos on vaihdellut ja ollut tappiollinen viime vuosina, jolloin liikevaihto antaa tuloksen kautta määritettyä mittaria vakaamman perustan vertailukelpoisuuteen. Liikevaihto on käsityksemme mukaan yksi tilinpäätöksen lukijoiden yleisesti käyttämä vertailukohta arvioidessaan konsernin suoriutumista.

Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuuden määrittäminen

Tilintarkastuksemme laajuutta määrittäessämme olemme ottaneet huomioon Apetit-konsernin rakenteen, toimialan sekä taloudelliseen raportointiin liittyvät prosessit ja kontrollit.

Konserni toimii kalaliiketoiminnasta luopumisen jälkeen pääosin Suomessa. Konsernitarkastuksen laajuus kattaa kotimaiset konserniyhtiöt. Ulkomaisiin tytäryrityksiin ei katsota liittyvän olennaisen virheen riskiä konsernitilinpäätöksen kannalta ja täten näiden osalta tarkastustoimenpiteet ovat rajoittuneet konsernitasolla tehtäviin analyttisiin tarkastustoimenpiteisiin.

Näiden toimenpiteiden perusteella olemme hankkineet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Otamme kaikissa tilintarkastuksissamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän sisältyy arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyysriski.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Liikevaihdon oikeellisuus ja tuloutusajankohta

*Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet,
Konsernitilinpäätöksen liitetieto 2*

Konsernin liikevaihto koostuu pääosin pakasteiden, tuore- ja kalatuotteiden, viljojen sekä öljykasvituotteiden myynneistä. Myyntituloutetaan kun omistukseen liittyvät riskit ja edut siirtyvät ostajalle. Yleensä tämä tapahtuu luovutettaessa suorite ostajalle. Liikevaihdon luonteesta johtuen, olemme keskittyneet kauden aikana kirjattuihin myyntitapahtumiin, ja etenkin siihen, vastaavatko myyntikirjaukset todellisia myyntitapahtumia.

Viljakaupan osalta keskityimme lisäksi suurten laivatoimitusten tuloutuksen oikea-aikaisuuteen tilinpäätöshetkellä. Muiden konsernin liikevaihtovirtojen osalta tuloutusajankohta ei muodosta tilintarkastuksen kannalta merkittävää seikkaa toimintojen luonteen ja yksittäisten myyntitapahtumien suhteellisen pienen rahamääräisen arvon johdosta.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Tarkastustoimenpiteemme kattoi ymmärryksen saamisen konsernin sisäisestä valvonnasta, kontrollien tarkastuksen sekä liikevaihtokirjausten aineistotarkastuksen. Konsernin sisäisen valvonnan tarkastuksemme keskittyi myynnin tuloutusta varmentavien keskeisten kontrollien testaamiseen, painopisteenä myyntitapahtumien oikea-aikaista ja oikein tapahtuvaa kirjaamista varmentavien kontrollien testaaminen. Osana liikevaihdon aineistotarkastusta:

- arvioimme myynnin tuloutukseen sovellettavien laskentaperiaatteiden asianmukaisuutta
- tarkastimme tilikauden aikana kirjattuja myyntitapahtumia keskeisten tulovirtojen osalta todentaaksemme, että myyntikirjaukset vastaavat todellisia myyntitapahtumia.
- testasimme tilikauden päätöksen lähetyksillä kirjattujen myyntitapahtumien oikea-aikaisen tulouttamisen, painopisteenä suuret viljakauppatoimitukset.

Testasimme valittujen liikevaihtoon kirjattujen muistiotositteiden perusteita.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Laskennallisten verosaamisten arvostus *Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet, Konsernitilinpäätöksen liitetieto 10*

Laskennalliset verosaamiset konsernin taseessa ovat yhteensä noin 5,3 miljoonaa euroa. Laskennalliset verosaamiset koostuvat pääosin vahvistetuista tai vahvistettavista verotuksellisista tappioista. Tilikauden aikana yhtiön johto on päivittänyt arviotaan verotuksellisten tappioiden hyödynnettävyydestä ja kirjannut tämän arvion perusteella 1,3 miljoonaa euroa aikaisemmin kirjaamattomia laskennallisia verosaamia.

Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Laskennallisen verosaamisen arvostus edellyttää johdon arvioita muun muassa toiminnan tulevaisuuden tuloksentelekyvyn osalta.

Laskennallisten verosaamisten arvostukseen liittyvän arvionvaraisuuden ja olennaisuuden perusteella olemme katsoneet laskennalliset verosaamiset tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi. Keskityimme erityisesti riskiin, että laskennalliset verosaamiset voisivat olla yliarvostettuja konsernin taseessa.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Tarkastustoimenpiteemme kattoi ymmärryksen saamisen laskennallisten verojen laskennasta ja verosaamisten arvostuksesta.

Kohdensimme tarkastusta erityisesti seuraaviin asioihin:

- Tarkastimme yhtiön aikaisempien vuosien arvioiden ja ennusteiden luotettavuutta vertaamalla johdon aikaisempina vuosina tekemiä ennusteita toteumiin.
- Testasimme laskelmien matemaattista oikeellisuutta ja täsmäytimme tiedot soveltuvin osin johdon hyväksymiin suunnitelmiin ja muihin oletuksiin.

Arvioimme ennusteissa käytettyjen keskeisten oletusten asianmukaisuutta. Keskityimme erityisesti tulevaisuuden tuloksentelekyvyn osalta olennaisiin oletuksiin, kuten liikevaihdon ja kulujen kehitykseen, sekä laskennallisten verosaamisten hyödyntämisaikaan.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Omaisuserien arvostus

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet, Konsernitilinpäätöksen liitetieto 12

Ruokaratkaisut-liiketoimintaan kuuluvan tuoretuotteet-tuoteryhmän kannattavuus ei ole ollut tavoitellulla tasolla. Odotettua heikompi kannattavuus voi olla viite liiketoimintaan liittyvien omaisuserien arvonalentumisesta. Jos viitteitä havaitaan, arvio omaisuseristä kerrytettävissä olevasta rahamäärästä määritetään. Arvonalentumistappio kirjataan, jos omaisuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän.

Yhtiön johto on laatinut arvonalentumistestilaskemat asiakassuhteiden sekä kassavirtaa tuottavan yksikön, tuoretuotteet-tuoteryhmän, tasolla. Kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty arvonalentumistestauslaskelmat sisältävät merkittävässä määrin johdon arvioita, etenkin kasvuennusteisiin ja kannattavuuteen liittyen. Arvionvaraisuuden ja mahdollisen olennaisuuden perusteella olemme katsoneet tuoretuotteet-tuoteryhmän omaisuserien arvonalentumisriskin tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

Tämä seikka on EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisyyden riski.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Tarkastustoimenpiteemme sisälsivät seuraavia toimenpiteitä:

- Keskustelimme johdon kanssa arvonalentumistestilaskelmissa käytetyistä laskentaperiaatteista ja merkittävistä oletamista, joihin sisältyy arvionvaraisuutta, kuten liikevaihdon ja katteiden kehittyminen ja diskonttokorko.
- Täsmäytimme vuoden 2018 rahavirtaennusteen hallituksen hyväksymään budjettiin ja vertasimme myöhempien vuosien osalta käytettyjä oletamia liiketoiminnan pidemmän ajan tavoitteisiin.
- Arvioimme johdon käyttämien ennusteiden luotettavuutta muun muassa liikevaihdon kasvun ja myyntikatteen kehittymisen osalta vertaamalla aikaisempien vuosien ennusteita toteumiin.
- Testasimme arvonalentumistestauslaskelmissa käytetyn diskonttokoron määrittämistapaa
- Testasimme arvonalentumistestauslaskelmien matemaattista oikeellisuutta

Emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole sellaisia tilintarkastuksen kannalta keskeisiä seikkoja, joista olisi viestiävä kertomuksessamme.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Lopetetut toiminnot – kalaliiketoiminnan myynti

Konsernin tuloslaskelma, Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet, Konsernitilinpäätöksen liitetieto 3

Yhtiö allekirjoitti 29.6.2017 sopimuksen kalaliiketoimintansa myymisestä Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa norjalaiselle kalaliiketoimintaan erikoistuneelle Insula AS:lle. Kaupan toteutumisen ehdot täyttyivät ja kauppa toteutui 31.10.2017.

Yhtiö on tilinpäätöksessään luokitellut myydyin kalaliiketoiminnan IFRS 5:n mukaisesti lopetetuksi toiminnoksi. Lopetetut toiminnot sisältävät Kalajalosteet-segmentin, joka kattaa Apetit Kala Oy:n kalanjalostustoiminnan Suomessa ja Maritim Food Groupin tytäryhtiöineen Norjassa ja Ruotsissa. Suomessa Apetit jää kalaliiketoiminnan vähemmistöomistajaksi alle 20 prosentin omistusosuudella. Tämä seikka on EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski.

Kauppa vaikuttaa merkittävästi yhtiön tilinpäätökseen sekä sen esittämistapaan. Kaupan tuloksella on merkittävä vaikutus tilikauden tulokseen. Lisäksi kaupan ehtojen mukaiseen lisäkauppahintaan kohdistuu johdon arvioita. Edellä mainituista tekijöistä johtuen olemme katsoneet lopetettujen toimintojen raportoinnin tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

Emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole sellaisia tilintarkastuksen kannalta keskeisiä seikkoja, joista olisi viestittävä kertomuksessamme.

Emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettuja merkittäviä olennaisen virheellisuuden riskejä.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Tarkastustoimenpiteemme sisältyvät seuraavia toimenpiteitä:

- Luimme osake- ja liiketoimintakauppaan liittyvät sopimukset.
- Tarkastimme johdon laatiman laskelman kaupan tulosvaikutuksesta.
- Kävimme läpi lisäkauppahintasaamisen kirjaamisperusteet
- Tarkastimme tilinpäätöksessä esitetyt tiedot lopetettujen toimintojen tuloksesta sekä arvioimme liitetiedoissa esitettyjen tietojen riittävyttä.

TILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VELVOLLISUUDET

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

TILINTARKASTAJAN VELVOLLISUUDET TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUKSESSA

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta

esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistä, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidemme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidemme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

TILINTARKASTUSTOIMEKSIANTOA KOSKEVAT TIEDOT

PricewaterhouseCoopers Oy on ollut toinen Apetit Oyj:n yhtiökokouksen valitsemista tilintarkastajista yhtäjaksoisesti 24 vuotta alkaen 18.4.1994, jolloin tilintarkastajaksi valittiin yhtiössämme toimiva KHT-tilintarkastaja. Toinen tilintarkastaja on 18.4.1994 alkaen ollut yhtiössämme toimiva KHT-tilintarkastaja. KHT Pasi Karppinen on toiminut tilintarkastajana 25.3.2015 alkaen yhtäjaksoisesti kolme vuotta.

MUU INFORMAATIO

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti. Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatioissa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 28.2.2018

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Jari Viljanen
KHT

Pasi Karppinen
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa käsitellyt Apetit Oyj:n vuoden 2017 tilinpäätöksen, joka sisältää myös konsernitilinpäätöksen sekä hallituksen toimintakertomuksen ja siihen liittyvän hallituksen ehdotuksen voittovarojen käyttämisestä sekä yhtiön tilintarkastajien antaman tilintarkastuskertomuksen, joiden johdosta sillä ei ole huomautettavaa.

Hallintoneuvosto puoltaa tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista ja yhtyy hallituksen ehdotukseen voittovarojen käyttämisestä.

Hallintoneuvostosta ovat erovuorossa: Harri Eela, Laura Hämäläinen, Aki Kaivola, Ilkka Markkula, Jari Nevavuori, Markku Pärssinen ja Johanna Takanen.

Helsingissä 6. päivänä maaliskuuta 2018

Hallintoneuvoston puolesta

Harri Eela
puheenjohtaja

Asmo Ritala
sihteeri

SELVITYS APETIT OYJ:N HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ 2017

Tämä selvitys Apetit Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on laadittu Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n pörssiyhtiöiden Hallinnointikoodin 2015 mukaisesti. Apetit Oyj:n hallitus on käsitellyt selvityksen ja se annetaan hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena. Yhtiön tilintarkastajat ovat tarkastaneet, että selvitys on annettu ja että sen sisältämä kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa.

Apetit Oyj noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkaisemaa, 1.1.2016 voimaan tullutta Suomen pörssiyhtiöiden Hallinnointikoodia (Corporate Governance 2015).

Yhtiö poikkeaa koodin hallituksen valintaa koskevasta suosituksesta 5. Hallinnointikoodin suosituksen 5 mukaan yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet. Apetit Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallintoneuvosto valitsee nimitysvaliokunnan valmistelemana hallituksen jäsenet ja päättää heille maksettavista palkkioista. Suosituksesta poikkeavaan käytäntöön on päädytty, koska hallintoneuvostolla yhtiön hallitusta valvovana elimenä on parhaat edellytykset arvioida hallituksen kokoonpanoa ja hallituksen jäseniltä edellytettäviä ominaisuuksia.

Hallinnointikoodi on julkisesti saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n internet-sivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi.

HALLITUS

1. HALLITUKSEN VALINTAMENETTELY YHTIÖJÄRJESTYKSEN MUKAAN

Apetit Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallintoneuvosto päättää nimitysvaliokunnan valmistelemana hallituksen jäsenten lukumäärästä ja heille maksettavista palkkioista sekä valitsee hallituksen jäsenet.

Apetit Oyj:n hallituksen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään viisi ja enintään seitsemän jäsentä. Yhtiöjärjestyksessä ei ole rajoitettu hallituksen jäsenten toimikausien lukumäärää eikä muullakaan tavalla rajoitettu hallintoneuvoston päätösvaltaa hallituksen jäsenten valinnassa.

2. HALLITUKSEN KOKOONPANO

Jäsenet

Apetit Oyj:n hallitukseen kuului 12.4.2017 saakka kuusi hallintoneuvoston 28.4.2016 valitsemaa jäsentä. Hallituksen 1.1. – 12.4.2017 muodostivat Lasse Aho, Esa Härmälä, Aappo Kontu, Seppo Laine, Veijo Meriläinen ja Niko Simula.

Apetit Oyj:n hallintoneuvosto päätti 12.4.2017 pitämässään kokouksessa valita Apetit Oyj:n hallitukseen kuusi jäsentä. Hallituksen jäseniksi valittiin Lasse Aho, Annikka Hurme, Esa Härmälä, Seppo Laine, Veijo Meriläinen ja Niko Simula.

Henkilötiedot jäsenistä

Veijo Meriläinen, s. 1952, MMM, eMBA

Päätoimi: Merive Oy, toimitusjohtaja

Hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2015, varapuheenjohtaja 2013 – 2015, jäsen vuodesta 2012.

Osakeomistus 31.12.2017: 4 198 osaketta

Lasse Aho, s. 1958, YTM

Päätoimi: Olvi Oyj, Toimitusjohtaja

Hallituksen jäsen vuodesta 2015

Osakeomistus 31.12.2017: 3 755 osaketta

Annikka Hurme, s. 1964, ETM

Päätoimi: Valio Oy, toimitusjohtaja

Hallituksen jäsen vuodesta 2017

Osakeomistus 31.12.2017: 572 osaketta

Esa Härmälä, s. 1954, agronomi

Hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2017, jäsen vuodesta 2014.

Osakeomistus 31.12.2017: 2 792 osaketta

Seppo Laine, s. 1953, KHT-tilintarkastaja

Päätoimi: hallitusammattilainen

Hallituksen jäsen vuodesta 2016

Osakeomistus 31.12.2017: 2 809 osaketta

Niko Simula, s. 1966, varatuomari

Päätoimi: maanviljelijä.

Hallituksen jäsen vuodesta 2015

Osakeomistus 31.12.2017: 2 122 osaketta

Riippumattomuusarviointi

Yhtiön hallitus on suorittanut hallinnointikoodin suosituksen 10 mukaisesti hallituksen jäsenten riippumattomuusarvioinnin suhteessa yhtiöön ja suhteessa merkittävään osakkeenomistajaan.

Arvioinnin perusteella kaikki hallituksen jäsenet ovat yhtiöstä ja hallinnointikoodin suosituksessa tarkoitettua merkittävästä osakkeenomistajasta riippumattomia.

3. KUVAAUS HALLITUKSEN TOIMINNASTA

Hallituksen työjärjestyksen keskeinen sisältö

Hallituksen työjärjestyksessä kuvataan

- hallituksen ja hallituksen puheenjohtajan tehtäviä
- hallituksen toiminnan suunnittelua ja arviointia
- hallituksen valiokuntien ja tilapäisten työryhmien asettamista sekä
- hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan kululaskujen hyväksymiskäytäntöjä

Hallituksen tehtävät

Hallituksen yleisenä tehtävänä on suunnata yhtiön toiminta niin, että se tuottaa pitkällä aikavälillä mahdollisimman suuren lisäarvon siihen sijoitetulle pääomalle, ottaen samalla huomioon eri sidosryhmien odotukset. Hallitus seuraa myös jatkuvasti omistajien hallitukselle asettamia vaatimuksia sekä omistajaohjauksen yleistä kehitystä.

Tehtäviensä toteuttamiseksi hallitus:

- käsittelee yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annettavan selvityksen
- nimittää ja vapauttaa tehtävästään toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen, määrää heidän tehtävistään sekä päättää heidän toimiehdoistaan ja kannustusjärjestelmistään

- asettaa vuosittain toimitusjohtajalle henkilökohtaiset tavoitteet ja arvioi niiden toteutumista
- kokoontuu vähintään kerran vuodessa ilman toimivan johdon läsnäoloa
- pitää vähintään kerran vuodessa yhteisen kokouksen tilintarkastajien kanssa.
- antaa tarkastusvaliokunnan valmistelemien tilintarkastajien valintaa koskevan päätösehdotuksen yhtiökokoukselle
- arvioi kerran vuodessa omaa toimintaansa
- vahvistaa itselleen työjärjestyksen, joka tarkistetaan vuosittain.
- käsittelee muut asiat, jotka hallituksen puheenjohtaja tai toimitusjohtaja ovat esittäneet otettavaksi kokouksen esityslistalle. Myös hallituksen jäsenillä on oikeus saattaa haluamansa asia hallituksen käsiteltäväksi ilmoittamalla siitä puheenjohtajalle

Toimitusjohtajan esityksestä hallitus:

- vahvistaa yhtiön eettiset arvot ja toimintatavat ja seuraa niiden toteutumista
- vahvistaa yhtiön perustrategian ja seuraa jatkuvasti sen ajankohtaisuutta
- määrittelee yhtiön osinkopolitiikan
- hyväksyy strategian pohjalta vuosittaisen toimintasuunnitelman ja budjetin sekä valvoo niiden toteutumista
- hyväksyy vuosittaisen investointien kokonaismäärän ja sen jakautumisen liiketoiminta-alueittain sekä päättää suurista ja strategisesti tärkeistä investoinneista, yrityskaupoista ja divestoinneista
- vahvistaa yhtiön sisäisen valvonnan toimintaohjeet, joiden ajantasaisuus varmistetaan vuosittain ja seuraa sisäisen valvonnan tehokkuutta
- vahvistaa yhtiön riskienhallintapolitiikan ja -periaatteet sekä vuosittain vahvistettavat riskilimitit ja seuraa riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta
- käy vuosineljänneksittäin läpi yhtiön toimintaan liittyvät keskeiset riskit ja niiden hallinnan
- hyväksyy tarkastusvaliokunnan käsittelemät osavuosi-katsaukset, toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen
- vahvistaa konsernin organisaatorakenteen
- tekee tarvittaessa esityksiä yhtiökokoukselle johdon ja henkilöstön palkkiojärjestelmistä
- seuraa vuosittain johdon seuraajakysymyksiä ja tekee niistä tarvittavat johtopäätökset
- vahvistaa toimitusjohtajan päätökset toimitusjohtajan

välittömien alaisten valinnasta, heidän tehtävistään sekä työehdoistaan ja kannustusjärjestelmistään sekä

- seuraa yhtiön työskentelyilmapiiriä ja henkilöstön selviämistä tehtävistään

Hallituksen toiminnan suunnittelu ja arviointi

Hallitus laatii itselleen vuosittain toimintasuunnitelman. Suunnitelmaan sisältyy kokousaikataulu ja kussakin kokouksessa käsiteltävät tärkeimmät asiat.

Hallituksen suorituskykyä arvioidaan vuosittain hallituksen itsensä toimesta ja arvioinnin tulokset annetaan tiedoksi hallintoneuvostolle. Arvioinnin tulokset otetaan huomioon valmisteltaessa ehdotusta uuden hallituksen kokoonpanoksi.

Hallituksen kokoontuminen vuonna 2017

Apetit Oyj:n hallitus kokoontui 8 kertaa vuonna 2017. Jäsenen osallistumisprosentit kokouksiin ovat:

Veijo Meriläinen	100 %
Lasse Aho	100 %
Esa Härmälä	100 %
Annikka Hurme.....	83 %
Seppo Laine	100 %
Aappo Kontu	50 %
Niko Simula	100 %

Hallituksen tarkastusvaliokunta

Hallitus on valinnut keskuudestaan tarkastusvaliokunnan. Valiokunnan puheenjohtajana toimii Seppo Laine sekä jäseninä Lasse Aho ja Esa Härmälä. Vuonna 2017 valiokunta kokoontui neljä kertaa. Kaikki jäsenet osallistuivat kaikkiin kokouksiin.

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on

- käsitellä tilinpäätös ja konsernitilinpäätös sekä tilinpäätöstiedote ja tarkastaa ne Yhtiön johdon kanssa ennen niiden hallituskäsittelyä, sekä seurata ja valvoa konsernin tilinpäätös- ja taloudellisen raportoinnin prosessia,
- käsitellä Yhtiön hallituksen toimintakertomus sekä Yhtiön selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä ennen niiden hallituskäsittelyä, sekä arvioida niiden yhdenmukaisuutta tilinpäätöksen kanssa,
- perehtyä sovellettaviin tilinpäätösperiaatteisiin ja laadinnassa käytettyihin johdon arvioihin ja tilintarkastajan tarkastushavaintoihin, tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa tapahtuviin

muutoksiin sekä niiden vaikutuksiin Yhtiön tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen ja konsernin taloudelliseen raportointiin,

- valmistella hallituksen päätökset merkittävistä muutoksista Yhtiön kirjanpitoperiaatteissa tai konsernin varojen arvostuksessa,
- seurata Yhtiön ja konsernin taloudellisen tilanteen kehittymistä ja arvioida toimivan johdon kanssa Yhtiöstä ja konsernista annettavaa taloudellista informaatiota,
- perehtyä Yhtiön ja konsernin tilikauden tilintarkastussuunnitelmaan ja keskustella tarkastuksen aikana mahdollisesti esiin tulleista ongelmista,
- seurata ja arvioida tilintarkastustyön suorittamista, palkkioitasoa, tilintarkastusyhteisön resursseja sekä tilintarkastusyhteisöjen Yhtiölle antamia neuvontapalveluja ja niistä maksettavia palkkioita,
- arvioida tilintarkastajien riippumattomuutta ja mahdollisia eturistiriitoja,
- valmistella Yhtiön hallitukselle esitys yhtiökokoukselle tilintarkastajien valinnasta ja palkkioista käsitellä ja esittää Yhtiön hallitukselle hyväksyttäväksi sisäisen tarkastuksen vuosittainen tarkastussuunnitelma ja valvoa, että se kattaa olennaiset riskialueet ja että yhteistyö tilintarkastajien kanssa on asianmukaisesti järjestetty,
- valvoa sisäisen tarkastuksen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaa ja tehokkuutta, perehtyä toimintojen organisointiin ja prosesseihin ja varmistaa, että kyseisillä toimintoilla on käytössään tarvittavat resurssit,
- käsitellä kaikki sisäisen tarkastuksen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan laatimat keskeiset raportit,
- arvioida lakien ja määräysten noudattamista ja huolehtia siihen liittyvästä prosessista ja
- valvoa Yhtiön ja konsernin hallinnointiohjeen noudattamista.
- tarkastusvaliokunta voi käsitellä myös muita Yhtiön hallituksen sille osoittamia asioita ja tehtäviä.

HALLINTONEUVOSTO

1. KOKOONPANO JA TOIMIKAUSI

Yhtiöjärjestyksen mukaan hallintoneuvostoon kuuluu vähintään 15 ja enintään 18 yhtiökokouksessa valittua jäsentä. Tämän lisäksi hallintoneuvostoon kuuluu kerrallaan enintään neljä henkilöstön keskuudestaan nimeämää jäsentä sekä näiden henkilökohtaiset varamiehet. Jäsenen toimikausi päättyy vaalia seuraavan kolmannen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

2. TEHTÄVÄT

Hallintoneuvosto valitsee nimitysvaliokunnan valmistelemana yhtiön hallituksen jäsenet, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä päättää heille maksettavista palkkioista.

Hallintoneuvoston tehtävänä on myös hallinnon valvonta ja ohjeiden antaminen hallitukselle, lausunnon antaminen tilinpäätöksestä, hallituksen toimintakertomuksesta ja tilintarkastuskertomuksesta sekä muut osakeyhtiölain mukaan hallintoneuvostolle kuuluvat tehtävät.

3. HALLINTONEUVOSTON KOKOONPANO JA HENKILÖTIEDOT HALLINTONEUVOSTON JÄSENISTÄ

Hallintoneuvostoon kuului 24.3.2017 saakka 18 yhtiökokouksessa valittua jäsentä. Varsinainen yhtiökokous 24.3.2017 päätti valita hallintoneuvostoon 18 jäsentä.

Henkilötiedot jäsenistä:

Harri Eela, s. 1960, puuteollisuusteknikko, myyntijohtaja Hallintoneuvoston puheenjohtaja vuodesta 2014, jäsen vuodesta 2012.

Marja-Liisa Mikola-Luoto, s. 1971, MMM, agronomi, maanviljelijä. Hallintoneuvoston varapuheenjohtaja vuodesta 2011, jäsen vuodesta 2005

Jaakko Halkilahti, s. 1967, maanviljelijä, jäsen vuodesta 2011.

Jussi Hantula, s. 1955, maanviljelijä, jäsen vuodesta 1995.

Laura Hämäläinen, s. 1975, MMM, agronomi, maanviljelijä, jäsen vuodesta 2009.

Aki Kaivola, s. 1960, MMM, agronomi, maanviljelijä, jäsen vuodesta 2015.

Risto Korpela, s. 1949, ekonomi, toimitusjohtaja, jäsen vuodesta 2007.

Jonas Laxåback, s. 1973, MMM, agronomi, toiminnanjohtaja, jäsen vuodesta 2013.

Mika Leikkonen, s. 1963, maanviljelijä, jäsen vuodesta 2008.

Ilkka Markkula, s. 1960, maanviljelijä, jäsen vuodesta 2003.

Jari Nevavuori, s. 1966, agronomi, kehityspäällikkö, maanviljelijä, jäsen vuodesta 2012.

Pekka Perälä, s. 1961, HTM, toimitusjohtaja, jäsen vuodesta 2016.

Markku Pärssinen, s. 1957, agronomi, toiminnanjohtaja, jäsen vuodesta 2012.

Petri Rakkolainen, s. 1966, insinööri, toimitusjohtaja, maanviljelijä, jäsen vuodesta 2014.

Timo Ruippo, s. 1968, maanviljelysteknikko, maanviljelijä, jäsen vuodesta 2013.

Veli-Pekka Suni, s. 1964, maanviljelijä, agrologi, jäsen vuodesta 2016.

Johanna Takanen, s. 1973, BBA, toimitusjohtaja, jäsen vuodesta 2015.

Mauno Ylinen, s. 1965, agronomi, jäsen vuodesta 2005.

Henkilöstön nimeämät jäsenet:

Jari Heiskanen, s. 1979, luottamusmies, jäsen vuodesta 2015. Varajäsen Kirsi Turunen.

Timo Hurme, s. 1959, luottamusmies, jäsen vuodesta 2015. Varajäsen Päivi Hakasuo

Mari Saarinen, s. 1982, luottamusmies, jäsen vuodesta 2015. Varajäsen Marika Palmén

Heikki Vesanto, s. 1949, luottamusmies, jäsen vuodesta 2012, siirtynyt eläkkeelle 2017. Varajäsen Kirsi Roos jäseneksi 2017.

4. HALLINTONEUVOSTON KOKOONTUMINEN VUONNA 2017

Hallintoneuvosto kokoontui neljä kertaa vuonna 2017. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 83,5 %.

HALLINTONEUVOSTON NIMITYSVALIOKUNTA

1. KOKOONPANO JA TEHTÄVÄT

Hallintoneuvoston hallituksen henkilövalintoja valmistelemaan nimitysvaliokuntaan kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan kaksi varsinaisen yhtiökokouksen valitsemaa jäsentä, hallintoneuvoston puheenjohtaja, hallintoneuvoston varapuheenjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja. Nimitysvaliokunnan puheenjohtajana toimii hallintoneuvoston puheenjohtaja ja hänen estyneenä ollessaan hallintoneuvoston varapuheenjohtaja.

Nimitysvaliokunnan tehtävänä on valmistella hallintoneuvostolle tehtävä suositus hallituksen jäsenten lukumäärästä, jäsenistä, puheenjohtajasta ja varapuheenjohtajasta sekä heille maksettavista palkkioista. Lisäksi valiokunnan tehtäviin kuuluu tarvittaessa kartoittaa hallituksen jäsenten seuraajaehdokkaita. Valiokunta tiedustelee merkittävän äänivallan omaavien osakkeenomistajien mielipidettä hallintoneuvostolle tehtävään suositukseen.

2. TOIMINTA

Vuonna 2017 nimitysvaliokunta kokoontui kerran käsittelemään nimitysvaliokunnan tehtäviin kuuluvia asioita. Valiokunnan jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 100 %.

3. HENKILÖTIEDOT NIMITYSVALIOKUNNAN JÄSENISTÄ

Puheenjohtaja **Harri Eela**, s. 1960, puuteollisuusteknikko, myyntijohtaja, Cursor Oy. Apetit Oyj:n hallintoneuvoston puheenjohtaja

Sauli Lähteenmäki, s. 1960, maanviljelysteknikko, maitotilayrittäjä. Päätoimi: Valion eläkekassan hallituksen puheenjohtaja, Valion hallituksen jäsen.

Veijo Meriläinen, s. 1952, MMM, eMBA. Päätoimi: Merive Oy, toimitusjohtaja. Apetit Oyj:n hallituksen puheenjohtaja

Marja-Liisa Mikola-Luoto, s. 1971, MMM, agronomi, maanviljelijä. Apetit Oyj:n hallintoneuvoston varapuheenjohtaja.

Jorma Takanen, s. 1946, kemian insinööri. Päätoimi: Sievi Capital Oyj, hallituksen jäsen.

TOIMITUSJOHTAJA

TOIMITUSJOHTAJA

Juha Vanhainen, s. 1961, Diplomi-insinööri.
Osakeomistus 31.12.2017: 15 067 osaketta.

TOIMITUSJOHTAJAN TEHTÄVÄT

Toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa yhtiön toimintaa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti sekä informoida hallitusta yhtiön liiketoiminnan ja taloudellisen tilanteen kehityksestä.

Toimitusjohtaja vastaa lisäksi yhtiön juoksevan hallinnon järjestämisestä ja yhtiön kirjanpidonlainmukaisuudesta sekä siitä, että yhtiön varainhoito on järjestetty luotettavasti.

JOHTORYHMÄ

Konsernissa on johtoryhmä, jonka puheenjohtajana on Apetit Oyj:n toimitusjohtaja ja jäsenenä

Johanna Heikkilä, s. 1962, KTM
Henkilöstöjohtaja
Osakeomistus 31.12.2017: 0 osaketta

Tero Heikkinen, s. 1974, KTM
Talousjohtaja
Osakeomistus 31.12.2017: 0 osaketta

Leena Helminen, s. 1986, KTM
Liiketoiminnan kehityspäällikkö
Osakeomistus 31.12.2017: 350 osaketta

Anu Ora, s. 1973, KTM
Ruokaliiketoiminnan johtaja
Osakeomistus 31.12.2017: 0 osaketta

Asmo Ritala, s.1958, OTK
Lakimies
Osakeomistus 31.12.2017: 0 osaketta.

Antti Snellman, s. 1970, diplomi-insinööri.
Viljakaupan ja öljykasvituoteliiiketoiminnan johtaja.
Osakeomistus 31.12.2017: 0 osaketta.

Johtoryhmällä ei ole lakiin tai yhtiöjärjestykseen perustuva toimivaltaa. Johtoryhmä on Apetit Oyj:n toimitusjohtajan asettama neuvoa-antava elin, jonka tehtävänä on konsernilaajuisten kehityshankkeiden sekä konsernitaseisten periaatteiden ja menettelytapojen käsittely tarvittaessa. Johtoryhmän jäsenten valinnasta päättää toimitusjohtaja.

TALOUDELLISEEN RAPORTOINTIPROSESSIIN LIITTYVIEN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTELMIEN PÄÄPIIRTEET

1. SISÄISEN VALVONNAN TOIMINTAPERIAATTEET

Apetit Oyj:n hallitus vahvistaa Apetit-konsernin sisäistä valvontaa koskevat toimintaperiaatteet ja arvioi vähintään kerran vuodessa sisäisen valvonnan tilan.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toimintatapoja, järjestelmiä ja menetelmiä, joiden avulla yhtiön johto pyrkii varmistamaan tehokkaan, taloudellisen ja luotettavan toiminnan. Sisäinen valvonta käsittää taloudellisen ja muun valvonnan. Sisäistä valvontaa toteuttavat Apetitilla yrityksen johto sekä koko muu henkilökunta.

Riskienhallinnalla osana sisäistä valvontaa tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien ja siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, rajoittamista ja valvontaa.

2. YHTIÖIDEN HALLITUSTEN ROOLI SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESSÄ

Apetit Oyj:n hallitus vastaa riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja ylläpitämisestä Apetit-konsernissa.

Osana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä yhtiön hallitus seuraa säännöllisesti konsernin ja sen liiketoimintayksiköiden tulosta ja toimintaan liittyviä riskejä ja päättää raportoinnista, menettelytavoista ja laadullisista ja määrällisistä mittareista, joilla toiminnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta arvioidaan. Konsernin hallitus vahvistaa konsernin riskipolitiikan ja riskienhallintaperiaatteet sekä merkittävimmät riskilimiitit.

Konserniyhtiöiden omistajaohjauksen varmistamiseksi ja sisäisen valvonnan toimivuuden seuraamiseksi merkittävien konserniyhtiöiden hallitukseen kuuluu yksi tai useampi konsernin johtoryhmään kuuluva jäsen. Konsernitason riskienhallinta ja taloudellinen raportointi hoidetaan keskitetysti liiketoiminnasta riippumattomana osana konsernihallinnossa. Konserniyhtiöiden hallituksilla on vastuu asianomaisen yhtiön sisäiseen valvontaan liittyvistä ylimmän johdon tehtävistä.

Konserniyhtiöiden toimiva johto vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuksesta päätettyjen periaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti sekä raportoi yhtiön liiketoiminnasta, riskienkantokyvystä ja riskitilanteesta konsernin johtamisympäristön mukaisesti.

3. SISÄISEN VALVONNAN TOTEUTTAMINEN APETIT OYJ:SSÄ JA KONSERNIYHTIÖISSÄ

Apetit Oyj:ssä ja konserniyhtiöissä noudatettavan sisäisen valvonnan keskeisiä periaatteita ovat:

Organisaatio ja tehtävien jako

Sisäisen valvonnan perustana on toimintokohtainen linjaorganisaatio, joka tarvittaessa jakaantuu osastoihin, yksiköihin ja työryhmiin. Organisaatioyksikölle on määritelty yhtiön toiminnan edellyttämät tehtävät ja vastuualueet. Toimivan johdon eli liiketoimintojen ja liiketoiminta-alueiden johtajien tehtävä on asettaa hallituksen hyväksymän liiketoimintasuunnitelman mukaiset määrälliset ja laadulliset tavoitteet liiketoiminnan osa-alueita varten. Organisaation puitteissa toimiville yksiköille, elimille ja henkilöille on erikseen määrätty toimenkuviissa päätöksentekotoiminta- ja käyttövaltuudet sekä raportointivelvollisuus esimiehelle tai muutoin ylemmälle organisaatiotasolle. Toimivan johdon tehtävänä on huolehtia, että alaiset ovat tietoisia omista tehtävistään ja johdon on luotava alaisille edellytykset tehtävistä suoriutumiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen.

Päätöksenteko ja valvontatoimet

Merkittävät sitoumukset tai muutoin riskipitoisiksi katsottavat toimet hyväksytään konsernin hallituksessa. Liiketoimintajohto vastaa päätösehdotusten valmistelusta ja päätösten toimeenpanosta. Tehtyjen päätösten toimeenpanosta raportoidaan Management-raportoinnin yhteydessä.

Liiketoimintaa ja sen prosesseja ohjataan toimintaohjeilla ja -kuvauksilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan toimintaketjuihin ja prosesseihin sisällytytyissä päivittäisissä varmistuksissa.

Riskienhallinta

Apetit Oyj:n ja konserniyhtiöiden sisäiset ja ulkoiset riskit, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamiseen, tunnistetaan, arvioidaan säännöllisesti ja raportoidaan konsernin hallitukselle neljännesvuosittain. Riskejä

rajoitetaan ja rajoitteita valvotaan.

Konsernihallinnon riskienhallintatoiminto valvoo, mittaa ja raportoi riskeistä sekä ylläpitää, kehittää ja valmistelee riskienhallinnan periaatteita yhtiön hallituksen vahvistettavaksi ja laatii menetelmiä käytettäväksi riskien arvioimisessa ja mittaamisessa. Roolit ja vastuut on määritelty konsernin hallituksen vahvistamassa Apetitin riskienhallintapolitiikassa ja riskienhallintaperiaatteissa.

Tietojärjestelmät

Liike- ja muun toiminnan perustana ovat toiminnan edellyttämät laskenta-, informaatio- ja toimintaa ohjaavat tietotekniset järjestelmät. Emoyhtiöllä ja konserniyhtiöillä on nykyisten arvioitujen tarpeiden mukainen tietotekniikkastrategia sekä riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt tietojärjestelmät. Tietohallinto turvaa yhtiön tietoresurssien hyväksikäytön toiminnan suunnittelussa, johtamisessa, toteuttamisessa ja valvonnassa.

Vastuu sisäisen valvonnan toimivuudesta

Toimivalla johdolla on ensisijainen vastuu huolehtia sisäisen valvonnan käytännön toimenpiteiden toteutumisesta. Johdon on jatkuvasti seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja ryhdyttävä tarpeellisiin kehittämistoimiin havaitessaan ohjeiden tai päätösten vastaisia tai muuten tehotonta tai epätarkoituksenmukaista toimintaa. Avoimessa ja toimivassa organisaatiossa myös koko henkilökunnalla on vastuu paitsi omien tehtäviensä asianmukaisesta hoitamisesta myös toiminnan sujuvuudesta muun organisaation kanssa.

4. RAPORTOINTI JA OHJAUSJÄRJESTELMÄT

Sisäistä valvontaa tukee asianmukainen raportointi, jolla seurataan toimintaa, toiminnan tulosta ja toimintaan sisältyviä riskejä. Liiketoiminnan tavoitteiden toteutumista ja konsernin taloudellista kehitystä seurataan koko konsernin kattavan ohjausjärjestelmän avulla. Laskentaperiaatteet, kontrollit ja vastuut on kuvattu Apetit-konsernin laskentamanuaalissa. Kuukausi-, puolivuosisikatsaus- ja vuositilinpäätösraportoinnista sekä ensimmäisen ja kolmanen vuosineljänneksen liiketoimintakatsauksista on laadittu kirjalliset raportointiohjeet ja -aikataulut. Yhtiön taloushallinto seuraa jatkuvasti liiketoimintayksiköiden raportointia sekä kehittää ja ohjeistaa raportoinnin sisältöä ottaen huomioon sisäisen valvonnan tarpeet. Konserni laatii julkistettavan taloudellisen informaation noudattaen kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (IFRS). Puolivuosisikatsauksen, liiketoimintakatsaukset ja

vuositilinpäätöksen käsittelee ja hyväksyy konsernin hallitus.

Liiketoimintayksiköt päivittävät vuosittain pidemmän aikavälin taloudelliset ennusteet. Näiden strategialukujen pohjalta laaditaan vuosibudjetit. Konsernin hallitus arvioi ja hyväksyy liiketoimintayksiköiden vuosibudjetit. Tämän lisäksi liiketoimintayksiköt päivittävät vähintään neljännesvuosittain tulos- ja tase-ennusteet vähintään 12 kuukaudeksi eteenpäin.

Kuukausittainen raportointi ja sen yhteydessä tehtävä analysointi budjetteihin ja ennusteisiin on keskeinen osa Apetitin ohjausjärjestelmää ja sisäistä valvontaa. Kuukausittain liiketoimintayksiköiden tietojärjestelmistä kootaan taloudelliset luvut konsernin yhtenäiseen laskentajärjestelmään.

Toteumatiedot ja ajantasaiset ennusteet käydään kuukausittain läpi konsernitasonlailla. Ohjausjärjestelmä sisältää toteutuneet tulos- ja tasetiedot, tunnusluvut ja liiketoimintavastuussa olevien johtajien kirjallisen Management-raportin kuukauden tulokseen vaikuttaneista tekijöistä, lähiajan toimenpidesuunnitelmista ja arvion kuluvaan vuosineljänneksen ja koko vuoden liiketuloksesta sisältäen best case-, todennäköinen ja worst case-arviot.

Konsernin toimitusjohtaja ja johtoryhmä jäsenet saavat raportit käyttöönsä ja konsernin hallitus konserniyhteenvedon ja tiivistelmät yksikkökohtaisista tiedoista.

Liiketoimintayksiköiden johtoryhmät käyvät läpi vähintään kuukausittain omat taloudelliset toteumatiedot verrattuna budjetteihin ja ennusteisiin, liiketoiminnan johtamisessa käytettyjen yksikkökohtaisten seurantamittareiden toteumat verrattuna ennusteisiin ja tavoitteisiin sekä syyt merkittäviin poikkeamiin. Lisäksi liiketoimintayksiköiden taloudellisia toteumatietoja, ennusteita ja liiketaloudellista tilaa käydään läpi liiketoimintakatsauspalaverissa, joihin osallistuu konsernin johtoa ja liiketoimintayksikön vastuuhenkilöitä agendaan sopivalla kokoonpanolla. Yhtä liiketoimintayksikköä kohden liiketoimintakatsauspalaveria on kerran kuukaudessa tai harvemmin.

5. SISÄINEN TARKASTUS

Sisäinen tarkastus toimii objektiivisesti ja riippumattomasti hallituksen, toimitusjohtajan ja muun konsernihallinnon tukena sisäisen valvonnan tason arvioimiseksi ja kehittämisen varmistamiseksi konsernin eri yksiköissä tuottamalla riskienhallinta- ja valvontaprosessien riippumattomaa ja objektiivista arviointi- sekä neuvonantopalvelua organisaatiossa.

Sisäinen tarkastus suoritetaan ennalta laaditun suunnitelman

mukaan. Sisäistä tarkastusta ohjaa konsernin talousjohtaja, joka hyväksyy sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman konsernin hallituksessa.

Sisäinen tarkastus toteutetaan ostopalveluna.

PALKITSEMINEN, SISÄPIIRIASIAT

PALKITSEMINEN

HALLINTONEUVOSTO

Apetit Oyj:n varsinainen yhtiökokous, joka pidettiin 24.3.2017, päätti maksaa hallintoneuvostolle palkkioita seuraavasti:

- hallintoneuvoston puheenjohtajan kuukausipalkkio on 1 000 (vuonna 2016: 1000) euroa
- varapuheenjohtajan kuukausipalkkio on 665 (665) euroa
- hallintoneuvoston jäsenten ja puheenjohtajan kokouspalkkio on 300 (300) euroa
 - kokouspalkkio maksetaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle myös heidän osallistuessaan yhtiön hallituksen kokouksiin
 - kokouspalkkio maksetaan myös hallintoneuvoston nimitysvaliokunnan jäsenille.

Hallintoneuvosto kokoontui vuoden 2017 aikana neljä kertaa. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 83,5 %. Hallintoneuvoston jäsenille maksettiin palkkioita vuonna 2017 yhteensä 47 580 euroa.

HALLITUS

Hallintoneuvosto päättää hallituksen jäsenten palkkioista.

Apetit Oyj:n hallintoneuvoston 13.4.2017 tekemän päätöksen mukaan:

- hallituksen puheenjohtajalle maksetaan vuosipalkkio 39 060 (39 060) euroa
- varapuheenjohtajalle maksetaan vuosipalkkio 24 120 (24 120) euroa
- muille hallituksen jäsenille maksetaan vuosipalkkio 19 560 (19 560) euroa
- lisäksi puheenjohtajalle maksetaan 510 (510) euron ja jäsenille 300 (300) euron suuruinen kokouspalkkio.

Vuonna 2017 hallitus kokoontui kahdeksan kertaa. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 95,8 %.

Palkkioita hallituksen jäsenille maksettiin 166 200 euroa.

Palkkiot on eritelty tilinpäätöksen liitetiedossa 26.

TOIMITUSJOHTAJA JA TOIMITUSJOHTAJAN SIJAINEN

Hallitus nimittää ja vapauttaa tehtävästään toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen, määrää heidän tehtävistään sekä päättää heidän toimiehdoistaan ja kannustusjärjestelmästä.

Toimitusjohtajana on toiminut diplomi-insinööri Juha Vanhainen 16.3.2015 alkaen. Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeiset ehdot on määritelty toimitusjohtajasopimuksessa. Hänellä on maksuperusteinen lisäeläkesopimusjärjestely, johon on maksettu 112 042 euroa vuonna 2017.

Toimitusjohtajien palkat ja muut etuudet tilivuonna 2017 olivat maksuperusteisesti 450 894 euroa.

Toimitusjohtajan sijaisena ja konsernin talousjohtajana on 27.11.2017 saakka toiminut kauppatieteiden maisteri Sami Saarnio.

SISÄPIIRIASIAT

Apetit Oyj:n hallituksen 3.11.2016 vahvistamat sisäpiirisäännöt perustuvat markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 596/2014 (MAR), markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 57/2014, komission delegoidun asetuksen 522/2016, komission täytäntöönpanoasetusten 347/2016 ja 626/2016, rikoslain 39/1889 ja arvopaperimarkkinalain 746/2012 (AML) kulloinkin voimassa oleviin säännöksiin, finanssivalvonnan määräyksiin sekä NASDAQ Helsinki Oy:n hallituksen hyväksymään, 3.7.2016 alkaen voimassa olevaan sisäpiiriohjeeseen. Sisäpiirisäännöt koskevat Apetit Oyj:n muodostaman konsernin ("Yhtiö") henkilöstöä ja johtoa.

Sisäpiiriläisiä Yhtiössä ovat i) ilmoitusvelvolliset johtohenkilöt ja ii) hankekohtaiset sisäpiiriläiset.

Yhtiö pitää ilmoitusvelvollisista johtohenkilöistä ja heidän lähipiiristään luetteloa, joka ei ole julkinen. Hankekohtaisista sisäpiiriläisistä Yhtiö pitää sisäpiirilueteloa, joka myöskään ei ole julkinen. Hankekohtaiseen sisäpiirilueteloon merkityille henkilöille ilmoitetaan merkinnästä ja siitä aiheutuvista velvollisuuksista kirjallisesti tai muuten todisteellisesti, esimerkiksi sähköpostilla. Sisäpiiriläisen on vahvistettava ilmoituksen vastaanottaminen.

Tullessaan yhtiön ilmoitusvelvolliseksi johtohenkilöksi henkilön on viipymättä annettava Yhtiön sisäpiirirekisterin hoitajalle perusilmoitus. Perusilmoitus annetaan Yhtiön lähettämällä

lomakkeella. Ilmoitusvelvollisen johtohenkilön tulee aina tehdä uusi ilmoitus, kun lomakkeessa ilmoitetuissa olosuhteissa tapahtuu muutoksia. Ilmoitus olosuhteiden muutoksesta on annettava viipymättä.

Hankekohtaisia sisäpiiriläisiä ovat kaikki ne henkilöt, joilla on pääsy sisäpiiritietoon ja jotka työskentelevät Yhtiössä työsopimuksen perusteella tai muuten suorittavat tehtäviä, joiden kautta heillä on pääsy sisäpiiritietoon. Henkilö tulee hankekohtaiseen sisäpiiriin saatuaan julkistamatonta tietoa hankkeesta ja poistuu sisäpiiristä, kun tieto hankkeesta on julkistettu tai kun sen raukeamisesta erikseen ilmoitetaan. Yhtiö ilmoittaa hankkeen perustamisesta siihen kuuluville henkilöille, siitä aiheutuvista velvollisuuksista ja merkitsee tällaiset henkilöt hankekohtaiseen sisäpiirilueteloon. Hankekohtaista sisäpiirilueteloa päivitetään aina, kun syy henkilön merkitsemiseksi luetteloon muuttuu, uusi henkilö saa pääsyn sisäpiiritietoon tai henkilöllä ei enää ole pääsyä sisäpiiritietoon.

Yhtiössä on voimassa kaupankäyntirajoitus, joka kieltää yhtiön pysyvien sisäpiiriläisten kaupankäynnin yhtiön osakkeilla 30 päivän ajan ennen yhtiön osavuosikatsauksen ja tilinpäätöstiedotteen julkistamista. Kaupankäyntirajoitus päättyy julkistamista seuraavana päivänä.

Yhtiö ylläpitää sisäpiirirekisteriään Euroclear Finland Oy:n SIRE-järjestelmässä. Hallituksen jäsenten ja konsernin johtajiston omistukset 31.12.2017 on esitetty hallituksen ja johtajiston jäsenten esittelynyhteydessä tilinpäätöksen sivuilla 89 ja 92.

HALLINTONEUVOSTO JA TILINTARKASTAJAT

HALLINTONEUVOSTO

YHTIÖKOKOUKSEN VALITSEMAT JÄSENET

Harri Eela

Puheenjohtaja vuodesta 2014, jäsen vuodesta 2012
s. 1960, puuteollisuusteknikko, myyntijohtaja

PÄÄTOIMI: Cursor Oy, myyntijohtaja
KESKEISET SAMANAIKAISET LUOTTAMUSTOIMET:
Hallituksen puheenjohtaja: Finninno Oy, Oy Scanhomes Ltd. Finland
OSAKEOMISTUS: 800 osaketta (29.12.2017)

Marja-Liisa Mikola-Luoto

Varapuheenjohtaja vuodesta 2011, jäsen vuodesta 2005
s. 1971, MMM, agronomi, maanviljelijä

PÄÄTOIMI: maanviljelijä
KESKEISET SAMANAIKAISET LUOTTAMUSTOIMET:
Hallituksen jäsen:
Säkylän Osuuspankki
OSAKEOMISTUS: 1 630 osaketta (29.12.2017)

Jaakko Halkilahti, s. 1967
maanviljelijä Jäsen vuodesta 2011
Erovuorossa

Jussi Hantula, s. 1955
maanviljelijä
Jäsen vuodesta 1995

Laura Hämäläinen, s. 1975
MMM, agronomi, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2009

Aki Kaivola, s. 1960
MMM, agronomi, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2015

Risto Korpela, s. 1949
ekonomi, kauppaneuvos
Jäsen vuodesta 2007

Jonas Laxåback, s. 1973
MMM, agronomi, toiminnanjohtaja
Jäsen vuodesta 2013

Mika Leikkonen, s. 1963
maanviljelijä, agrologi
Jäsen vuodesta 2008
Erovuorossa

Ilkka Markkula, s. 1960
agrologi, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2003

Jari Nevavuori, s. 1966
MMM, agronomi, tuotepäällikkö, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2012

Pekka Perälä, s. 1961
HTM, toimitusjohtaja
Jäsen vuodesta 2016

Markku Pärssinen, s. 1957
agronomi, toiminnanjohtaja
Jäsen vuodesta 2012

Petri Rakkolainen, s. 1966
insinööri, toimitusjohtaja, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2014
Erovuorossa

Timo Ruippo, s. 1968
maanviljelysteknikko, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2013

Veli-Pekka Suni, s. 1964
maanviljelijä, agrologi
Jäsen vuodesta 2016

Johanna Takanen, s. 1973
toimitusjohtaja
Jäsen vuodesta 2015

Mauno Ylinen, s. 1965
agronomi
Jäsen vuodesta 2005
Erovuorossa

HENKILÖSTÖN NIMEÄMÄT JÄSENET

Jari Heiskanen, s. 1979
luottamusmies
Jäsen vuodesta 2015
Varajäsen Kirsi Turunen

Timo Hurme, s. 1959
luottamusmies
Jäsen vuodesta 2015
Varajäsen Päivi Hakasuo

Mari Saarinen, s. 1982
luottamusmies
Jäsen vuodesta 2015
Varajäsen Marika Palmén

Heikki Vesanto, s. 1949
luottamusmies
Jäsen vuodesta 2012
Varajäsen Kirsi Roos

TILINTARKASTAJAT

Pasi Karppinen
kauppatieteiden maisteri, KHT

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö
päävastuullisena tilintarkastajana
Jari Viljanen
kauppatieteiden maisteri, KHT

HALLITUS

Veijo Meriläinen

Hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2015,
jäsen vuodesta 2012
s. 1952, MMM, eMBA

KESKEISET SAMANAIKAISET LUOTTAMUSTOIMET:

hallituksen puheenjohtaja: Merive Oy, A-lab Oy

KESKEINEN AIKAISEMPI TYÖHISTORIA:

Apetit Oyj, toimitusjohtaja 2014–2015

Valio Oy, ulkomaantoimintojen, kansainvälisen myynnin ja innovaatioiden kaupallistamisen johtotehtävät 1999–2011, konsernin johtoryhmän jäsen 1990–2011, tuotannon, tuotehankinnan ja juustoliiketoiminnan johtotehtävät 1990–1999 sekä tuotekehityksen päällikkö- ja johtotehtävät 1978–1990

OSAKEOMISTUS: 4 198 osaketta (29.12.2017)

Esa Härmälä

Hallituksen jäsen vuodesta 2014,
Hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2017
s. 1954, agronomi

KESKEINEN AIKAISEMPI TYÖHISTORIA:

Metsähallitus, pääjohtaja, 2014–2016

Työ- ja elinkeinoministeriö, osastopäällikkö, 2011–2014

Fertilizers Europe, Director General 2006–2010

MTK:n puheenjohtaja 1994–2006

EU-jäsenyysneuvottelija, Ulkoministeriö 1993–1994

Pääministerin talouspoliittinen erityisavustaja 1991–1992

Osastopäällikkö ja asiamies, MTK 1987–1991

OSAKEOMISTUS: 2 792 osaketta (29.12.2017)

Niko Simula

Hallituksen jäsen vuodesta 2015
s.1966, varatuomari
Päätoimi: Maanviljelijä

KESKEISET SAMANAIKAISET LUOTTAMUSTOIMET:

Hallituksen jäsen: Finnamyyl Oy, Lammaisten Energia Oy

KESKEINEN AIKAISEMPI TYÖHISTORIA:

Asianajotehtävissä 1992–2011, asianajaja 1995–2011

Asianajotoimisto Niko Simula, 1999–2011

Asianajotoimisto Santala & Simula, 1994–1999

Asianajotoimisto Pekka Santala, 1992–1993

Kokemäen Kihlakunnanoikeus 1991–1992, notaari, vt.

Käräjätuomari

Maanviljelijä 1987 –

OSAKEOMISTUS: 2 112 osaketta (29.12.2017)

Lasse Aho

Hallituksen jäsen vuodesta 2015
s. 1958, YTM
Päätoimi: Toimitusjohtaja, Olvi Oyj, 2004–

KESKEISET SAMANAIKAISET LUOTTAMUSTOIMET:

Hallituksen jäsen: Jääkiekon SM-liiga, Genelec Oy,
Suomen Elintarviketeollisuusliitto ry
Hallituksen puheenjohtaja: Panimo- ja
Virvoitusjuomateollisuusliitto ry
Hallituksen varapuheenjohtaja: Euroopan Panimoliitto

KESKEINEN AIKAISEMPI TYÖHISTORIA:

MetroAuto Tampere Oy, toimitusjohtaja 2000–2004
Linkosuon Leipomo Oy, toimitusjohtaja 1997–2000
Fazer Leipomot Oy, myyntijohtaja 1993–1997
Fazer Keksit Oy, markkinointijohtaja 1985–1993
Atoy-yhtiöt, tuotepäällikkö 1984–1985

OSAKEOMISTUS: 3 755 (29.12.2017)

Seppo Laine

Hallituksen jäsen vuodesta 2016
s. 1953, Yrittäjäneuvos, KHT-tilintarkastaja
Päätoimi: Hallitusammattilainen, KHT-tilintarkastaja, 2008–

KESKEISET SAMANAIKAISET LUOTTAMUSTOIMET:

Hallituksen puheenjohtaja: Cor Group Oy, Partnera Oy,
Lakkapää Oy, Joutsen Media Oy, Pohjaset Oy
Hallituksen jäsen: Talenom Oyj, Paikallis-Sähkö Oy,
IKP Group Oy, Fysiopalvelu Easy Move Oy,
Sievi Capital Oyj, FCG City Portal Oy
KESKEINEN AIKAISEMPI TYÖHISTORIA:
Elektrobit Oyj, Tukitoiminnoista vastaava CFO, 2000–2007
Tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, Kansainvälinen partneri
ja Oulun aluekonttorin johtaja, 1995–2000
Oulun Laskenta Oy, Toimitusjohtaja, 1979–1995
Turun Muna Oy:n Jaakko Tehtaat, Talouspäällikkö, 1977–1979
Tammerneon Oy, Talouspäällikkö, 1975–1977

OSAKEOMISTUS: 2 809 (29.12.2017)

Annikka Hurme

Hallituksen jäsen vuodesta 2017
s. 1964, ETM, Helsingin Yliopisto
Päätoimi: Valio Oy, toimitusjohtaja, 2014–

KESKEISET SAMANAIKAISET LUOTTAMUSTOIMET:

Hallituksen jäsen: Altia Oyj, Elintarviketeollisuusliitto ry, East
Office, Valion Eläkekassa ja Valion Keskinäinen vakuutusyhtiö
Hallintoneuvoston jäsen: Suomen Messut Osuuskunta
Työvaliokunnan jäsen: Elintarviketeollisuusliitto ry

KESKEINEN AIKAISEMPI TYÖHISTORIA:

Valio Oy, liiketoiminnan johtaja, johtoryhmän jäsen 2007–2014
OSAKEOMISTUS: 572 (29.12.2017)

TOIMITUSJOHTAJA JA JOHTAJISTO

Juha Vanhainen

Toimitusjohtaja vuodesta 2015
s. 1961, diplomi-insinööri

KESKEISET SAMANAIKAISET LUOTTAMUSTOIMET:

hallituksen jäsen: Elintarviketeollisuusliitto ry

KESKEINEN AIKAISEMPI TYÖHISTORIA:

Stora Enso Oyj, johtokunnan jäsen 2007–2015

– Johtaja, energia, logistiikka, IT-palvelut ja puunhankinta 2013–2015

– Johtaja, Paperit -liiketoiminta-alue 2007–2013

– Suomen maajohtaja 2008–2013

– Useiden kansainvälisten tytär- ja osakkuusyhtiöiden hallituksen puheenjohtaja tai jäsen

Stora Enso International Office London, johtaja, päällystämätön hienopaperi 2003–2007

Stora Enso Oyj Oulun tehtaat, paikallisjohtaja 1999–2003

Enso Oy ja Veitsiluoto Oy, Oulun paperitehdas, päällikkö-, projekti- ja asiantuntijatehtäviä 1990–1998

Kemi Oy, osastoinsinööri, 1988-1990

OSAKEOMISTUS: 15 067 osaketta (29.12.2017)

Tero Heikkinen

Talusohtaja (alk. 28.02.2018)
s. 1974, kauppatieteiden maisteri
Konsernin palveluksessa vuodesta 2008

KESKEINEN AIKAISEMPI TYÖHISTORIA:

Apetit Oyj, Group Controller 2017–
Avena Nordic Grain Oy, talouspäällikkö 2009–2017
Avena Kantvik Oy (aik. Mildola Oy), talouspäällikkö 2008–2009
Intune Circuits Oy, talouspäällikkö 2007–2008
Tecnotree Oyj (aik. Tecnomen Oyj), Manager,
Management reporting 2005–2007
Tecnotree Oyj, eri controller-tehtävät 2000–2005
OSAKEOMISTUS: – (29.12.2017)

Antti Snellman

Viljakauppa- ja Öljykasvituotteet-liiketoiminnan johtaja
vuodesta 2017 (alk. 1.9.2017)
Avena Nordic Grain Oy:n toimitusjohtaja
s. 1970, diplomi-insinööri

KESKEINEN AIKAISEMPI TYÖHISTORIA:

Altia Oyj, Koskenkorvan tehtaanjohtaja 2011–2017
Etanoli-, tärkkelys- ja rehuotanto
Altia Oyj, Tärkkelys- ja rehuliiketoimintayksikön johtaja
2010–2017
Suomen Kuitulevy Oy, Myynti- ja markkinointijohtaja
2005–2010
Suomen Kuitulevy Oy, Vientipäällikkö 2003–2005
BMH Wood Technology Oy, Projektipäällikkö 2000–2003
Hackman Hadwaco Oy, Projekti-insinööri 1995–2000
OSAKEOMISTUS: – (29.12.2017)

Johanna Heikkilä

Henkilöstöjohtaja vuodesta 2005
s. 1962, kauppatieteiden maisteri

KESKEINEN AIKAISEMPI TYÖHISTORIA:

Fazer Leipomot Oy, henkilöstöjohtaja 2003–2005
LU Suomi Oy, henkilöstöjohtaja 2002–2003
LU Suomi Oy (aik. Fazer Keksit Oy), henkilöstöpäällikkö
1995–2002
Fazer Suklaa Oy, henkilöstöpäällikkö 1992–1994
Fazer Suklaa Oy, henkilöstöasiainhoitaja 1990–1991
OSAKEOMISTUS: – (29.12.2017)

Asmo Ritala, s. 1958, oikeustieteen kandidaatti
Lakimies vuodesta 1995

KESKEINEN AIKAISEMPI TYÖHISTORIA:

Avena Oy, lakimies 1995–2002
Valtion viljavarasto, lakimies 1990–1994
Oy Esso Ab, isännöitsijä 1986–1990

OSAKEOMISTUS: – (29.12.2017)

Leena Helminen, s. 1986, kauppatieteiden maisteri
Liiketoiminnan kehityspäällikkö vuodesta 2016

KESKEINEN AIKAISEMPI TYÖHISTORIA:

Boston Consulting Group, konsultti 2016
Valor Partners, seniorikonsultti 2014–2016
Valor Partners, konsultti 2012–2014

OSAKEOMISTUS: 350 osaketta (29.12.2017)

Anu Ora, s. 1973, kauppatieteiden maisteri
Ruokaliiketoiminnan johtaja vuodesta 2015

KESKEISET SAMANAIKAISET LUOTTAMUSTOIMET:

hallituksen jäsen: Raskone Oy, Escamar Seafood Oy,
Ruokatieto Yhdistys ry

KESKEINEN AIKAISEMPI TYÖHISTORIA:

Suomen Lähikauppa Oy, Kaupallinen johtaja 2012–2015
Suomen Lähikauppa Oy, Tuotehallinnan johtaja 2011–2012
Suomen Lähikauppa Oy, Tuotehallinnan prosessien johtaja,
2010–2011

Suomen Lähikauppa Oy, Ostojohdaja, 2010

Boston Consulting Group, Project Leader & Principal,
2001–2009

Boston Consulting Group, Associate Consultant & Consultant,
1997–2001

OSAKEOMISTUS: – (29.12.2017)

TIETOJA OSAKKEENOMISTAJILLE

YHTIÖKOKOUS

Apetit Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 27.3.2018 klo 13.00 Apetit Oyj:n henkilöstöravintola Myllynkivessä Säskylässä. Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka 15.3.2018 on merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoitettava yhtiölle viimeistään 22.3.2018 klo 16.00 mennessä joko internet-sivuillamme apetitgroup.fi tai kirjallisesti osoitteella: Apetit Oyj, Tuija Österberg, Sörnäistenkatu 1 A, 00580 Helsinki, puhelimitse numeroon 010 402 2110/Tuija Österberg tai sähköpostilla osoitteeseen tuija.osterberg@apetit.fi. Kirjeen on oltava perillä ennen ilmoittautumisajan päättymistä.

Mahdolliset valtakirjat pyydämme toimittamaan yllämainittuun osoitteeseen ennen ilmoittautumisajan päättymistä. Omaisuudenhoitajan tilinhoitajayhteisö ilmoittaa hallintarekisteröidyn osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen, merkittäväksi yhtiön tilapäiseen osakasluetteloon viimeistään 22.3.2018 klo 10.00 mennessä.

OSINGONMAKSU

Hallitus ehdottaa, että vuodelta 2017 vahvistettavan taseen perusteella maksetaan osinkoa 0,70 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan osakkaalle, joka osingonmaksun täsmäytyspäivänä 29.3.2018 on merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinko maksetaan 10.4.2018.

TALOUDELLINEN TIEDOTTAMINEN 2018

Apetit Oyj julkisti tilinpäätöstiedotteen vuodelta 2017 torstaina 1.3.2018 klo 8.30. Vuosijulkaisut on julkaistu yhtiön internet-sivuilla viikolla 10.

Osavuosikatsaukset vuonna 2018 julkistetaan seuraavasti

- Liiketoimintakatsaus tammi–maaliskuu, tiistai 8.5.2018 klo 8.30
- Puolivuosikatsaus tammi–kesäkuu, torstai 16.8.2018 klo 8.30
- Liiketoimintakatsaus tammi–syyskuu, torstai 1.11.2018 klo 8.30

Vuosijulkaisut, tilinpäätöstiedote, puolivuosisikatsaus ja liiketoimintakatsaukset julkaistaan suomeksi ja englanniksi. Ne ovat luettavissa Apetit Oyj:n internet-sivuilla osoitteessa apetitgroup.fi/sijoittajille, josta julkaisut voi ladata myös pdf-versioina.

Suomenkieliset painetut vuosijulkaisut voi tilata yhtiön internet-sivuilta osoitteesta www.apetitgroup.fi/sijoittajille. Englanninkieliset vuosijulkaisut ovat saatavina vain sähköisessä muodossa.

MUUTOKSET HENKILÖTIEDOISSA

Osakkeenomistajia pyydetään ilmoittamaan henkilötiedoissa tapahtuneet muutokset siihen pankkiin, jossa osakkeenomistajalla on arvo-osuustili.

YHTEYSTIEDOT

Apetit Oyj

Sörnäistenkatu 1A
00580 Helsinki
Puhelin 010 402 00

Apetit Oyj

Maakunnantie 4,
PL 100, 27801 Säköylä
Puhelin 010 402 00

Sähköposti: etunimi.sukunimi@apetit.fi
www.apetitgroup.fi

Y-tunnus 0197395-5
Kotipaikka Säköylä

TYTÄRYHTIÖT

Apetit Ruoka Oy

SÄKYLÄ
Maakunnantie 4
PL 130, 27801 Säköylä
Puhelin 010 402 4300

HELSINKI
Kivikonlaita 25
00940 Helsinki
Puhelin 010 402 4244

PUDASJÄRVI
Teollisuustie 3
93100 Pudasjärvi
Puhelin 010 402 4300

Apetit Suomi Oy

Maakunnantie 4
PL 100, 27801 Säköylä
Puhelin 010 402 4300

Apetit Ruokaratkaisut Oy

Maakunnantie 4
PL 100, 27801 Säköylä
Puhelin 010 402 4300

Avena Nordic Grain Oy

Sörnäistenkatu 1A, 00580 Helsinki
Puhelin 010 402 02
etunimi.sukunimi@avena.fi
www.avena.fi

OOO Avena St. Petersburg

Ul. Korablestroitelej, d. 30, litera
A, office 2.15
RU-199397 Pietari, Venäjä
Puhelin +7 812 305 5795

UAB Avena Nordic Grain

L. Asanaviciutes str. 13B-56
LT-04300 Vilna, Liettua
Puhelin +370 5 243 0290

Avena Nordic Grain OÜ

Tehnika 3, Türi
EE-72213 Järvamaa, Viro
Puhelin +372 5 038 151

TOO Avena Astana

Rajon Almaty, Baraeva str. 16
KZ-010000 Astana, Kazakstan
Puhelin +7 7172 592 679

OOO Avena-Ukraina

g. Mirgorod, ul. Petrovskogo 15
UA-37600 Poltavskaja oblast, Ukraina
Puhelin +380 5355 40262

SIA Avena Nordic Grain

Atmodas iela 19-345
Jelgava, LV-3007
Puhelin: +371 27299958
Latvia

Avena Kantvik Oy

Satamatie 64
PL 21, 02401 Kirkkonummi
Puhelin 010 402 2300

